

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „LEADER programa“ veiklos srities „Parengiamoji parama“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų projektams, skirtiems 2023–2027 metų vietos plėtros strategijoms parengti,  
3 priedas

### VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA

Vietos veiklos grupės pavadinimas:	Plungės rajono savivaldybės vietos veiklos grupė
Vietos plėtros strategijos pavadinimas:	Plungės rajono 2023-2027 metų vietos plėtros strategija
Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis:	2023-2027
Ar keičiasi VPS įgyvendinimo teritorija lyginant su 2014-2020 m.?	<input type="checkbox"/> Taip <input checked="" type="checkbox"/> Ne
Teminė VPS	<input checked="" type="checkbox"/> Taip <input type="checkbox"/> Ne
VPS tema	Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinamasi emocine ir materialine gyventojų gerove
VPS data:	2023-04-05
VPS versija:	1 versija, patvirtinta visuotinio narių susirinkimo Nr. 2 sprendimu



**TURINYS**

<b>I SKYRIUS: KAS MES ESAME? (VVG TERITORIJOS SITUACIJOS ANALIZĖ IR POREIKIAI).....</b>	<b>3</b>
1. VVG TERITORIJOS SITUACIJOS IR POREIKIŲ ANALIZĖ.....	3
2. VVG TERITORIJOS STIPRYBĖS, SILPNYBĖS, GALIMYBĖS IR GRĖSMĖS (SSGG).....	14
3. VVG TERITORIJOS POREIKIAI IR JŲ PAGRINDIMAS.....	15
4. VPS TEMOS PAGRINDIMAS (PILDOMA TEMINĖMS VPS).....	21
5. VVG PRISTATYMAS IR VERTYBĖS, VVG TERITORIJOS VIZIJA IKI 2030 M. IR VVG MISIJA .....	23
<b>II SKYRIUS: KO MES SIEKIAME? (VPS TIKSLAI, RODIKLIAI IR SIEKIAMŲ POKYČIAI).....</b>	<b>27</b>
6. VVG TERITORIJAI AKTUALŲS BŽŪP TIKSLAI .....	27
7. KIEKYBINIAI VPS TIKSLAI .....	28
8. POKYČIAI, KURIŲ SIEKIAMA VVG TERITORIJOJE (KIEKYBINE IŠRAIŠKA) .....	32
9. APIBENDRINTA INFORMACIJA APIE VPS.....	35
<b>III SKYRIUS: KAIP MES PASIEKSIME UŽSIBRĖŽTUS TIKSLUS? (VPS PRIEMONĖS, FINANSINIS PLANAS, ĮGYVENDINIMO ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS) .....</b>	<b>36</b>
10. VPS PRIEMONĖS.....	36
11. KVIETIMŲ TEIKTI PARAIŠKAS SKELBIMO GRAFIKAS .....	61
12. VPS FINANSINIS PLANAS .....	62
13. ES IR NACIONALINIŲ HORIZONTALIŲJŲ PRINCIPŲ IR PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS .....	64
14. VPS VIEŠINIMO IR VVG TERITORIJOS GYVENTOJŲ AKTYVUMO SKATINIMO VEIKSMAI .....	70
15. VPS ĮGYVENDINIMO VIDAUS VALDYMO, STEBĖSENOS IR VERTINIMO SISTEMA.....	71
<b>IV DALIS: VPS PRIEDAI .....</b>	<b>74</b>

## I skyrius: Kas mes esame? (VVG teritorijos situacijos analizė ir poreikiai)

### 1. VVG teritorijos situacijos ir poreikių analizė

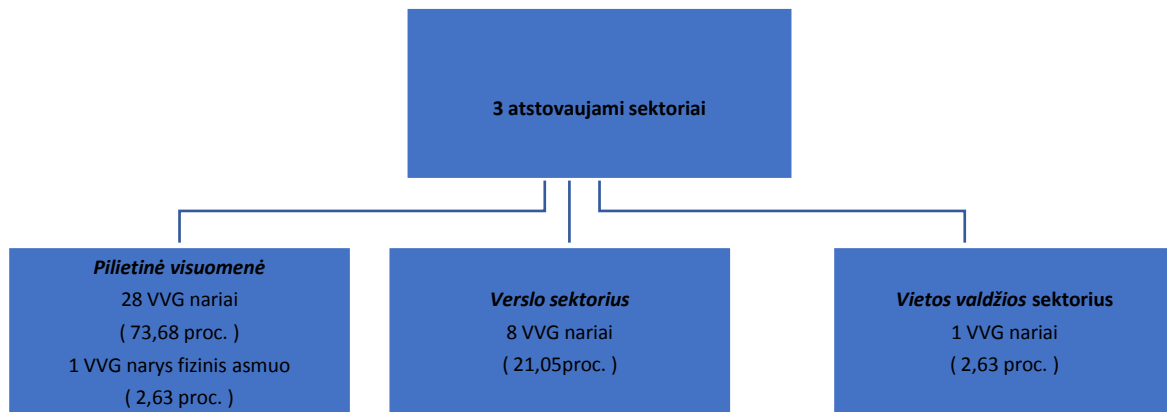
#### 1.1. Trumpas VVG pristatymas

*VVG steigimasis.* Plungės rajono vietos veiklos grupė (VVG) savo veiklą pradėjo 2004 m. VVG veikė pagal LEADER modelį. Plungės r. VVG grupėje, pagal atitikimą VVG reikalavimams, buvo atstovaujami įvairūs sektoriai: vietos bei centrinė valdžia, verslas ir kaimo bendruomenės bei kitos NVO.

Pagrindinė sukurtos VVG idėja ir siekiamybė – skatinti kaimo gyventojus prisidėti prie Plungės r. kaimo vietovių gyvenimo kokybės gerinimo.

Šiuo metu Plungės r. VVG sudaro 38 nariai (žr. priedą. Nr. 1), kurie atstovauja įvairias organizacijas, įstaigas ir įmones, veikiančias Plungės r. VVG teritorijoje.

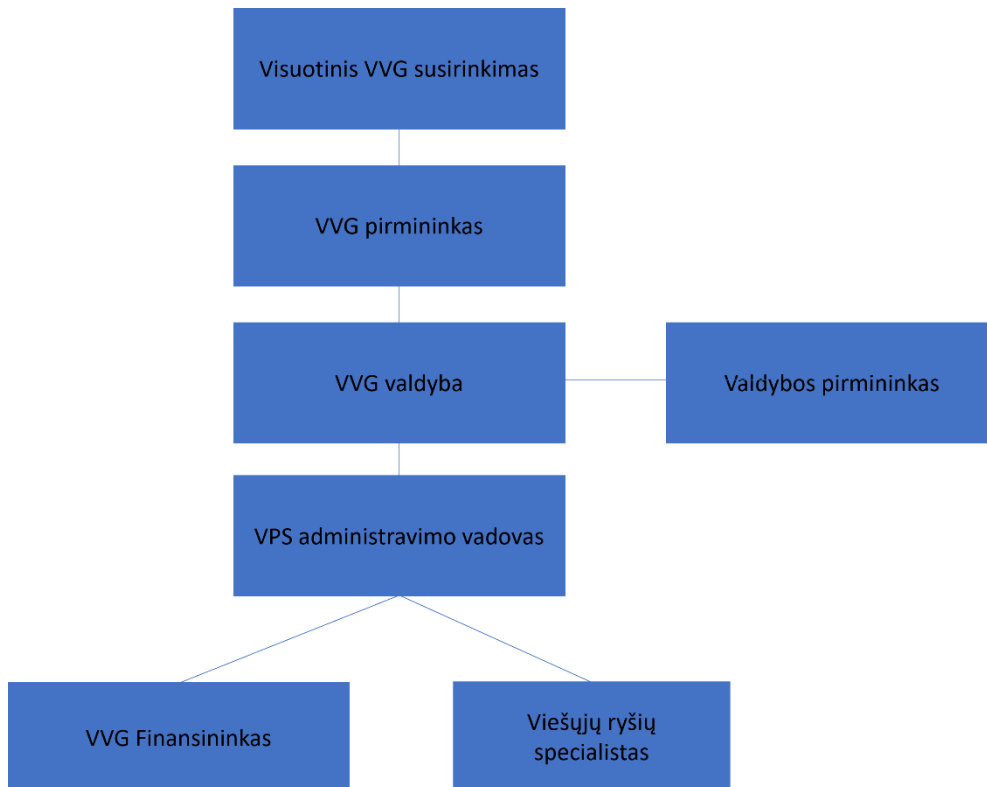
Plungės r. VVG valdybą sudaro 16 narių, kurių atstovavimas visiškai atitinka 2023–2027 metų vietos plėtros strategijų rengimui ir įgyvendinimui keliamus reikalavimus: 43,75 % valdybos narių (7 valdybos nariai) atstovauja pilietinės visuomenės sektorių; 37,50 % valdybos narių (6 valdybos nariai) atstovauja verslo sektorių ir 18,75 % valdybos narių (3 valdybos nariai) atstovauja vietos valdžios sektorių. VVG valdyboje taip pat išlaikyta lyčių pusiausvyra: 43,75 % valdybos sudaro vyrai (7 valdybos nariai) ir 56,25 % moterys (9 valdybos nariai). Valdyboje dirba 2 asmenys iki 29 metų, bei 7 asmenys iki 40 metų amžiaus.



**1.1.1. pav.** VVG narių pasiskirstymas pagal atstovaujamą sektorių

Efektyvų Plungės rajono VVG strategijos rengimą ir valdymą užtikrina VVG nariai, valdyba, pirmininkas ir administracijos darbuotojai. Plungės rajono VVG valdymo organai:

- visuotinis narių susirinkimas,
- kolegialus valdymo organas – valdyba.
- Valdybos pirmininkas
- VVG pirmininkas



**1.1.2. pav. VVG hierarchija**

## 1.2. Pagrindiniai VVG teritorijos duomenys

Plungės VVG veikia Plungės rajono savivaldybės teritorijoje. Plungės rajonas yra įsikūręs Lietuvos šiaurės vakaruose, Telšių apskrityje. Rajonas ribojasi su Klaipėdos rajono, Kretingos rajono, Skuodo rajono, Mažeikių rajono, Telšių rajono bei Rietavo savivaldybėmis. Bendras rajono plotas – 1 105 km<sup>2</sup>, tai yra 1,7 proc. šalies ir 25,4 proc. apskrities teritorijos. VVG teritorijos plotas – 1 094 km<sup>2</sup> [2] (R1).



**1.2.1. pav. Plungės rajono VVG teritorija [1]**

Teritoriniu administraciniu požiūriu Plungės rajono VVG suskirstyta į 10 seniūnijų: Alsėdžių seniūnija (1 092 gyventojai), Babrungo seniūnija (2 400 gyventojai), Kulių seniūnija (1 004 gyventojai), Nausodžio (4 170 gyventojai), Paukštakių seniūnija (1 144 gyventojai), Platelių

seniūnija (1 680 gyventojų), Stalgėnų seniūnija (907 gyventojai), Šateikių seniūnija (2 276 gyventojai), Žemaičių Kalvarijos seniūnija (1 658 gyventojai), Žlibinų seniūnija (1 263 gyventojai) (R2).

Plungės rajono VVG teritorijoje 2022 m. seniūnijų pateiktais duomenimis yra 4 miesteliai, 183 kaimai ir 175 viensėdžiai (R3). Didžiausios gyvenvietės yra Varkaliai, Alsėdžiai, Plateliai, Kaušėnai ir Žemaičių Kalvarija [3].

Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą - norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą

### 1.3.VVG teritorijos išskirtinumas ir identitetas

Plungės VVG teritorija yra įsikūrusi netoli Lietuvos pajūrio, tad pro ją pravažiuoja bei sustoja turistai, vykstantys į pajūrį (R4).

Plungės r. tampa vis patrauklesniu Lietuvos vietinio turizmo centru. Keliautojus traukia ne tik Žemaitijos nacionalinis parkas, bet ir Plungės dvaro sodybos ansamblis, kurį sudaro dešimt išlikusių XIX a. pastatų ir statinių bei kuriame veikia Žemaičių dailės muziejus, rašytojos Žemaitės memorialinis muziejus, šaltojo karo ekspozicija, įkurta buvusioje sovietinės armijos požeminėje termobranduolinių raketų paleidimo aikštelėje, unikalus energetinių labirintų ir geometrinių figūrų parkas (R5).

Plungės r. išsiskiria gamtinėmis sąlygomis. Didžioji rajono dalis yra Žemaičių aukštumoje, vakaruose paviršius leidžiasi link Pajūrio žemumos. Per rajoną teka Minija su intakais Sausdravu, Babrungu. Kadangi rajonas yra vakariniuose Žemaičių aukštumos šlaituose, jis vienas drėgniausių Lietuvoje. Plungės r. driekiasi Žemaitijos nacionalinis parkas – svarbi Lietuvos gamtos vertybė. Čia telkšo didžiausias Žemaitijoje Platelių ežeras, kurio reginys neatsiejamas be Platelių ežero salų.

Plungės rajone yra 9 saugomos teritorijos. Plungės rajonas yra lyderis Vakarų Lietuvoje pagal kaimo turizmo sodybų skaičių. Plungės rajonas išsiskiria ypatingais gamtiniais ištekliais, tai – miškingas Platelių ežerynas, kuris yra didžiausias Žemaitijos ežeringas miškingas gamtinis kompleksas. Rajone yra 39 ežerai bei virš 20 tvenkinių. Plungės rajonas yra vienas miškingiausių Lietuvoje, 35,4 proc. savivaldybės teritorijos užima miškai, kai Lietuvos vidurkis yra apie 32,9 proc. miškų (R6) [2]. Plungė yra tarptautinio geležinkelio rajono transporto koridoriaus trasoje, todėl per miestą vyksta gausus traukinių judėjimas. Plungės rajono identitetą ypač atspindi nematerialus kultūros paveldas (kalba, tautosaka, tradicijos, papročiai, amatai ir kt.) (R7). Plungės savivaldybėje gyvena žemaičiai, turintys savita tarmę, papročius bei istoriją.

Taigi Plungės r. pasižymi vertingais gamtiniais ir kultūriniais ištekliais, įdomia istorine praeitimi, aktyvia gyventojų kultūrine veikla. Tačiau Savivaldybė jaučia išorinės aplinkos iššūkius: didėjanti konkurencinė kova dėl jaunų ir talentingų gyventojų bei investicijų, auganti emigracija, poreikis užtikrinti tvarų rajono vystymąsi ir gerovės augimą. Dėl šių priežasčių aiški ir nuosekli ilgalaikė Plungės r. sav. VVG strategija 2023-2028 m. turi svarbų vaidmenį, nustatant rajono gyventojų poreikius, problemas bei priemones rajono plėtrai.

Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą – norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą

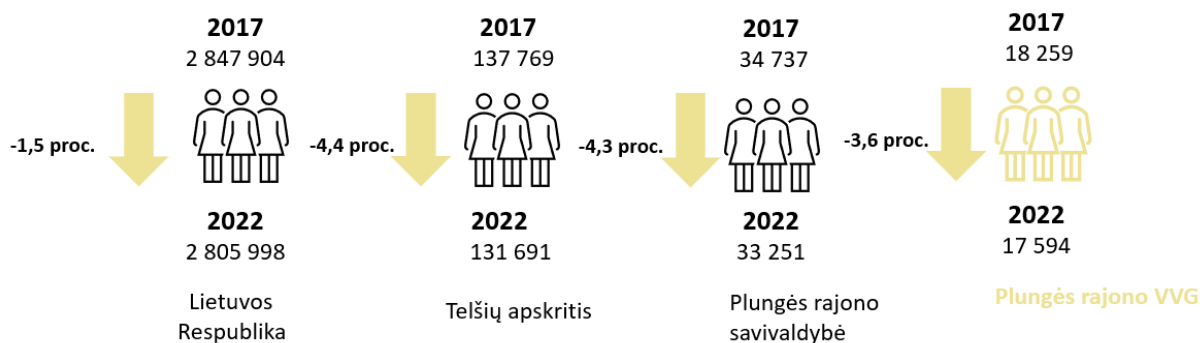
### 1.4.VVG teritorijos gyventojų nuomonė apie VVG teritorijos situaciją ir poreikius

Metodas	Aprašymas
	<b>Duomenų rinkimo metodai</b>
<b>Statistinių duomenų rinkimas</b>	Statistiniai duomenys surinkti iš šaltinių: (1) Lietuvos statistikos departamento. (2) Nacionalinė Žemės Tarnyba. Prie Žemės Ūkio Ministerijos.

	<p>(3) Duomenys iš Plungės rajono savivaldybės seniūnijų.</p> <p>(4) Plungės rajono savivaldybės tinklapyje viešai prieinama informacija.</p> <p>(5) VĮ Žemės Ūkio Informacijos ir Kaimo Verslo Centro.</p> <p>(6) Švietimo Valdymo Informacinė Sistema (ŠVIS).</p> <p>Šių duomenų analizė leido gauti patikimos informacijos apie intervencijų įgyvendinimą. Šio vertinimo tikslais parengta išsami Plungės rajono savivaldybės kaimiškiosios teritorijos statistinių duomenų analizė, atliktas palyginimas.</p>
<b>Pirminių ir antrinių šaltinių analizė</b>	<p>Pirminių ir antrinių šaltinių analizė yra svarbus duomenų rinkimo metodas atsižvelgiant į tai, kad vertinimas atliekamas dar nesibaigus 2017–2023 m. priemonių įgyvendinimui. Analizė apėmė šias šaltinių grupes: (1) Plungės rajono savivaldybės parengtas strateginis plėtros planas 2023-2030 metams; (2) ES ir Lietuvos teisės aktai, kiti dokumentai, reglamentuojantys priemonių įgyvendinimą.</p>
<b>Fokusuota diskusija</b>	<p>Buvo organizuojami darbinio pobūdžio susitikimai į kuriuos buvo kviečiami Plungės rajono savivaldybės administracijos darbuotojai, nevyriausybinių organizacijų atstovai, socialinės srities atstovai, švietimo atstovai, jaunimo atstovai, kultūros ir turizmo atstovai, Plungės rajono VVG teritorijoje veikiančių įmonių atstovai. Buvo siekiama į rengimo procesą įtraukti kuo daugiau suinteresuotų šalių ir įvairių sričių ekspertų, nes kiekvieno iš jų nuomonė yra labai svarbi formuojant Plungės rajono VVG viziją, strateginius plėtros prioritetus, strateginius tikslus, uždavinius, priemones ir pagrindinius projektus.</p> <p>Vyko susitikimai:</p> <p>2022-09-27 darbinio pobūdžio informacinis renginys;</p> <p>2022-11-03 darbinio pobūdžio informacinis renginys;</p> <p>2022-11-04 darbinio pobūdžio informacinis renginys;</p> <p>2023-01-19 visuotinis susirinkimas, kuriame informavome apie naują laikotarpį;</p> <p>2022-12-08 Nuotolinis susitikimas su ekspertais dėl naujos 2023 - 2027 metų laikotarpio strategijos parengimo;</p> <p>2023-02-22 valdybos narių susirinkimas;</p> <p>2023-03-22 Asociacija „Plungės kraštas“ visuotinis susirinkimas, kuriame bendruomenėms pristatėme, numatomas priemones ir sumas projektams.</p> <p>2023-04-06 Plungės rajono savivaldybės VVG visuotinis narių susirinkimas, kuriame bendruomenėms pristatėme, numatomas priemones ir sumas projektams.</p>
<b>Rezultato pristatymo metodas</b>	<p>Tarpiniai strategijos rengimo rezultatai pristatyti Plungės rajono VVG valdybos atstovams (vienas valdybos susirinkimas), savivaldybės atstovams. Strategija pristatoma visuomenei, pateikiama viešam aptarimui. Tvirtinama visuotinio narių susirinkimo.</p>
<b>Diskusija</b>	<p>Viešai paskelbtas kvietimas teikti projektų idėjas bei poreikius <a href="http://www.plungesvvg.lt">www.plungesvvg.lt</a></p> <p>Strategijos projektas įkeltas viešam gyventojų aptarimui, ne trumpesniame nei 20 darbo dienų laikotarpiui. Po šio aptarimo strategija tvirtinama visuotiniame narių susirinkime.</p>
<b>Priemonių lyginamoji analizė</b>	<p>Priemonių lyginamoji analizė leido palyginti priemones tarpusavyje, t. y. identifikuoti jų dizaino, įgyvendinimo, pasiektų rezultatų skirtumus.</p>

### 1.5.VVG teritorijos socialinė situacija (įskaitant informaciją apie skurdo riziką ir socialinę atskirtį patiriančius asmenis ir (arba) jų grupes)

Plungės rajono VVG 2022 m. gyveno 17 594 gyventojai, palyginimui 2017 m. 18 259 gyventojai (t. y. 3,6 proc. sumažėjimas) (R8). Telšių apskrityje irgi pastebimas gyventojų kiekio mažėjimas: 2017 m. – 137 769 gyventojai, 2022 m. – 131 691 (t. y. 4,4 proc. mažėjimas). Šalyje, pastebimas gyventojų mažėjimas: 2017 m. – 2 847 904 gyventojai, 2022 m. – 2 805 998 gyventojai (t. y. 1,5 proc. mažėjimas) [4]. Verta atkreipti dėmesį, jog viena iš priežasčių, daranti įtaką neigiamiems demografiniams rodikliams yra augantis mirtingumas, emigracija bei sumažėjęs gimstamumas (R9).



1.5.1. pav. Gyventojų skaičius 2017–2022 m. pradžioje [4]

Visu 2017–2021 m. laikotarpiu Plungės rajono savivaldybėje fiksuojama neigiama natūrali gyventojų kaita (t. y. miršta daugiau žmonių nei gimsta). Pažymėtina, jog visose nagrinėjamose teritorijose natūrali gyventojų kaita padidėjo (t. y. kiekvienais metais prarandame daugiau gyventojų negu gimsta) [5] (žr. 1.5.1. lentelę). Nuo 2020 m. pastebimas staigus natūralios gyventojų kaitos didėjimas. Šis kylimas tikėtina atsirado dėl Covid-19 pandemijos.

1.5.1. lentelė. Natūrali gyventojų kaita (gimusiųjų ir mirusiųjų gyventojų skirtumas) [5]

	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	-11 446	-11 425	-10 888	-18 403	-24 416
Telšių apskritis	-573	-581	-441	-839	-1 196
Plungės r. sav.	-145	-97	-23	-169	-287

Plungės rajone gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo ir mažesnis atvykstančiųjų nei išvykstančiųjų gyventojų skaičius. 2017–2021 m. laikotarpiu Plungės rajono savivaldybėje fiksuojama neigiama *neto* migracija. Lietuvos Respublikoje 2017-2018 m. laikotarpiu *neto* migracija buvo neigiama, o nuo 2019 m. iki 2021 m. tapo teigiama. Telšių apskrityje bei Plungės rajono savivaldybėje *neto* migracija visą laikotarpį buvo neigiama ir vis augo (R10) (žr. 1.5.2. lentelę).

Plungės rajono gyventojų skaičiaus kritimas susijęs su neigiamais migracijos rodikliais, kurie auga – 2017 m. į rajoną atvyko 885 žmonėmis mažiau nei išvyko (R11), o 2022 m. atvyko – 127 žmonės žmonėmis mažiau nei išvyko (R12), t. y. atvykstančių ir išvykstančių žmonių santykis sumažėjo beveik 7 kartus. Bendrai Lietuvoje išvykstančių yra daugiau negu atvykstančių (R13), nors *neto* migracija šalyje ir mažėja [6] (žr. 1.5.2. lentelę).

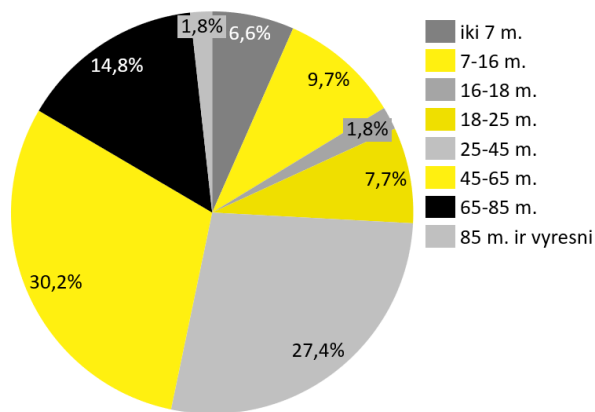
1.5.2. lentelė. *Neto* migracija [6]

	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika					
Atvykusieji ir imigrantai	89 785	105 090	113 232	113 691	109 601
Išvykusieji ir emigrantai	117 342	108 382	102 438	93 698	89 948
<i>Neto</i> migracija	-27 557	-3 292	10 794	19 993	19 653

Telšių apskritis					
Atvykusieji ir imigrantai	3 874	4 726	4 327	4 277	4 178
Išvykusieji ir emigrantai	6 931	6 202	5 355	4 690	4 667
Neto migracija	-3 057	-1 476	-1 028	-413	-489
Plungės r. sav.					
Atvykusieji ir imigrantai	1 060	1 282	1 179	1 006	1 125
Išvykusieji ir emigrantai	1 945	1 608	1 449	1 193	1 252
Neto migracija	-885	-326	-270	-187	-127

Neto tarptautinės migracija rajone (kaip ir bendrai šalyje bei apskrityje) yra teigiama bei auga: 2017 m. tarptautinė migracija Plungės rajone sudarė -549 žmonės, o 2021 m. 118 (R14). Šalyje bei Telšių apskrityje vyrauja panašios tendencijos [7].

2022 m Plungės VVG teritorijoje gyveno 17 594 gyventojai, iš jų: 6,6 proc. vaikų iki 7 m., 9,7 proc. 7-16 m. jaunimo, 76,9 proc. darbingo amžiaus gyventojų (žr. 1.5.2 pav.) bei 16,5 proc. pensinio amžiaus gyventojų [3] (R15). Pažymėtina, jog Plungės VVG teritorijoje daugiausiai gyvena vyresnio amžiaus gyventojai (R16). Tai suponuoja, jog Plungės rajone yra didelė dalis darbingo bei pensinio amžiaus gyventojų (R17).



**1.5.2. pav.** Gyventojai pagal amžiaus grupes (proc.) [3]

2022 m. iš 17 594 Plungės VVG gyventojų 8 903 buvo vyrai ir 8 691 moterys, taigi lyčių santykis – 50,6 proc. vyrų ir 49,4 proc. moterų [3] (R18). Pažymėtina, jog šalyje ir apskrityje moterų yra daugiau nei vyrų, todėl Plungės VVG teritorija išsiskiria tuo, jog teritorijoje gyvena daugiau vyrų.

Plungės rajono VVG 2021 m. surašymo duomenimis gyveno 98,5 proc. lietuvių bei 1,5 proc. kitų tautybių atstovų (surašyme, konkrečios kitos, tautybės nėra nurodomos) [8] (R19).

2021 m. daugiausiai Plungės rajono VVG gyventojų, t. y. 33,4 proc. (4 886 gyventojai) turėjo vidurinį išsilavinimą, tai daugiau nei vidutiniškai šalyje (31,8 proc.), bet mažiau nei apskrityje (34,1 proc.). Aukštesnį nei vidurinis išsilavinimą turėjo 30,9 proc. gyventojų (R20): 15,3 proc. aukštąjį ir 15,5 proc. aukštesnįjį išsilavinimą. Lietuvoje aukštesnį nei vidurinį išsilavinimą vidutiniškai turėjo 42,7 proc. gyventojų, apskrityje – 34,7 proc. (R21). Žemesnį nei vidurinį išsilavinimą buvo įgiję 35,7 proc. Plungės r. VVG gyventojų (R22), iš jų 19,5 proc. buvo su pagrindiniu ir 13,7 proc. su pradiniu išsilavinimu, dar 2,5 proc. (361 gyventojas) buvo nebaigęs pradinės mokyklos. Plungės rajono VVG aukštesnį nei vidurinis išsilavinimą turinčių gyventojų yra mažiau, nei vidutiniškai Lietuvoje ir Telšių apskrityje [8].

2021 m. Plungės rajone buvo 15 200 (45,2 proc.) užimtų gyventojų (R23) ir 2 620,4 (7,8 proc.) bedarbių (R24). Šalies mastu Plungės rajono VVG padėtis buvo nebloga, nes vidutiniškai Lietuvoje (48,7 proc.) ir apskrityje (55,9 proc.) buvo daugiau užimtų gyventojų (R25). Bedarbių dalis VVG teritorijoje buvo mažesnė nei apskrities (8,0 proc.) bei šalies rodikliai (8,0 proc.) (R26).

2021 m. surašymo duomenimis pagal pragyvenimo šaltinį didžiausia Plungės r. VVG gyventojų dalis, t. y. 42,9 proc. (6 916 gyventojų) gyveno iš darbo užmokesčio. Bedarbio pašalpas gauna 1 293 (8,0 proc.) gyventojai. Pensijos ar kapitalo pajamas gauna 3 219 (t. y. 19,9 proc.) gyventojų,



studento ar moksleivio stipendijas gauna 1 117 (6,9 proc.) gyventojų, darbo jėgai nepriklausymo išmokas gauna 1 227 (7,6 proc.) gyventojų, o savarankiškai dirba 639 (4,0 proc.) gyventojų [8] (R27).

Socialinė atskirtis siejama su įvairiomis priežastimis – žalingais įpročiais (socialinės rizikos grupės), sveikatos sutrikimais (neįgalieji), skurdu.

Plungės r. savivaldybėje 2021 m. buvo 234 socialinę riziką patiriančių šeimų, o jose augo 435 vaikai (abu šie rodikliai smarkiai išaugo, palyginus su 2018 m.: 195 ir 404 atitinkamai) (R28). Plungės rajono VVG teritorijoje yra 114 socialinę riziką patiriančių šeimų, o jose auga 202 vaikai (šis rodiklis taip pat augo) (R29). Plungės r. VVG teritorijoje yra 456 socialinę pašalpą gaunančių asmenų, o jiems yra skiriama apie 22 000 Eur. Pažymėtina, jog Plungės rajone 2021 m. buvo 641 neįgalioju mažiau nei 2017 m.: 2017 m. – 2 338, o 2021 m. – 1 697 (t. y. 27,4 proc. kritimas). Augantys socialinę riziką patiriančių šeimų (2021 m. buvo 39 šeimomis daugiau nei 2017 m.) bei juose augančių vaikų kiekis (2021 m. buvo 31 vaiku daugiau nei 2017 m.) suponuoja, jog išaugs poreikis didinti socialinių paslaugų kiekį bei prieinamumą (R30). Siekiama sukurti tokį socialinių paslaugų tinklą, kad būtų galima sumažinti šeimų socialinę atskirtį dėl jų patiriamų socialinių problemų. Darbą su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis Plungės rajono savivaldybėje koordinuoja Atvejo vadybininkai, dirbantys Plungės socialinių paslaugų centre [14].

Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą – norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą

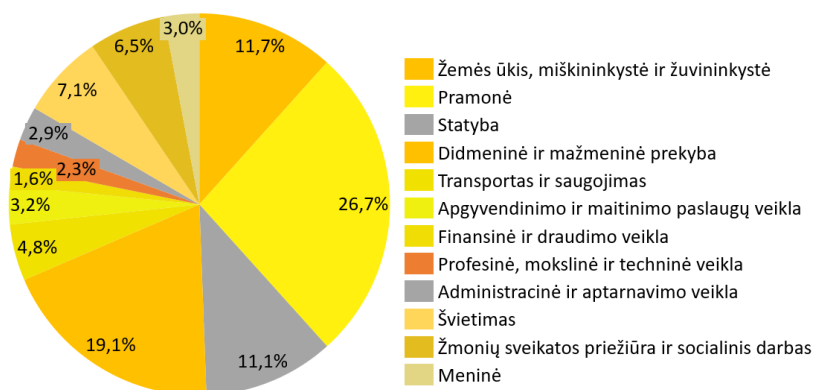
## 1.6. VVG teritorijos ekonominė situacija

### Bendra ekonominė situacija

Analizuojant užimtuosius pagal ekonominės veiklos rūšis, 2021 m. didžiausia užimtųjų dalis, Plungės rajono VVG, dirbo pramonėje (26,7 proc. visų užimtųjų), prekyboje (19,1 proc.) bei žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (11,7 proc.) ir statybų (11,1 proc.) sektoriuose (R31). Išsamesnis užimtųjų pasiskirstymas pagal darbą sektoriuose yra matomas 1.6.1. paveiksle.

Telšių apskrityje daugiausiai užimtųjų dirbo pramonėje (26,7 proc. visų užimtųjų) bei prekyboje (19,1 proc. užimtųjų gyventojų Telšių apskrityje).

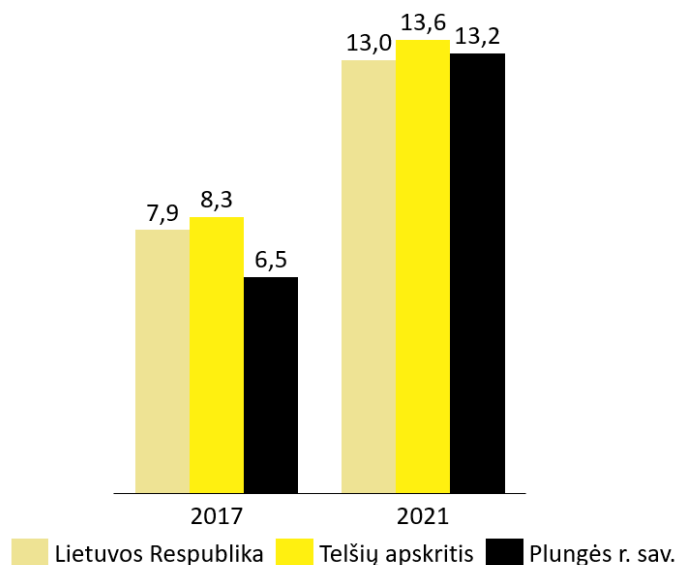
Lietuvoje, didžioji dalis, užimtųjų dirba pramonės sektoriuje (19,3 proc.), o didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje 19,1 proc. visų dirbančiųjų. Taigi, Plungės rajono VVG atitinka valstybės ir Telšių apskrities užimtųjų tendencijas. [8]



#### 1.6.1. pav. Plungės r. VVG teritorijos darbuotojų pasiskirstymas pagal sektorius (proc.) [8]

Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis apibūdina nedarbo lygį nagrinėjamoje teritorijoje. Plungės r. savivaldybėje 2021 m. nedarbo lygis siekė 13,2 proc. buvo didesnis nei šalyje (13 proc.), tačiau mažesnis nei Telšių apskrityje (13,6 proc.). Palyginus su 2017 m. lygiu, nedarbo lygis Plungės rajone paaugo 6,7 proc. p. Lietuvoje augimas siekė 5,1 proc. p., o

apskirtyje 5,3 proc. p. [9] (žr. 1.6.2. pav.). Taigi, Plungės rajone augimas buvo sparčiausias iš visų nagrinėjamų teritorijų (R32).



### 1.6.2. pav. Nedarbo lygis (proc.) [9]

Kita svarbi statistika vertinant ekonomikos išsivystymą teritorijoje – laisvos darbo vietos. Laisvos darbo vietos parodo, kokia yra darbų pasiūla (t. y. keliose pozicijose, norintieji, galėtų įsidarbinti). Užimtumo tarnybos duomenimis, 2021 m. Plungės rajono savivaldybėje buvo 196,8 laisvos darbo vietos metų pabaigoje. Palyginimui, 2017 m. buvo 213,6 laisvos darbo vietos (t. y. 7,9 proc. mažėjimas) (R33). Kritimas suponuoja, jog savivaldybėje nėra pakankamai naujų verslų, kurie kurtų darbo vietas savivaldybėje. Plungės rajono savivaldybėje buvo daugiausiai, išskyrus Mažeikių rajono savivaldybę, laisvų darbo vietų visoje Telšių apskrityje. Skaičiuojant darbo pasiūlos 10 000 gyventojų rodiklį Plungės rajono savivaldybėje, 2021 m. jis buvo didesnis nei šalies ar apskrities rodikliai, tačiau matėsi mažėjimo tendencija [10] (R34) (žr. 1.6.1. lentelę).

### 1.6.1. lentelė. Laisvos darbo vietos, tenkančios 10 tūkst. gyventojų [10]

	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
<b>Lietuvos Respublika</b>	32,5	37,1	30,5	35,8	56,8	74,5
<b>Telšių apskritis</b>	33,8	39,0	27,4	28,7	42,1	24,6
<b>Plungės r. sav.</b>	61,5	52,9	34,6	36,1	58,5	-4,9

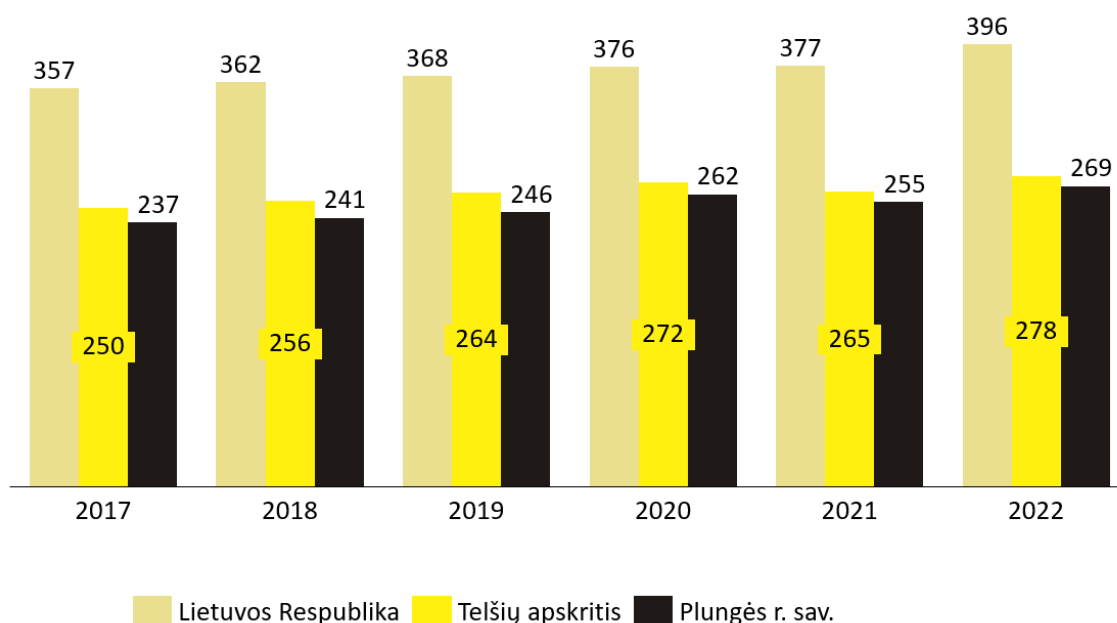
Plungės rajono VVG vykdo vietos plėtros strategiją. 2016 m. buvo pasirašyta Bendruomenių inicijuota kaimo vietovių vietos plėtros strategija. Ši programa bus įgyvendinama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonę „LEADER“. Šiuo projektu yra siekiama kurti darbo vietas Plungės rajono gyventojams (ypač jaunimui) kuriant bei plėtojant verslus Plungės rajono kaimo vietovėse, mažinti socialinę atskirtį. Projekto įgyvendinimui skirta 2 507 768 Eur. Šis projektas bus vykdomas iki 2025-09-01.

Kitas projektas gerina socialinių paslaugų prieinamumą neįgaliesiems Plungės rajone. Plungės rajono savivaldybėje nėra socialinių paslaugų įstaigų, tiesiogiai orientuotų į socialinės priežiūros (socialinių į gūdžių ugdymo ir palaikymo) paslaugų teikimą asmenims, turintiems fizinę negalią. Trūksta tinkamai pritaikytų patalpų, esančių strategiškai patogioje bei visiems tikslinės grupės asmenims lengvai pasiekiamoje miesto vietoje, šalia svarbiausių viešųjų paslaugų teikimo sektoriaus bei kitų visuomeninių paslaugų centrų. Projekto metu, Šv. Jono Krikštytojo parapijos, patalpos buvo pritaikytos neįgalųjų dienos centro veikloms organizuoti bei sudarant tinkamas

sąlygas teikti socialinės priežiūros paslaugas neįgaliesiems (išskyrus turinčius proto ir (ar) psichikos negalią) ir aktyviai plėtoti jų socialinius įgūdžius. [11]

### Ne žemės ūkio sektorius

Plungės rajono savivaldybėje 2022 m., neįskaitant žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriaus, veikė 896 ūkio subjektai, o 2017 m. – 823 subjektai, t. y. ūkio subjektų per 5 metus padaugėjo 8,9 proc. (R35). Ūkio subjektų skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų Plungės r. savivaldybėje 2022 m. siekė 269, 2017 m. – 237 (t. y. 13,7 proc. augimas). Telšių apskrityje 2022 m. 10 tūkst. gyventojų teko 278 ūkio subjektai, 2017 m. – 250 (11,2 proc. augimas). Šalyje 2022 m. 10 tūkst. gyventojų teko 396 ūkio subjektai, 2017 m. teko 357 (t. y. 11 proc. augimas) [12] (žr. 1.6.3. pav.). Pažymėtina, jog Plungės rajono savivaldybės rodiklis augo sparčiausiai (R36).



**1.6.3. pav.** Ūkio subjektai, tenkantys 10 tūkst. gyventojų [12]

Plungės r. sav. turizmas yra viena iš svarbiausių sričių. Žemaitijos nacionalinis parkas ir Platelių ežeras kasmet pritraukia daugybę lankytojų ir didina Savivaldybės žinomumą, kuria įvaizdį. 2022 m. Plungės rajono savivaldybėje veikia 41 kaimo turizmo sodyba, 4 viešbučiai, 1 svečių namai, 6 stovyklavietės bei 4 poilsio namai. Plungės rajono savivaldybėje vandenį tiekia UAB „Plungės vandenys“ (R37).

2022 m. duomenimis, Plungės rajono savivaldybėje buvo 223 ūkio subjektai, užsiimantys didmenine ir mažmenine prekyba, kai 2017 m. – 222 ūkio subjektai, taigi per 5 metus tokių ūkio subjektų skaičius padidėjo 0,5 proc. [12]

### Žemės ūkio sektorius

Pagal Plungės rajono savivaldybės seniūnijų pateiktus duomenis, Plungės rajono VVG teritorijoje, daugiausiai (1 372) yra mažų ūkių (iki 5 ha.), o didelių ūkių (daugiau nei 101 ha.) 82. Taip pat, Plungės rajono VVG teritorijoje daugiausiai ūkininkauja vyresnio amžiaus ūkininkai (virš 55 m.) – 1 754, o jaunų ūkininkų (iki 40 m.) 285. Tai parodo, jog Plungės rajono VVG teritorijoje nėra daug prekybinių didelių ūkių. Plungės rajono VVG teritorijoje daugiausiai ūkių yra mišrūs (t. y. užsiima ir augalininkyste, ir gyvulininkyste) – 1 903. Augalininkyste arba gyvulininkyste užsiima 862 ūkiai, o ekologinių ūkių yra tik 41 [3] (R38).

Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą – norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą.

### 1.7.VVG teritorijos socialinė infrastruktūra ir kultūros ištekčiai

Plungės rajone veikia 37 nevyriausybinės organizacijos (R39), didesnę pusę, kurių sudaro asociacijos. Nemaža rajono NVO dalis veikia socialinės paramos ir sveikatingumo srityje, taip pat NVO aktyviai atstovauja profesinius interesus, užsiima kultūros veikla, buria gyventojus pagal pomėgius. Rajone veikia 7 jaunimo NVO (R40), kurių veikla daugiausiai susijusi su pilietinėmis ir kultūrinėmis iniciatyvomis. Išplėtota NVO sektoriaus orientacija į sportą – veikia 6 sporto organizacijos [11] (R41).

2021-2022 m. m. Plungės rajone veikė 10 bendrojo ugdymo įstaigų (R42) Mokyklose besimokančių vaikų skaičius, nors ir neženkliai, tačiau mažėja: 2021-2022 m. m. mokyklose mokėsi 3 806 vaikai, o 2017-2018 m. m. – 4 138, taigi per šį laikotarpį mokinių padaugėjo 8,0 proc. (R43). Neformalųjį švietimą rajone vykdo 2 meno mokyklos bei 1 sporto mokykla. 2021-2022 m. m. jose mokinosi 64,2 proc. rajono mokinių, o 2017-2018 m. m. 69.7 proc. (t. y. 5,5 proc. p. sumažėjimas). Plungės rajono savivaldybėje 2021-2022 m. m. veikė 1 profesinė mokykla – Plungės technologijų ir verslo mokykla, kurioje 2021-2022 m. m. mokėsi 388 mokiniai [13].

Už socialinių paslaugų teikimą gyventojams atsakingas Plungės r. sav. Socialinės paramos skyrius. Pagrindines socialines paslaugas teikia 4 rajono įstaigos – Plungės socialinių paslaugų centras, Plungės krizių centras, VšĮ „Edukacija kitaip“ ir VšĮ Plungės vyrų krizių centras.

Plungės socialinių paslaugų centras siūlo pagalbą ir namų paslaugą (ji skirta suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms), socialinių įgūdžių ugdymo paslaugą (socialinių įgūdžių kūrimas bei palaikymas), krizių įveikimo pagalbą (intensyvi krizių įveikimo pagalba skirta vaikams, kuriems nustatyta laikinoji globa), laikinojo atokvėpio paslaugą, pagalbą globėjams paslaugą bei palydėjimo paslaugą (ši paslauga skirta jaunuoliams sulaukusiems pilnametystės, kuriems buvo suteikta socialinė globa (rūpyba) institucijoje. Plungės krizių centras suteikia laikino apnakvindinimo paslaugą (ši paslauga teikiama socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims) bei apgyvendinimo namuose paslaugą (paslauga suteikiama socialinę riziką patiriantiems bei senyvo amžiaus asmenims). VšĮ „Edukacija kitaip“ teikia psichosocialinę pagalbą (ši paslauga teikiama vaikams ir suaugusiems su negalia, esantiems krizinėje situacijoje). [8]

Kultūra – svarbi augančio ir besivystančio miesto ar rajono dalis. Aukštas kultūros lygis padeda pritraukti jaunų, išsilavinusių ir kvalifikuotų specialistų. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje veikia 8 kultūros įstaigos, iš kurių 1 – biblioteka, 5- kultūros centrai, 1 muziejus. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje veikia 36 sporto organizacijos. Plungės VVG teritorijoje veikia dvi valstybinės institucijos: Žemaitijos nacionalinio parko direkcija (Platelių sen.) bei Telšių miškų urėdijos: Platelių, Kulių, Plungės girininkijos.

Plungės rajono savivaldybės teritorijoje 2022 m. veikė 78 mėgėjiško meno, teatro, muzikos ir dailės kolektyvai, gausu kultūros ir istorijos objektų, tautinio paveldo ir tradicinių amatų atstovų bei tradicinių renginių: rajone yra profesionalaus bei mėgėjiško meno, teatro bei muzikos ansambliai.

Kultūros vertybių registro duomenimis Plungės r. sav. teritorijoje yra 27 kilnojamos ir 462 nekilnojamos kultūros vertybės. Plungės rajono paveldą sudaro Plungės miestas ir aplinkui esantys istoriniai objektai. Vertinant Plungės rajono paveldą, būtina paminėti Plungės (Oginskių) dvarą. Didžiąją dalį architektūros paminklų sudaro bažnyčių statinių kompleksai bei etnografiniai pastatai (R44).

Plungės rajone yra gausu tradicinių renginių: miestelių šventės, Užgavėnės, Visų šventųjų dienos minėjimas, Joninės ir daugelis kitų (R45). [11]

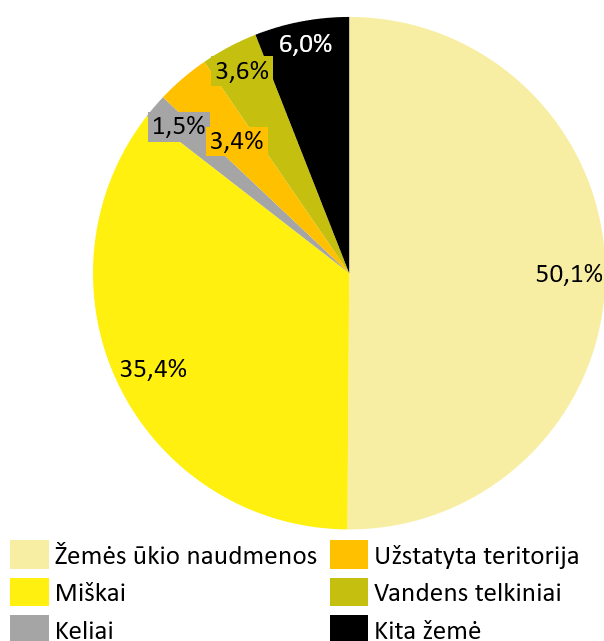
Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą – norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą.

### 1.8.VVG teritorijos gamtos išteklių analizė

Plungės r. gamtinių išteklių pagrindą sudaro gamtiniai ir kai kurie antropogeninės kilmės, ar tik antropogenuoti kraštovaizdžio elementai (tvenkiniai, parkai ir pan.), bei jų deriniai:

- žėliniai ir želdiniai (įvairioms rekreacijos formoms tinkantys miškai, miško parkai, parkai);
- vandens telkiniai (įvairioms rekreacijos formoms tinkantys ežerai, tvenkiniai, vandentėkmės);
- geomorfologinės struktūros (kalvos, daubos, gūburiai, slėniai, šlaitai ir kiti reljefo komponentai);
- estetiškai vertingi kraštovaizdžio kompleksai, kuriuos formuoja skirtingo raiškumo minėtų kraštovaizdžio komponentų deriniai.

Potencialios rekreacinės naudmenos (įvairioms rekreacijos rūšims tinkamos teritorijos) Plungės r. siekia 41,2 tūkst. ha. arba 37,32 proc. rajono teritorijos. Vandenų plotas rajone sudaro nemažą jo teritorijos dalį, 3,19 proc., o rajono miškingumas siekia 34,13 proc. Bendras Plungės rajono žemės plotas 2022 m. pradžioje siekė 110 549,59 ha. 2022 m. 50,1 proc. bendro rajono žemės ploto sudarė žemės ūkio naudmenos (šalyje – 51,9 proc.) (R46) ir 35,4 proc. miškai (R47) (šalyje – 32,9 proc.). Ariamoji žemė 2022 m. sudarė 87,7 proc. rajono žemės ūkio naudmenų ir tai yra šiek tiek mažiau nei vidutiniškai šalyje (88,6 proc.) (R48). Tačiau, lyginant su šalimi, didesnę Plungės rajono žemės ūkio naudmenų dalį sudaro pievos ir natūralios ganyklos, 2022 m. jos užėmė 12,0 proc. rajono žemės ūkio naudmenų, (šalyje – 10,9 proc.) [2] (žr. 1.8.1. pav.).



**1.8.1. pav. Žemės plotų pasiskirstymas pagal paskirtį [2]**

Gamtinės sąlygos žemės ūkio veiklai plėtoti Plungės rajono savivaldybėje nepalankios. Palyginti su šalies vidurkiu, čia daugiau kalvoto reljefo, vyrauja mažo našumo žemės ūkio naudmenos. Vidutinis rajono žemės našumo balas vienas mažiausių šalyje – 32,3 (R49), tuo tarpu vidutinis Lietuvos žemės našumas sudaro 39-41 balo [15] (R50).

Ypatingų žemės gelmių turtų rajone nėra, tačiau Plungės rajonas pasižymi statybinio smėlio ir žvyro, gėlo požeminio vandens atsargomis. UAB „Plungės vandenys“ eksploatuoja 35 vandenvietes. Vandentiekiu tiekiamo geriamojo vandens kokybę kontroliuoja UAB „Plungės vandenys“. Geriamojo vandens tyrimai atliekami vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. 2022 metų atliktų tyrimų duomenimis bendrovei priklausančių vandenviečių.

Vartotojams tiekiamo geriamojo vandens A grupės ir B grupės rodiklių programinė priežiūra vykdoma vadovaujantis mėginių ėmimo grafikais, suderintais su Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Telšių departamentu.

A grupės rodiklių (žarninių lazdelių (*Escherichia coli*), koliforminių bakterijų, kolonijas sudarančių vienetų skaičiaus, spalvos, drumstumo, skonio, kvapo, vandenilio jonų koncentracijos (pH), savitojo elektrinio laidžio, laisvo chloro likučio (kai vanduo dezinfekuojamas, siekiant išvengti mikrobinės taršos).

B grupės rodiklių (žarninių enterokokų, stibio, arseno, benzeno, benzpireno, boro, bromato, kadmio, chromo, vario, cianido, 1,2-dichloretano, fluorida, švino, gyvsidabrio, nikelio, nitrato, nitrito, aldrino, dieldrino, heptachloro, heptachlorepsido, kitų pesticidų, pesticidų sumos, daugiaciklių aromatinių angliavandenilių, seleno, tetrachloreteno ir trichloreteno, haloformų sumos, aliuminio, amonio, chlorido, bendrosios geležies, mangano, permanganato indekso, sulfato, natrio, tričio, indikacinės dozės).

2022 m. nebuvo rasta nei A, nei B grupės rodikliuose aprašytų bakterijų.

Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą – norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą.

## 2. VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (SSGG)

	<b>Stiprybės</b>	<b>Teiginių pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.</b>	<b>Susijusių VVG teritorijos poreikių skaičius</b>
1 stiprybė	Didžiausia Plungės rajono vertybė – Žemaitijos nacionalinis parkas	R5	2
2 stiprybė	Vienas miškingiausių Lietuvos regionų (35,4 proc. teritorijos yra miškai)	R6	3
3 stiprybė	Plungės rajonas yra puiki sustojimo vieta turistams vykstantiems į Lietuvos pajūrį	R4	2
4 stiprybė	Plungės identitetą ypač atspindi nematerialus kultūros paveldas	R7	3
5 stiprybė	Didelė dalis darbingo amžiaus gyventojų	R17	3
6 stiprybė	Plungės rajone yra daugybė kilnojamų ir nekilnojamų kultūros vertybių	R44	3
7 stiprybė	Daug veiklių NVO (kaimo bendruomenių ir kitų organizacijų)	R41	3
	<b>Silpnybės</b>	<b>Teiginių pagrindžiančio situacijos analizės rodiklio Nr.</b>	
1 silpnybė	Didelė dalis pensinio amžiaus gyventojų	R17	3
2 silpnybė	Didėja socialinę riziką patiriančių šeimų bei jose augančių vaikų kiekis	R28; R29	3
3 silpnybė	Sparčiai didėjantis nedarbo lygis	R32	3
4 silpnybė	Mažėja laisvų darbo vietų	R33	4
5 silpnybė	Mažo našumo žemė ūkio naudmenos	R49	2
	<b>Galimybės</b>	<b>Teiginių pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos</b>	

		šaltinis	
1 galimybė	Sparčiai augantis ūkio subjektų skaičius tenkantis 10 tūkst. gyventojų	R36	2
2 galimybė	Didelį kiekį Plungės rajone esančių kaimo turizmo sodybų galima paversti turistų traukos centrais	R37	3
3 galimybė	Augantis ekologinių ūkių kiekis	R38	3
4 galimybė	Augantis mokinių skaičius	R43	3
	<b>Grėsmės</b>	<b>Teiginį pagrindžiančio rodiklio Nr. ar kitas informacijos šaltinis</b>	
1 grėsmė	Augantis mirtingumas bei mažėjantis gimstamumas	R9	2
2 grėsmė	Daugiau gyventojų išvyksta nei atvyksta	R12	3
3 grėsmė	Spartus Plungės rajono savivaldybės gyventojų mažėjimas	R8	2
4 grėsmė	Plungės rajonas pritraukia mažiau atvykstančiųjų nei išvyksta iš Plungės rajono	R12	3
5 grėsmė	Mažėjančios darbo vietos Plungės VVG teritorijoje suponuoja apie tai, jog teritorijoje nėra pakankamai naujų verslų	R34	2

### 3. VVG teritorijos poreikiai ir jų pagrindimas

#### 3.1. VVG teritorijos poreikių sąrašas

Poreikio numeris	Poreikis
1 poreikis	Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas
2 poreikis	Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas
3 poreikis	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą
4 poreikis	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą

#### 3.2. VVG teritorijos poreikių pagrindimas

	1 poreikis
Poreikis	Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas

Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 1-7 stiprybes ir 2, 4 galimybes. Socialinės infrastruktūros ir turizmo plėtojimas yra labai svarbus socialinės atskirties mažinimo ir užimtumo augimo veiksnys. Siekiant gerinti gyvenimo sąlygas, gražinti į rajoną jaunas žmones gyventi ir auginti vaikus, pritraukti turistus ir taip mažinti socialinę atskirtį privalome užtikrinti, kad socialinė infrastruktūra atitiktų šių dienų poreikius, būtų moderni ir įtrauki, daugiafunkciška ir prieinama kiekvienam.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 1-4 silpnybes ir numatytas 1- 4 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Plungės rajonas pasižymi turistiniu potencialu: Didžiausia rajono gamtinė vertybė – Žemaitijos nacionalinis parkas. Plungės rajone yra 9 saugomos teritorijos. Plungės rajonas yra lyderis Vakarų Lietuvoje pagal kaimo turizmo sodybų skaičių. Plungės rajonas išsiskiria ypatingais gamtiniais ištekliais, tai - miškingas Platelių ežerynas, kuris yra didžiausias Žemaitijos ežeringas miškingas gamtinis kompleksas. Rajone yra 39 ežerai bei virš 20 tvenkinių.
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Plungės rajono savivaldybės SPP 2021-2030 m. 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas 4) Telšių regiono plėtros planas 2022-2030 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m. 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.4 . Modernizuoti kaimo vietas didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą



Susijęs nacionalinis poreikis 3	k.4. Mažinti skaitmeninę atskirtį žemės ūkyje ir kaimo vietovėse
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	<b>2 poreikis</b>
Poreikis	Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 5-6 stiprybes ir 1 galimybę. Valstybės dėmesys kūrybiškumo skatinimui sudaro prielaidas, pasitelkiant regiono patrauklumą turistams ir menininkams, stiprinti bendradarbiavimą ir lyderystę kūrybinės ekonomikos ir turizmo srityse, pritaikyti viešojo turizmo infrastruktūrą lankytojų poreikiams. Tai didintų atsparumą nepalankiems veiksniams ir leistų išlaikyti turizmo sektoriaus konkurencingumą, ieškoti naujų galimybių kūrybinių industrijų rinkoje.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 1- 4 silpnybes ir numatytas 1,3,5 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	Plungės rajone veikia 37 nevyriausybines organizacijos, didesnę pusę, kurių sudaro asociacijos. Nemaža rajono NVO dalis veikia socialinės paramos ir sveikatingumo srityje, taip pat NVO aktyviai atstovauja profesinius interesus, užsiima kultūros veikla, buria gyventojus pagal pomėgius. Plungės r. savivaldybėje 2021 m. buvo 234 socialinę riziką patiriančių šeimų, o jose augo 435 vaikai (abu šie rodikliai smarkiai išaugo, palyginus su 2018 m.: 195 ir 404 atitinkamai)

Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Plungės rajono savivaldybės SPP 2021-2030 m. 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas 4) Telšių regiono plėtros planas 2022-2030 5) Interreg - Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m. 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	4
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Netaikoma
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	<b>3 poreikis</b>
Poreikis	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 2,4,6,7 stiprybes ir 2-4 galimybes. Sėkmingam viešųjų paslaugų vystymui yra būtinas bendradarbiavimas su vietos valdžia, tik tuomet NVO gali pasiekti daugiau žmonių ir turėti didesnę poveikį visuomenei. Tai taip pat gali padėti pasiekti ir viešųjų paslaugų teikimo ar perėmimo sutarčių, t.y. vienas iš pardavimo

	skatinimo būdų ir tikslinės grupės pasiekiamumo galimybės.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 1,2,4 silpnybes ir numatytas 2,4 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	2021-2022 m. m. Plungės rajone veikė 10 bendrojo ugdymo įstaigų. Neformalųjį švietimą rajone vykdo 2 meno mokyklos bei 1 sporto mokykla. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje veikia 8 kultūros įstaigos. Plungės rajono savivaldybės teritorijoje veikia mėgėjiško meno, teatro, muzikos ir dailės kolektyvai, gausu kultūros ir istorijos objektų, tautinio paveldo ir tradicinių amatų atstovų bei tradicinių renginių: rajone yra profesionalaus bei mėgėjiško meno, teatro bei muzikos ansambliai
Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Plungės rajono savivaldybės SPP 2021-2030 m. 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas 4) Telšių regiono plėtros planas 2022-2030 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m. 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	3
Susijęs nacionalinis poreikis 1	h.1. Skatinti kaimo gyventojų ir kaimo bendruomenių verslo iniciatyvas
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	h.4 . Modernizuoti kaimo vietas didinant gyvenimo sąlygų jose patrauklumą

Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
	<b>4 poreikis</b>
Poreikis	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą
Poreikio sąsaja su stiprybėmis ir (arba) galimybėmis	Poreikis suformuluotas atsižvelgiant į 1-6 stiprybes ir 1-4 galimybes. Pagrindinė problema - darbo vietų trūkumas bei darbo vietų pasiūlos trūkumas. Plungės rajone gausu turistinių išteklių, kurie leidžia plėtoti įvairius verslus, taip prisitraukti daugiau turistų į rajoną.
Poreikio sąsaja su silpnybėmis ir (arba) grėsmėmis	Poreikis formuluotas atsižvelgiant į 3,4,5 silpnybes ir numatytas 2,4,5 grėsmes. Tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.
Poreikio sąsaja su situacijos analizės rodikliais (poreikio dydžio, problemos masto, intervencijos poreikio kiekybinis pagrindimas)	2021 m. Plungės rajono savivaldybėje buvo 196,8 laisvos darbo vietos metų pabaigoje. Kritimas suponuoja, jog savivaldybėje nėra pakankamai naujų verslų, kurie kurtų darbo vietas savivaldybėje. Plungės rajono savivaldybėje 2022 m., ne žemės ūkio sektoriuje, veikė 896 ūkio subjektai. 2022 m. Plungės rajono savivaldybėje veikia 41 kaimo turizmo sodyba, 4 viešbučiai, 1 svečių namai, 6 stovyklavietės bei 4 poilsio namai. Plungės rajono savivaldybėje vandenį tiekia UAB „Plungės vandenys“.

Poreikio sąsaja su aukštesnio lygmens strateginiais dokumentais	1) Plungės rajono savivaldybės SPP 2021-2030 m. 2) 2021-2027 metų Europos sąjungos fondų investicijų programa 3) Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginis planas 4) Telšių regiono plėtros planas 2022-2030 5) Interreg Baltijos jūros regiono programa 2021-2027 m. 6) 2021–2030 m. nacionalinis pažangos planas. VPS priemonės susiję su šių strategijų tikslais, tačiau tiesioginių investicijų iš VPS nenumatyta.
Poreikio sąsaja su VVG teritorijos gyventojų nuomone	Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - 10 tikslinių susitikimų po 8 val. su 5 skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais
Poreikį tenkinančių VPS priemonių skaičius	1
Susijęs nacionalinis poreikis 1	g.3. Skatinti verslų kūrimąsi kaime, žemės ūkio veiklos įvairinimą
Susijęs nacionalinis poreikis 2	h.2. Didinti kaimo gyventojų užimtumą ir socialinę įtrauktį
Susijęs nacionalinis poreikis 3	Pasirinkite
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.3 (skaitmeninės technologijos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Ne
Ar poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.37 (darbo vietos; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)?	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.39 (kaimo verslai; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.41 (paslaugos ir infrastruktūra; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Taip
Poreikis siejasi su rezultato rodikliu R.42 (socialinė įtrauktis; pilnas rodiklio pavadinimas 6 lape)	Ne

#### 4. VPS temos pagrindimas (pildoma teminėms VPS)

##### **VPS tema: Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinamasi emocine ir materialine gyventojų gerove**

Įtraukus - gebantis į save įtraukti, pradėta vartoti ES dokumentuose, ypač junginyje įtrauki visuomenė apibūdinti tokiai visuomenei, kurios įvairių sluoksnių ir grupių nariams sudarytos sąlygos įsitraukti į bendrą veiklą ir visapusiškai atsiskleisti.

Įtraukus Plungės rajonas, tai rajonas kuriame visiems vienodai sudarytos sąlygos įsitraukti į bendras veiklas bei visapusiškai atsiskleisti, nesvarbu iš kokio visuomenės sluoksnio ar kitai grupei priklauso asmuo. Rajone veikla yra vykdoma atsižvelgiant į socialinį teisingumą ir lygybę, gerbiant žmogaus teises, gerinant gyvenimo kokybę ir kuriant sąlygas žmonėms siekti savo tikslų. Tai

reiškia atsižvelgimą į visuomenės poreikius, vertinant poveikį socialiniams veiksniams ir siekiant, kad visuomenės grupės nebūtų diskriminuojamos.

Materialine gyventojų gerove reiškia, kad veikla yra vykdoma taip, kad būtų užtikrintas ekonominis stabilumas ilgalaikėje perspektyvoje. Tai reiškia atsižvelgimą į ilgalaikį pelną, žalingo poveikio aplinkai ir žmonėms minimizavimą ir skatinant tvarią naudojimąsi gamtos ištekliais.

*VVG teritorijos situacijos analizės rodikliai pagrindžiantys pasirinktą temą:* Plungės rajonas išsiskiria daugiakultūriškumu, gamtiniais, istoriniais ir kultūriniais ištekliais, veikliomis nevyriausybinėmis organizacijomis. Plungės rajono savivaldybė – patraukli vieta turizmui ir rekreacijos paslaugoms vystyti. Rajonas pasižymi derlingomis teritorijomis, taip pat jis turtingas vertingais gamtovaizdžiais. Ypač didelė rajono vertybė – miškai, regioninis parkas.

Atsižvelgiant į socialinės infrastruktūros stovį, didėjančią socialinės rizikos šeimų skaičių, didelį nedarbą bei mažą darbo vietų pasiūlą, Plungės rajonui sutvarkius šias opias problemas, atsirastų galimybė atsidurti tarp patraukliausių gyventi savivaldybių, kadangi rajonas turtingas gamtiniais ištekliais. Plungės r. sav. yra siūloma kompleksiskai organizuoti viešąsias paslaugas taip įveiklinant bendruomenes.

Plungės rajono savivaldybė, kaip gyvenamoji vietovė, patraukli švairiu oru ir nedideliu triukšmo lygiu (nėra industrinis kraštas, miškingas kraštas), nedideliais atstumais iki švietimo ir ugdymo įstaigų, gražia gamta ir geromis galimybėmis naudotis gamtiniais ištekliais. Netolimas atstumas nuo Lietuvos pajūrio paverčia Plungės rajoną, patogią bei įperkama vietą gyventi. Gamtos ir įperkamo būsto kombinacija suvilioja asmenis kraustyti į Plungės rajoną.

***SSGG analizės teiginiai pagrindžiantys pasirinktą temą:*** VPS tema pasirinkta atsižvelgiant į visas stiprybes ir galimybes. Įgyvendinant skirtingas VPS priemones tikimasi, kad panaudojant jau egzistuojantį potencialą ir galimybes bus išvengta grėsmių ir bent iš dalies sumažintos ir (arba) visiškai panaikintos silpnybės.

***VPS poreikiai susiję su pasirinkta tema:***

- Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas;
- Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas;
- Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą;
- Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą.

Poreikiai formuoti vadovaujantis 3 pagrindiniais aspektais: 1) informacijos (dokumentų/situacijos) analize; 2) minėtos tikslinės grupės poreikiais - tiksliniai susitikimai su skirtingomis tikslinėmis grupėmis; 3) Nacionaliniais ir ES plėtros prioritetais.

## 5. VVG pristatymas ir vertybės, VVG teritorijos vizija iki 2030 m. ir VVG misija

### 5.1. Apibendrinta informacija apie VVG

5.1.1. VVG įsteigimo data	2004-07-22
5.1.2. VVG būstinės adresas	Telšių g. 5a, Plungė
5.1.3. VVG narių skaičius	38 VVG narių sąrašas pateiktas <b>1 priede.</b>
5.1.4. VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius	16 VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas pateiktas <b>2 priede.</b>
5.1.5. VPS administracijos darbuotojų ir etatų skaičius	Darbuotojų skaičius: 3 Etatų skaičius: 3 VPS administracijos darbuotojų sąrašas pateiktas <b>3 priede.</b>
5.1.6. VVG pirmininkas	Algirdas Pečiulis
5.1.7. VVG kolegialaus valdymo organo pirmininkas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
5.1.8. VPS administravimo vadovas	Erika Šimkienė

### 5.2. Apibendrinta informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo sudėtį

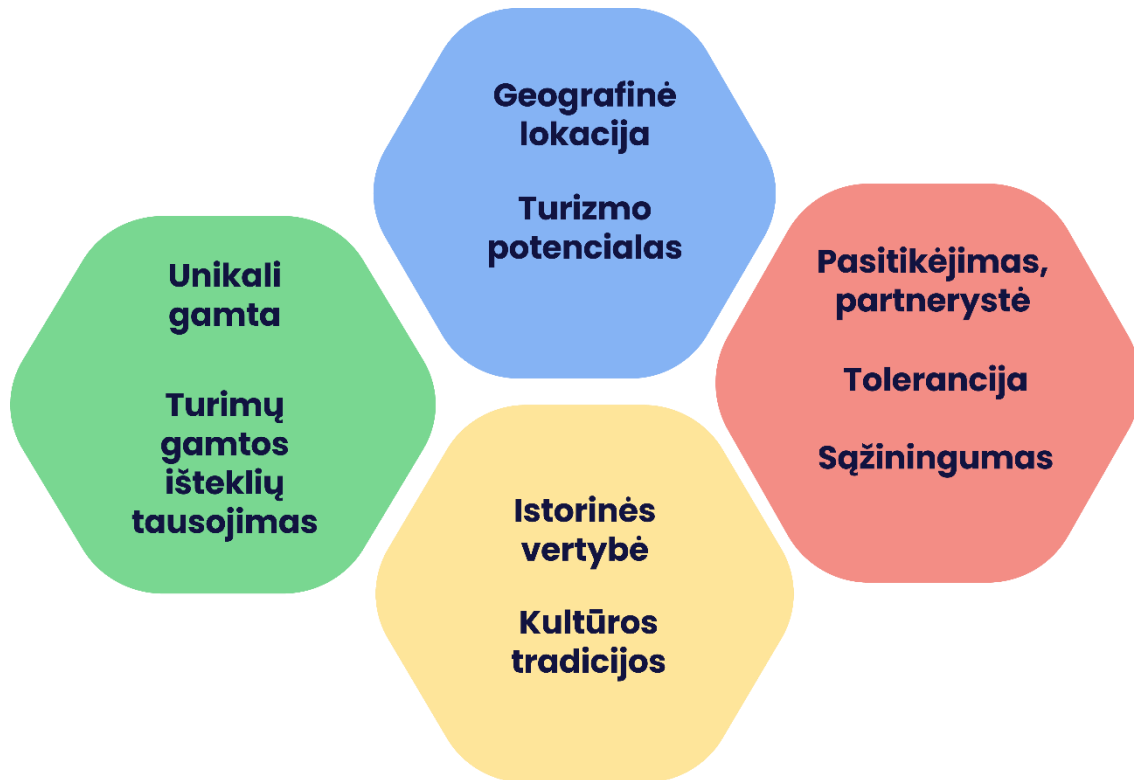
1	2	3
VVG kolegialaus valdymo organo narių skaičius, iš viso	16	(teikiant VPS)
<b>Narių pasiskirstymas pagal sektorius:</b>		
Sektorius, atstovaujami interesai	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	3	18,75
Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	6	37,50
Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	7	43,75
Kita	0	0,00
<b>Iš viso:</b>	<b>16</b>	<b>100,00</b>
<b>Narių pasiskirstymas pagal lytį:</b>		
Lytis	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Moterys	9	56,25
Vyrai	7	43,75
<b>Iš viso:</b>	<b>16</b>	<b>100</b>
<b>Narių pasiskirstymas pagal amžių:</b>		
Amžiaus grupė	Narių skaičius	Narių dalis, proc.
Asmenys iki 29 m. (imtinai)	2	12,50
Asmenys nuo 30 iki 40 m. (imtinai)	7	43,75
Asmenys nuo 41 m.	7	43,75
<b>Iš viso:</b>	<b>16</b>	<b>100</b>

### 5.3. Informacija apie VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimą

VVG kolegialaus valdymo organo kompetencijų įvairovės užtikrinimo būdas(-ai)	Pasirinkto būdo pagrindimas ir detalizuojanti informacija
<input type="checkbox"/> VVG kolegialaus organo nariai turi mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse; <input type="checkbox"/> VVG sudarė patariamąją novatorių darbo grupę, pasitelkdama mokslo ar ekspertinių žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse turinčius ekspertus; <input type="checkbox"/> VVG sudarė bendradarbiavimo sutartį su mokslo įstaiga(-omis), turinčiomis žinių žaliosios pertvarkos, sumanių kaimų ir (ar) miestų srityse; <input checked="" type="checkbox"/> Netaikoma.	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.



## 5.4.VVG vertybės



## 5.4.1. Plungės rajono savivaldybės VVG vertybės

Nustatytos VVG vertybės atspindi tikslus ir bendrą identitetą. Vertybėmis savo darbe vadovausimės kaip gairėmis pagal kurias organizuosime savo veiklą. Nustatydami Plungės rajono VVG vertybes vadovavomės sekančiais principais:

1. Įsivertinimas: VVG vadovai ir darbuotojai apsvarstė, kokioms vertybėms jie jau vadovaujasi ir kas jiems svarbiausia VVG veikloje.
2. Poreikių analizė: Analizuojant poreikius ir juos aprašant, galėjome nustatyti, kokių Vertybių Mums trūksta arba kokioms vertybėms turėtume skirti daugiau dėmesio ateityje.
3. Vertybių aiškinimas: Kiekvieną vertybę siekėme aiškiai apibrėžti, kad visi suprastų, ką ji reiškia praktikoje.

Nuolatos vertiname savo veiklos įgyvendinimą ir natūralu, kad keičiantis laikotarpiams keičiasi ir Mūsų VVG vertybės, kadangi kinta tiek EK prioritetai, tiek Lietuvos įsipareigojimai Europai. Pagrindinis akcentas šiuo periodu yra klimato kaita, socialinė atskirties mažinimas įveiklinant socialines inovacija. Taip pat naujų, modernių skaitmeninių technologijų panaudojimas ir kiti nauji iššūkiai. Kartu su visų sąlygų pasikeitimu keičiasi ir Mūsų VVG vertybės.

## 5.5.VVG teritorijos vizija iki 2030 m.

# Vizija

Išskirtinėje teritorijoje gyvenantys veiklūs bei aktyvūs asmenys, siekiantys kurti darnų rajoną, puoselėjantys krašto kultūrą, gamtą ir tradicijas, verslūs gyventojai, galintys klientams pasiūlyti kokybiškas ir tvarias paslaugas.



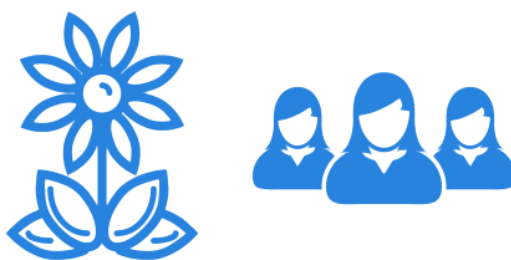
## 5.5.1. Plungės rajono savivaldybės VVG vizija

Plungės rajono savivaldybės VVG vizija atskleidžia savivaldybės išskirtinumą ir užsibrėžtą tikslą – norimai situacijai pasiekti. Vizija buvo formuluojama, atsižvelgiant į esamos situacijos analizę bei gyventojų nuomonę, diskusijų metu identifikuotas Plungės rajono gyventojų problemas bei poreikius, taip pat atsižvelgiant į rajono išskirtinumą.

## 5.6.VVG misija

# Misija

Geografiniu, gamtos ir kultūros išskirtinumu, kūrybiškais ir aktyviais žmonėmis, saugia aplinka išsiskiriantis Plungės rajonas.



## 5.6.1. Plungės rajono savivaldybės VVG misija

## II skyrius: Ko mes siekiame? (VPS tikslai, rodikliai ir siekiami pokyčiai)

### 6. VVG teritorijai aktualūs BŽŪP tikslai

1	2	3	4	5	6
	BŽŪP tikslas	Ar tikslas įgyvendinamas VVG teritorijoje	VPS tikslą įgyvendinančių priemonių skaičius	Priemonių, kurioms tikslas yra pagrindinis, skaičius	Priemonių, kurios tikslą įgyvendina horizontaliai, skaičius
<b>A</b>	<b>BIVP priemonei taikomi BŽŪP tikslai (privalomi)</b>				
8 konkretus tikslas (h punktas)	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę	Taip	4	3	
Kompleksinis tikslas	XCO. Modernizuoti sektorių skatinant žemės ūkio ir kaimo vietovių žinias, inovacijas ir skaitmeninimą bei dalijimąsi jomis, taip pat skatinant jų diegimą	Taip	4	1	
<b>B</b>	<b>BŽŪP tikslai, kurie VPS gali būti įgyvendinami horizontaliai (pasirenkami)</b>				
4 konkretus tikslas (d punktas)	SO4. Prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, be kita ko, mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinant anglies dioksido sekvestraciją, taip pat plėtoti tvariąją energetiką	Taip	3	0	4
5 konkretus tikslas (e punktas)	SO5. Skatinti tvarų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, pavyzdžiui, vandens, dirvožemio ir oro, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų	Ne	0	0	0
6 konkretus tikslas (f punktas)	SO6. Prisidėti prie biologinės įvairovės nykimo sustabdymo ir sustabdymo, gerinti ekosistemų funkcijas ir išsaugoti buveines bei kraštovaizdžius	Ne	0	0	0

9 konkretus tikslas (i punktas)	SO9. Gerinti Sąjungos žemės ūkio atsaką į visuomenės poreikius, susijusius su maistu ir sveikata, mažinti maisto atliekų kiekį, gerinti gyvūnų gerovę ir kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms	Taip	4	0	4
<b>C</b>	<b>Kiti BŽŪP tikslai (neprivalomi)</b>				
1 konkretus tikslas (a punktas)	SO1. Remti perspektyvias ūkių pajamas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumą visoje Sąjungoje, siekiant didinti ilgalaikį aprūpinimą maistu ir žemės ūkio įvairovę, taip pat užtikrinti žemės ūkio gamybos ekonominį tvarumą Sąjungoje	Ne	0	0	
2 konkretus tikslas (b punktas)	SO2. Labiau orientuotis į rinką ir didinti ūkių konkurencingumą tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, be kita ko, daugiau dėmesio skiriant moksliniams tyrimams, technologijoms ir skaitmenizacijai	Ne	0	0	
3 konkretus tikslas (c punktas)	SO3. Gerinti ūkininko padėtį vertės grandinėje	Ne	0	0	
7 konkretus tikslas (g punktas)	SO7. Pritraukti jaunuosius ūkininkus ir kitus naujus ūkininkus, palaikyti jų veiklą ir palengvinti tvarią verslo plėtrą kaimo vietovėse	Ne	0	0	

## 7. Kiekybiniai VPS tikslai

### 7.1. VPS produkto ir rezultato rodikliai iki 2029 m.

Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
<b>A</b>	<b>ES bendrieji rezultato rodikliai:</b>	
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	11
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	2750
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	70

Rodiklio kodas	Rodiklio pavadinimas	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.
<b>B</b>	<b>ES bendrieji produkto rodikliai:</b>	
L700	Vietos lygiu įgyvendintų projektų skaičius (apima vietos ir bendradarbiavimo projektus)	24
L710	Vietos lygiu įgyvendintų projektų, skirtų vietos lygmens inovacijoms, skaičius	0
<b>C</b>	<b>Nacionaliniai bendrieji rezultato rodikliai:</b>	
C.1	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal lytį:</i>	8
N-R.37.1	Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0
N-R.37.2	Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0
N-R.37.3	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	8
C.2	<i>Įgyvendinant vietos projektus sukurtų darbo vietų pasiskirstymas pagal amžių:</i>	8
N-R.37.4	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	0
N-R.37.5	Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0
N-R.37.6	Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	8
<b>D</b>	<b>Nacionaliniai bendrieji produkto rodikliai:</b>	
D.1	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (seniūnijos):</i>	
N-P.1	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, skaičius (PLANUOJAMAS)	10
N-P.2	VVG teritorijos seniūnijų skaičius, iš viso	10
N-P.3	VVG teritorijos seniūnijų, kuriose įgyvendinami vietos projektai, dalis, proc.	100
D.2	<i>Vietos projektų teritorinis pasiskirstymas (gyvenamosios vietovės):</i>	
N-P.4	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius (PLANUOJAMAS)	58
N-P.5	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius, iš viso	362
N-P.6	VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių, kurių gyventojams sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, dalis, proc.	16

## 7.2. Metinės rodiklių reikšmės

### 1. ES bendrieji rezultato rodikliai:

Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0	0	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8,00	0,00	0,00	3,50	2,00	2,50	0,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP	11	0	0	5	3	3	0

Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
	skiriama parama, skaičius							
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	2 750	0	0	1 310	660	780	0
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	70	0	0	35	25	10	0

## 2. VPS rodikliai (produkto, rezultato):

Netaikoma

Taikoma

Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė
			Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
<b>A</b>	<b>ES bendrieji rezultato rodikliai:</b>					
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8,00	2,00	1,00	0,00	5,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	11	4	2	0	5

			1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė
<b>Rodiklio kodas</b>	<b>Rodiklis</b>	<b>Iš viso</b>	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	2 750	1 600	80	270	800
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	70	0	30	40	0

## 8. Pokyčiai, kurių siekiama VVG teritorijoje (kiekybine išraiška)

VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
1 priemonė	Priemonės pavadinimas	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Pokytis: 1) Tvariai vystoma aplinka sukuria galimybes būti sveikiems, rūpintis savo sveikata, aktyviai gyventi, sportuoti, jaustis gerai tiek fiziškai, tiek psichologiškai 2) Įgyvendinamos aplinkai draugiškos iniciatyvos, paslaugos prisideda prie artėjimo link klimatui neutralių seniūnijų, o tai kartu prisideda ir prie bendros "Žaliojo kurso strategijos" tikslo; 3) Išaugęs paslaugų skaičius poilsio, pramogų, aktyvaus laisvalaikio sektoriuose (8 naujos paslaugos)		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas			
	Susijęs poreikis 2	2 poreikis. Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas			
	Susijęs poreikis 3	3 poreikis. Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Sukurtų naujų, mobilių, skaitmeninių ir (arba) skaitmenizuotų, modernių viešųjų paslaugų ir (arba) viešųjų erdvių Plungės rajone skaičius, vnt. (Plungės rajono seniūnijų informacija)	0	2022	8
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2	Sukurtų bendrų naujų, mobilių, skaitmeninių ir (arba) skaitmenizuotų, modernių turizmo objektų ir (arba) turizmo paslaugų rinkodaros ir (arba) pardavimo iniciatyvų ir (arba) paslaugų paketų ir (arba) jų rinkinių skaičius Plungės rajone, vnt. (Plungės TIC duomenys)	0	2022	2
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
2 priemonė	Priemonės pavadinimas	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Pokytis: 1) Pagerėjusi socialinė - psichologinė atmosfera, padidėjęs socialinis		



VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
	Susijusių poreikių skaičius	3	gyventojų saugumas, socialinių paslaugų įvairovė (sukurtos ne mažiau kaip 2 naujos socialinės paslaugos tikslinei grupei)		
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas			
	Susijęs poreikis 2	2 poreikis. Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas			
	Susijęs poreikis 3	3 poreikis. Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Padidėjęs viešojo (nevyriausybinių sektoriaus) sektoriaus paslaugų teikėjų skaičius, vnt. (Plungės rajono VVG duomenys)	13	2022	15
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2				
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
3 priemonė	Priemonės pavadinimas	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	Pokytis: 1) Suaktyvėję kaimo bendruomenės, nevyriausybines organizacijos; 2) Į bendruomenines veiklas įtrauktas jaunimas; 3) Padidėjęs gyventojų ekologinis, aplinkosauginis sąmoningumas; 4) Kaimo bendruomenės ir nevyriausybines organizacijos talpina savyje unikalius ir autentiškus sprendimus, auginančius vietovę, rajoną. Siekis, kad šie sprendimai būtų ištransliuoti ir įgyvendinti per vietos projektus; 5) skatinamas bendradarbiavimas tarp sektorių (ne mažiau 2 sektorių).		
	Susijusių poreikių skaičius	2			
	Susijęs poreikis 1	2 poreikis. Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas			
	Susijęs poreikis 2	3 poreikis. Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą			
	Susijęs poreikis 3				

VPS priemonės numeris	VPS turinio elementas	VPS priemonių pavadinimai, susiję poreikiai	Pokyčio rodiklio pradinė reikšmė	Pokyčio rodiklio pradinės reikšmės metai	Pokyčio rodiklio siekiama reikšmė 2029 m.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Asmenų skaičius, kurie projektų įgyvendinimo metu įgijo žinių apie naujų technologijų, skaitmenizavimo galimybių pritaikomumą / tvarumo ir aplinkosaugos temomis, išitraukė į sveikos gyvensenos skatinimo veiklas, proc. (Lietuvos statistikos departamento duomenys [interaktyvus]. Prieiga per internetą: <a href="https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1">https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1</a> )	16500	2022	2 proc.
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 2				
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 3				
4 priemonė	Priemonės pavadinimas	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Pokytis: 1) Išaugęs veikiančių ūkio subjektų apgyvendinimo, maitinimo ir kitame paslaugų sektoriuje skaičius; 2) Paslaugų verslo sezoniskumo sumažėjimas; 3) Sustiprėję partnerystės ryšiai tarp vietos verslininkų, nevyriausybinių sektoriaus ir turizmo verslo atstovų vystant skaitmenizavimą ir nuotolinę pardavimą; 4) Plungės r. sav. patraukli turistinė vieta, siūlanti tradicinę kultūrą, tradicinį gyvenimo būdą, išsaugotą aplinką, vietinę virtuvę ir pabėgimą nuo greito gyvenimo būdo		
	Susijusių poreikių skaičius	3			
	Susijęs poreikis 1	1 poreikis. Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas			
	Susijęs poreikis 2	2 poreikis. Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas			
	Susijęs poreikis 3	4 poreikis. Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą			
	Pokytį pagrindžiantis rodiklis 1	Išaugęs veikiančių ūkio subjektų apgyvendinimo, maitinimo ir kitame paslaugų sektoriuje skaičius, proc. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje; nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <a href="https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/">https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/</a>	4,8 proc.	2022	6,6 proc.

## 9. Apibendrinta informacija apie VPS

VVG pavadinimas	Plungės rajono savivaldybės vietos veiklos grupė PLUN 11
VVG kodas (4 didžiosios raidės)	
VVG teritorijos seniūnijų skaičius	
VVG teritorijos kaimo gyvenamųjų vietovių skaičius	
Parengta Vietos plėtros strategija (VPS) yra teminė	Taip
VVG teritorijos poreikių skaičius	4
VVG teritorijai aktualių BŽŪP tikslų skaičius	4
VPS priemonių skaičius	4
<b>Pagrindiniai rezultatai:</b>	Planuojama rodiklio reikšmė
Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0
Dalis nuo visų ūkių VVG teritorijoje, proc.	0,00
Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8
Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamasi pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	7
Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	2 750
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	15,63
Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	70
Dalis nuo visų VVG teritorijos gyventojų, proc.	0,40
<b>Konteksto rodikliai:</b>	Pradinė rodiklio reikšmė
Ūkių skaičius VVG teritorijoje	1 454
Gyventojų skaičius VVG teritorijoje	17 594

### III skyrius: Kaip mes pasieksime užsibrėžtus tikslus? (VPS priemonės, finansinis planas, įgyvendinimo organizavimas ir valdymas)

#### 10. VPS priemonės

##### 10.1. VPS priemonių sąrašas

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Priemonės rūšis (iš sąrašo)	Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	Planuojama paramos suma priemonėi, Eur	Išlaidų dalis, nuo vietos projektų įgyvendinimo išlaidų, proc.	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės kodas (unikalus)	Išlaidų kategorija
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	8	418 667,20	37,36	LEADER-20VVG-08	PLUN-LEADER-20VVG-08-01	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Socialinis verslas	2	200 000,00	17,85	LEADER-20VVG-06	PLUN-LEADER-20VVG-06-02	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos
3 priemonė	Puoselėti tradicijas,	Veiklos projektai	9	252 000,00	22,49	LEADER-20VVG-09	PLUN-LEADER-20VVG-09-03	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Priemonės rūšis (iš sąrašo)	Planuoja ma paremti projektų (rodiklis L700)	Planuoja ma paramos suma priemonėi, Eur	Išlaidų dalis, nuo vietos projektų įgyvendinimo išlaidų, proc.	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės kodas (unikalus)	Išlaidų kategorija
ė	sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius							
4 priemonė	Vietos išteklių grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	5	250 000,00	22,31	LEADER-20VVG-03	PLUN-LEADER-20VVG-03-04	Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos

### 10.2. VPS priemonių sąsajos su BŽŪP tikslais

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso įgyvendina BŽŪP tikslų	8 konkretus tikslas (h)	Kompleksinis tikslas (k)	4 konkretus tikslas (d)	5 konkretus tikslas (e)	6 konkretus tikslas (f)	9 konkretus tikslas (i)	1 konkretus tikslas (a)	2 konkretus tikslas (b)	3 konkretus tikslas (c)	7 konkretus tikslas (g)
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
3 priemonė	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius	3	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso įgyvendina BŽŪP tikslų	8 konkretus tikslas (h)	Kompleksinis tikslas (k)	4 konkretus tikslas (d)	5 konkretus tikslas (e)	6 konkretus tikslas (f)	9 konkretus tikslas (i)	1 konkretus tikslas (a)	2 konkretus tikslas (b)	3 konkretus tikslas (c)	7 konkretus tikslas (g)
onė												
4 priemonė	Vietos ištekliais grįšto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	3	Taip	Taip	Taip	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

### 10.3. VPS priemonių sąsajos su VVG teritorijos poreikiais

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkinama poreikių	1 poreikis	2 poreikis	3 poreikis	4 poreikis
			Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas	Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįšto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	3	Taip	Taip	Taip	Ne
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	3	Taip	Taip	Taip	Ne
3 priemonė	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	2	Ne	Taip	Taip	Ne

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Iš viso tenkinama poreikių	1 poreikis	2 poreikis	3 poreikis	4 poreikis
			Išmanaus, socialiai ir ekologiškai atsakingo turizmo vystymas	Bendradarbiavimo ir partnerystės ryšių užmezgimas ir plėtra tarp sektorių – paslaugų paketų (paslaugų žiedų) kūrimas	Plėtoti NVO gebėjimus ir sąlygas perimti ir (arba) teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą	Didinti verslo produktyvumą ir skatinti tvaraus verslo vystymą
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	3	Taip	Taip	Ne	Taip

#### 10.4. VPS priemonių aprašymas

	1 priemonė
Priemonės pavadinimas	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra
Priemonės rūšis	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	4
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę

Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
<b>A dalis. Priemonės intervencijos logika:</b>	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas – vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra yra svarbi tema, nes tai gali padėti pagerinti kaimo bendruomenės gyvenimo kokybę ir gerinti gyventojų gerovę. Dažnai kaimo gyventojams sunkiau pasiekti reikalingas paslaugas dėl atstumo ir transporto trūkumo, taigi reikia investuoti į mobilių, skaitmeninių ir modernių paslaugų kūrimą. Taip pat priemone siekiama skatinti turizmą kaimo vietovėse investuojant į turizmo infrastruktūros plėtrą, pavyzdžiui, rekreacinės zonos, kultūros ir gamtos objektus. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) dalis socialinės infrastruktūros objektų nusidėvėję, reikalaujantys atnaujinimo, naujų, tvarių ir skaitmeninių technologijų panaudojimo 2) Neužtikrinamas turizmo traukos vietovių ir turizmo objektų pasiekiamumas bei pritaikymas visų poreikiams, nesukurta bendra regiono strategija.
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Pokytis: 1) Tvariai vystoma aplinka sukuria galimybes būti sveikiems, rūpintis savo sveikata, aktyviai gyventi, sportuoti, jaustis gerai tiek fiziškai, tiek psichologiškai 2) Įgyvendinamos aplinkai draugiškos iniciatyvos, paslaugos prisideda prie artėjimo link klimatui neutralių seniūnijų, o tai kartu prisideda ir prie bendros "Žaliojo kurso strategijos" tikslo; 3) Išaugęs paslaugų skaičius poilsio, pramogų, aktyvaus laisvalaikio sektoriuose (8 naujos paslaugos)



Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1): 1) investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus; 2) projekto veiklos skirtos kovoti su socialine atskirtimi, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (įrengiamos edukacinės, neformalaus ugdymo, sveikatinimo erdvės ir pan); 3) ekologinio ir tvaraus turizmo ir poilsio plėtra
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	1) projekto veiklos skirtos kovoti su socialinės atskirtimi, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (įrengiamos edukacinės, neformalaus ugdymo, sveikatinimo erdvės ir pan); 2) ekologinio ir tvaraus turizmo ir poilsio plėtra
<b>B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:</b>	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinės veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) infrastruktūros pritaikymas 2) įrangos įsigijimas 3) paslaugų įsigijimas 4) AEI diegimas 5) skaitmeninių, kitų pažangių sprendimų diegimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Pareiškėjai ir partneriai: 1) VšĮ 2) Asociacija 3) BĮ 4) Plungės RSA
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Plungės rajono : 1) gyventojai; 2) turistai, poilsiautojai
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Sąlygos numatomos SP ir VP administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) VP metu vykdoma daugiau remtinių veiklų (VPS 7 priede), susijusių su turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra 2) VP įgyvendina didesni skaičių sumanaus kaimo principų ( VPS 7 priedas) 3) VP skirtas ekologinio (ir) arba tvaraus turizmo plėtrai 4) VP metu numatytas AEI panaudojimas ir (ar) energijos efektyvumo didinimas 5) modernių ir (arba) skaitmeninių technologijų panaudojimas
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3

<b>C dalis. Paramos dydžiai:</b>	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	52 333,40 Eur.
Paramos lyginamoji dalis, proc.	Intensyvumas: 1) 95 proc. kai pareiškėjas VšĮ; Asociacija; BĮ (žr 10.21 punktą) ; 2) 40 proc. kai pareiškėjas RSA; BĮ
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	418 667,20
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	8
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
<b>D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:</b>	
<b>Subregioninės vietovės principas:</b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<b>Partnerystės principas:</b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<b>Inovacijų principas:</b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)

Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<b>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<b>Jaunimas:</b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
<b>E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:</b>	
<b>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</b>	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Ne
<b>VPS rodiklių taikymas priemonei:</b>	
PLUN-P.1	Ne
PLUN-P.2	Ne
PLUN-P.3	Ne
PLUN-P.4	Ne
PLUN-P.5	Ne
PLUN-P.6	Ne
PLUN-P.7	Ne
PLUN-P.8	Ne
PLUN-P.9	Ne
PLUN-P.10	Ne

F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Taip
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne
	<b>2 priemonė</b>

Priemonės pavadinimas	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai
Priemonės rūšis	Socialinis verslas
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	4
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
<b>A dalis. Priemonės intervencijos logika:</b>	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas - sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai. Vykdoma socialinių paslaugų pertvarka sudaro prielaidas integruoti pažeidžiamas gyventojų grupes į visuomenę, teikti kompleksiškas, individualius poreikius atitinkančias paslaugas bendruomenėje ar šeimoje, t. y. sumažinti kokybiškų, prieinamų paslaugų trūkumą ir sumažinti neigiamas visuomenės nuostatas, susijusias su pažeidžiamų grupių integracija. Priemone taip pat siekiama prisitaikyti prie naujų technologijų, socialinių inovacijų įgyvendinimo. Technologijos gali padėti NVO efektyviau ir greičiau pasiekti savo tikslus ir suteikti geriausias galimybes didinti paslaugų prieinamumą. Tai taip pat gali padėti NVO užmegzti ryšius su savo klientais ar partneriais. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) Socialinių paslaugų infrastruktūra nepakankamai išvystyta. Paslaugų teikėjai veikia Plungės mieste. Socialinio pasitenkinimo indeksas siekė 3,3 (regione 3,5).

Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Pokytis: 1) Pagerėjusi socialinė - psichologinė atmosfera, padidėjęs socialinis gyventojų saugumas, socialinių paslaugų įvairovė (sukurtos ne mažiau kaip 2 naujos socialinės paslaugos tikslinei grupei)
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus; 2) į VP įgyvendinimą įtrauktos veiklos, susijusios su aplinkosauginiu švietimu ir jo svarba, tvarumu, ekologinių sprendimų įgyvendinimu, fizinio aktyvumo skatinimu; 4) veiklos, susijusios su neformaliojo ugdymu siekiant ekologinio ir tvaraus tobulėjimo bei augimo.
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	1) projekto veiklos skirtos kovoti su socialinės atskirtimi, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (įrengiamos edukacinės, neformalaus ugdymo, sveikatinimo erdvės ir pan); 2) ekologinio ir tvaraus turizmo ir poilsio plėtra
<b>B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:</b>	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinios veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) infrastruktūros pritaikymas 2) įrangos įsigijimas 3) paslaugų įsigijimas 4) AEI diegimas 5) skaitmeninių, kitų pažangių sprendimų diegimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Pareiškėjai ir partneriai: 1) VšĮ 2) Asociacija 3) UAB /Partneriai: 1) BĮ 2) Plungės RSA
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Plungės rajono: 1) gyventojai 4) socialiai pažeidžiami asmenys ir (arba) jų grupės
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Sąlygos numatomos SP ir VP administravimo taisyklėse

Projektų atrankos principai	1) projekto metu vykdoma daugiau remtinų veiklų (VPS 7 priede 2) VP veiklos įtraukia ir (arba) rezultatai daro poveikį didesnei nei 40 proc. visų VP dalyvių, socialinės grupės daliai ir (arba) jos problemų sprendimui 3) VP veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir (arba) organizacijų skaičius 4) jei projekto metu vykdomi rangos darbai ir (arba) įsigyjama įranga, technika ir (arba) kitos prekės numatytas AEI panaudojimas ir (ar) energijos efektyvumo didinimas
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	2
<b>C dalis. Paramos dydžiai:</b>	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	100 000,00 Eur
Paramos lyginamoji dalis, proc.	95 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	200 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	2
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
<b>D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:</b>	
<b>Subregioninės vietovės principas:</b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<b>Partnerystės principas:</b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Per atrankos principus: 3) VP veiklas įgyvendina didesnis partnerių iš skirtingų sektorių, įstaigų ir (arba) organizacijų skaičius (žr. 10.22 punktą)
<b>Inovacijų principas:</b>	

Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemone siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<b>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
<b>Jaunimas:</b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Per atrankos principus: VP skirtas vaikų ir (arba) jaunimo socialinių problemų sprendimui (žr. 10.22 punktą)
<b>E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:</b>	
<b>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</b>	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Taip
<b>VPS rodiklių taikymas priemonei:</b>	
PLUN-P.1	Ne
PLUN-P.2	Ne
PLUN-P.3	Ne



PLUN-P.4	Ne
PLUN-P.5	Ne
PLUN-P.6	Ne
PLUN-P.7	Ne
PLUN-P.8	Ne
PLUN-P.9	Ne
PLUN-P.10	Ne
<b>F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:</b>	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimataus tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne
Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne

Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	<b>3 priemonė</b>
Priemonės pavadinimas	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius
Priemonės rūšis	Veiklos projektai
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	2
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	4
Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
<b>A dalis. Priemonės intervencijos logika:</b>	

<p>Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)</p>	<p>Priemonės tikslas - siekiant, puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius, būtina remti ir skatinti veiksmus, kurie skirti įvairioms neformalioms iniciatyvoms remti, kurios skatina žmonių socialinę integraciją, susijusią ne tik su užimtumu, emocine ir fizine sveikata, sveika gyvensena, bet ir su klimato kaitos keliamais iššūkiais. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis gali suteikti vertingos patirties ir padėti išvengti klaidų. NVO gali dalyvauti mokymuose ir seminaruose, kuriuose gali įgyti žinių ir įgūdžių perimti ir teikti viešąsias paslaugas, vystyti socialinį verslą ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) daug veiklių NVO, bendruomenių, tačiau trūksta šiuolaikiškų erdvių ir iniciatyvų bendradarbiavimui ir tinklaveikai</p>
<p>Pokytis, kurio siekiama VPS priemone</p>	<p>Pokytis: 1) Suaktyvėję kaimo bendruomenės, nevyriausybinės organizacijos; 2) Į bendruomenines veiklas įtrauktas jaunimas; 3) Padidėjęs gyventojų ekologinis, aplinkosauginis sąmoningumas; 4) Kaimo bendruomenės ir nevyriausybinės organizacijos talpina savyje unikalius ir autentiškus sprendimus, auginančius vietovę, rajoną. Siekis, kad šie sprendimai būtų ištransliuoti ir įgyvendinti per vietos projektus; 5) skatinamas bendradarbiavimas tarp sektorių (ne mažiau 2 sektorių).</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) projekto veiklos prisideda prie gyventojų ekologinio, aplinkosauginio sąmoningumo ugdymo (stovyklos, neformalus ugdymas, gamtos ir miško terapija ir pan.) 2) veiklos, susijusios su informuotumu apie medžių gyvavimo ciklą ir jo svarbą.</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>0</p>
<p>Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)</p>	<p>0</p>

Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) veiklos, susijusios su gyventojų neformalaus ugdymo veiklomis, kurios siekia tvaraus tobulėjimo ir sveikatingumo ugdymo; 2) veiklos, susijusios su informuotumu apie sveiką gyvenseną; maisto nešvaistymą; natūralaus maisto svarbą žmogaus organizmui; žmogaus fizinės sveikatos balanso palaikymą ir pan.
<b>B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:</b>	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinos veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remtinos veiklos: 1) paslaugų įsigijimas; 2) intelektinės ir užimtumo veiklos; 3) įrangos ir (arba) technikos įsigijimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Pareiškėjai ir partneriai: 1) VšĮ 2) Asociacija 3) BĮ
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė Plungės rajono: 1) gyventojai 2) veikiančios įmonės, įstaigos ir organizacijos 3) socialiai pažeidžiami asmenys
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Sąlygos numatomos SP ir VP administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) projekto naudos gavėjais yra ne mažiau kaip 2 skirtingų sektorių ir (arba) organizacijų ir (arba) įstaigų atstovai 2) VP įtraukiamos veiklos susijusios su ekologiniu, aplinkosauginiu švietimu ir sveika gyvensena ir fiziniu aktyvumu 3) ne mažiau kaip 20 proc. naudos gavėjų ir (arba) VP veiklų dalyvių yra asmenys iš socialiai pažeidžiamos grupės ir (arba) VP rezultatais skirti jų problemų sprendimui
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
<b>C dalis. Paramos dydžiai:</b>	
Didžiausia paramos suma vietoj projektui, Eur	28 000,00 Eur.
Paramos lyginamoji dalis, proc.	90 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	252 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	9
Paaškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.

<b>D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:</b>	
<b><i>Subregioninės vietovės principas:</i></b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<b><i>Partnerystės principas:</i></b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Taip, pasirinktinai
Pasirinkimo pagrindimas	Per atrankos principus: 2) projekto naudos gavėjais yra ne mažiau kaip 2 skirtingų sektorių ir (arba) organizacijų ir (arba) įstaigų atstovai; 4)VP numatytos vykdyti veiklos, jų rezultatai apima bent 2 Kretingos kaimiškas seniūnijas (žr. 10.22 punktą)
<b><i>Inovacijų principas:</i></b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<b><i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i></b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.

<b>Jaunimas:</b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Per atrankos principus: VP tikslinė grupė vaikai iki 18 metų ir (arba) senjorai (žr. 10.22 punktą)
<b>E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:</b>	
<b>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</b>	
R.3	Ne
R.37	Ne
R.39	Ne
R.41	Ne
R.42	Taip
<b>VPS rodiklių taikymas priemonei:</b>	
PLUN-P.1	Ne
PLUN-P.2	Ne
PLUN-P.3	Ne
PLUN-P.4	Ne
PLUN-P.5	Ne
PLUN-P.6	Ne
PLUN-P.7	Ne
PLUN-P.8	Ne
PLUN-P.9	Ne
PLUN-P.10	Ne
<b>F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:</b>	
Remiami pelno projektai	Ne
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Taip

Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Ne
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Ne
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Ne
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Ne
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Taip
	<b>4 priemonė</b>
Priemonės pavadinimas	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
Priemonės rūšis	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra
VVG teritorijos poreikių, kuriuos tenkina priemonė, skaičius	3
BŽŪP tikslų, kuriuos įgyvendina priemonė, skaičius	4

Pagrindinis BŽŪP tikslas, kurį įgyvendina VPS priemonė	SO8. Skatinti užimtumą, augimą, lyčių lygybę, įskaitant moterų dalyvavimą ūkininkavimo veikloje, socialinę įtrauktį ir vietos plėtrą kaimo vietovėse, įskaitant žiedinę bioekonomiką ir tvarią miškininkystę
Ar priemonė prisideda prie 4 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
Ar priemonė prisideda prie 5 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 6 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Ne
Ar priemonė prisideda prie 9 konkretaus BŽŪP tikslo? (tikslas nurodytas 5 lape)	Taip
<b>A dalis. Priemonės intervencijos logika:</b>	
Priemonės tikslas, ryšys su pagrindiniu BŽŪP tikslu ir VVG teritorijos poreikiais (problemomis ir (arba) potencialu), ryšys su VPS tema (jei taikoma)	Priemonės tikslas - vietos ištekliams grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra, tuo pačiu skatinti atsakingą požiūrį į aplinkosaugą. Tai gali būti pasiekama skatinant vietos verslų kūrimą ir plėtrą, taip pat skatinant tvarų vartojimą ir atsakingą gamybos procesų valdymą. Tvariai ir socialiai atsakingai ekonomikos vystymuisi būtina pasitelkti regiono patrauklumą turistams ir menininkams, stiprinti bendradarbiavimą tarp privataus ir viešojo sektoriaus, pritaikyti turizmo infrastruktūrą lankytojų poreikiams. Tai didintų atsparumą nepalankiems veiksniams ir leistų išlaikyti turizmo sektoriaus konkurencingumą, ieškoti naujų galimybių kūrybinių industrijų rinkoje. VPS tema visiškai atitinka priemonės tikslą. Pagrindinė problema: 1) papildomų paslaugų (maitinimo, apgyvendinimo, konferencinio turizmo, renginių) prie lankytinų objektų stoka 2) rajone nepakankamai išvystyta viešoji turizmo infrastruktūra ir paslaugos 3) klimato kaitos problemos
Pokytis, kurio siekiama VPS priemone	Pokytis: 1) Išaugęs veikiančių ūkio subjektų apgyvendinimo, maitinimo ir kitame paslaugų sektoriuje skaičius; 2) Paslaugų verslo sezoniškumo sumažėjimas; 3) Sustiprėję partnerystės ryšiai tarp vietos verslininkų, nevyriausybinių sektoriaus ir turizmo verslo atstovų vystant skaitmenizavimą ir nuotolinę pardavimą; 4) Plungės r. sav. patraukli turistinė vieta, siūlanti tradicinę kultūrą, tradicinį gyvenimo būdą, išsaugotą aplinką, vietinę virtuvę ir pabėgimą nuo greito gyvenimo būdo



Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo d įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	Taikomi reikalavimai (bent 1 iš alternatyvų): 1) investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus; 2) VP veiklos apima viso ir (arba) dalies žiedinės ekonomikos ciklo įgyvendinimą 3) VP veiklos nukreiptos į tvaraus turizmo vystymą
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo e įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo f įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
Kaip priemonė prisidės prie horizontalaus tikslo i įgyvendinimo? (pildoma, jei taikoma)	0
<b>B dalis. Pareiškėjų ir projektų tinkamumo sąlygos, projektų atrankos principai:</b>	
Pagal priemonę remiamos veiklos	Pagal priemonę gali būti pasirenkamos viena arba kelios remtinos veiklos, kurių išplėstinis sąrašas pateikiamas VPS 7 priede. Remiama: 1) infrastruktūros pritaikymas 2) įrangos įsigijimas 3) paslaugų įsigijimas 4) AEI diegimas 5) skaitmeninių, kitų pažangių sprendimų diegimas
Tinkami pareiškėjai ir partneriai (jei taikomas reikalavimas projektus įgyvendinti su partneriais)	Tinkami pareiškėjai: 1) UAB; 2) MB); 3) Ūkininkas 4) fizinis asmuo / Partneriai: negalimi
Priemonės tikslinė grupė (pildoma, jei nesutampa su tinkamais pareiškėjais ir (arba) partneriais)	Tikslinė grupė plungės rajono: 1) gyventojai; 2) poilsiautojai 3) vietos ir užsienio turistai; 4) darbingi asmenys
Tinkamumo sąlygos pareiškėjams ir projektams	Sąlygos numatomos SP ir VP administravimo taisyklėse
Projektų atrankos principai	1) modernių ir (arba) skaitmeninių technologijų panaudojimas 2) VP veiklos apima viso ir (arba) dalies žiedinės ekonomikos ciklo įgyvendinimą 3) VP veiklos nukreiptos į tvaraus turizmo vystymą 4) VP veiklos apima viso ir (arba) dalies žiedinės ekonomikos ciklo įgyvendinimą maisto ir (arba) su maisto gamyba susijusiame ir (arba) tiekimu susijusiuose sektoriuose 5) VP numatytas AEI panaudojimas ir (ar) energijos efektyvumo didinimas
Planuojamų kvietimų teikti paraiškas skaičius	3
<b>C dalis. Paramos dydžiai:</b>	
Didžiausia paramos suma vietos projektui, Eur	50 000,00 Eur.

Paramos lyginamoji dalis, proc.	65 proc.
Planuojama paramos suma priemonei, Eur	250 000,00
Planuojama paremti projektų (rodiklis L700)	5
Paaiškinimas, kaip nustatyta rodiklio L700 reikšmė	Pagal priemonę planuojamų paremti projektų skaičius apskaičiuotas pagal maksimalią galimą paramos sumą vienam projektui.
<b>D dalis. Priemonės indėlis į ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimą:</b>	
<b><i>Subregioninės vietovės principas:</i></b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo ir didesnio naudos gavėjų skaičiaus (pokyčio) (žr. 10.22 punktą)
<b><i>Partnerystės principas:</i></b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų vykdomi su partneriais?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Šioje priemonėje partneriai negalimi
<b><i>Inovacijų principas:</i></b>	
Ar siekiama, kad pagal priemonę finansuojami projektai būtų skirti inovacijoms vietos lygiu diegti?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas	Inovacijų diegimui paramos suma vienam projektui yra per maža. Šia priemonę siekiame platesnio investicijų ir veiklų vykdymo, pasiskirstymo (žr. 10.22 punktą)
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
<b><i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i></b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti lyčių lygybei ir nediskriminavimui?	Taip
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	Įgyvendinant VPS sieksime horizontalaus principo - lyčių lygybės - įgyvendinimo. sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.

<b>Jaunimas:</b>	
Ar pagal priemonę finansuojami projektai, skirti jaunimui?	Ne
Pasirinkimo pagrindimas (jei taip, kaip bus užtikrinta)	0
<b>E dalis. Priemonės rezultato rodikliai:</b>	
<b>SP rezultato rodiklių taikymas priemonei:</b>	
R.3	Ne
R.37	Taip
R.39	Taip
R.41	Taip
R.42	Ne
<b>VPS rodiklių taikymas priemonei:</b>	
PLUN-P.1	Ne
PLUN-P.2	Ne
PLUN-P.3	Ne
PLUN-P.4	Ne
PLUN-P.5	Ne
PLUN-P.6	Ne
PLUN-P.7	Ne
PLUN-P.8	Ne
PLUN-P.9	Ne
PLUN-P.10	Ne
<b>F dalis. Pagal priemonę remiamų projektų pobūdis:</b>	
Remiami pelno projektai	Taip
Remiami projektai, susiję su žinių perdavimu, įskaitant konsultacijas, mokymą ir keitimąsi žiniomis apie tvarią, ekonominę, socialinę, aplinką ir klimatą tausojančią veiklą (aktualu rodikliui L801)	Ne

Remiami projektai, susiję su gamintojų organizacijomis, vietinėmis rinkomis, trumpomis tiekimo grandinėmis ir kokybės schemomis, įskaitant paramą investicijoms, rinkodaros veiklą ir kt. (aktualu rodikliui L802)	Ne
Remiami projektai, susiję su atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumais, įskaitant biologinę (aktualu rodikliui L803)	Taip
Remiami projektai, prisidedantys prie aplinkos tvarumo, klimato kaitos švelninimo bei prisitaikymo prie jos tikslų įgyvendinimo kaimo vietovėse (aktualu rodikliui L804)	Taip
Remiami projektai, kurie kuria darbo vietas (aktualu rodikliui L805)	Taip
Remiami kaimo verslų, įskaitant bioekonomiką, projektai (aktualu rodikliui L806)	Taip
Remiami projektai, susiję su sumanių kaimų strategijomis (aktualu rodikliui L807)	Taip
Remiami projektai, gerinantys paslaugų prieinamumą ir infrastruktūrą (aktualu rodikliui L808)	Taip
Remiami socialinės įtraukties projektai (aktualu rodikliui L809)	Ne

#### 10.5. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS) aprašyta **5 priede**.

#### 10.6. VPS priemonių rezultato rodikliai

VPS priemonių rezultato rodikliai, jų reikšmių pagrindimas ir planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį pateikti **4 priede**.



1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 priemonė	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Iš viso	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

## 12. VPS finansinis planas

### 12.1. VPS išlaidos pagal išlaidų kategorijas ir priemonių rūšis

Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-01	Ne žemės ūkio verslo pradžia	0	0,00	0,0	100
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-02	Ne žemės ūkio verslo plėtra	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-03	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	1	250 000,00	22,3	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-04	Ūkio subjektų (fizinių ir (arba) juridinių asmenų) bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-05	Žemės ūkio verslas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-06	Socialinis verslas	1	200 000,00	17,8	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-07	Bendruomeninis verslas	0	0,00	0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-08	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	1	418 667,20	37,4	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-09	Veiklos projektai	1	252 000,00	22,5	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	LEADER-20VVG-10	Mokymų projektai	0	0,00	0,0	
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-11	Teritorinis VVG bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	100
VPS administravimo išlaidos	LEADER-20VVG-12	Tarptautinis VVG bendradarbiavimas	0	0,00	0,0	

Išlaidų kategorija	Priemonės kodas (bendras)	Priemonės rūšis	VPS priemonių skaičius	Planuojama paramos suma, Eur	Išlaidų dalis, nuo atitinkamos kategorijos išlaidų, proc.	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG veiklos išlaidos	0	280 166,80	100,0	
VPS administravimo išlaidos	-	VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo išlaidos	0		0,0	
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos, iš viso				1 120 667,20	80,0	100
VPS administravimo išlaidos, iš viso				280 166,80	20,0	
<b>Iš viso</b>				<b>1 400 834,00</b>	<b>100</b>	100

#### 12.2. Metinis VPS išlaidų planas

Išlaidų kategorija	Planuojama išlaidų suma, iš viso, Eur	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
<b>Planuojama metinė išlaidų suma, Eur</b>							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	1 120 667,20	549 333,60	310 666,80	260 666,80	0,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	280 166,80	137 333,39	77 666,70	65 166,70	0,00	0,00	0,00
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Iš viso</b>	<b>1 400 834,00</b>	<b>686 666,99</b>	<b>388 333,50</b>	<b>325 833,50</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
<b>Planuojama metinė išlaidų dalis, proc.</b>							
Vietos projektų įgyvendinimo išlaidos	100,00	49,02	27,72	23,26	0,00	0,00	0,00
VPS administravimo išlaidos (be VVG bendradarbiavimo projektų išlaidų)	100,00	49,02	27,72	23,26			
VVG bendradarbiavimo projektų išlaidos	0,00						
<b>Iš viso</b>	<b>100,00</b>	<b>49,02</b>	<b>27,72</b>	<b>23,26</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>

### 13. ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų ir prioritetų įgyvendinimas

<b>VPS priemonių skaičius, iš viso</b>	<b>4</b>
<b><i>Subregioninės vietovės principas:</i></b>	
VPS priemonių, pagal kurias siekiama, kad finansuojami projektai apimtų visas VVG teritorijos seniūnijas, skaičius	0
<b><i>Partnerystės principas:</i></b>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai turi būti PRIVALOMAI vykdomi su partneriais, skaičius	0
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai gali būti PASIRINKTINAI vykdomi su partneriais, skaičius	2
<b><i>Inovacijų principas:</i></b>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai turi būti PRIVALOMAI skirti inovacijoms vietos lygiu diegti, skaičius	0
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai gali būti PASIRINKTINAI skirti inovacijoms vietos lygiu diegti, skaičius	0
Planuojama paremti projektų, iš viso (rodiklis L700)	24
Planuojama paremti projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti (rodiklis L710)	0
Projektų, skirtų inovacijoms vietos lygiu diegti, dalis, proc.	0
<b><i>Lyčių lygybė ir nediskriminavimas:</i></b>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai, skirti moterų ir vyrų lygių galimybių skatinimui ir nediskriminavimui, skaičius	4
<b><i>Jaunimas:</i></b>	
VPS priemonių, pagal kurias finansuojami projektai, skirti jaunimui, skaičius	1

#### 13.1. Subregioninės vietovės principas

##### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Vietos plėtros strategijos rengimo procese buvo laikomasi teritorinio principo, užtikrinančio programos įgyvendinimą visoje Plungės rajono VVG teritorijoje ir vietos išteklių racionalų naudojimą. Vietovė, su ištekliais ir gyventojų poreikiais, yra pamatinis LEADER programos elementas. Plungės rajono VVG inicijavo diskusijas su vietos verslininkais, ūkininkais, kultūros, švietimo ir kitų sričių specialistais, tarėsi su bendruomeninių ir kitų nevyriausybinių organizacijų atstovais.

Siekiant iširti Plungės rajono VVG vietovių gyventojų poreikius ir identifikuoti ilgalaikes vietos plėtros problemas ir išteklius jas spręsti, jų gebėjimus įgyvendinti veiksmus, susijusius su Plungės rajono VVG plėtra, remiantis teritoriniu principu organizavome susitikimus su visų kaimo bendruomenių, mokyklų, kultūros centrų, seniūnijų, jaunimo ir kitų organizacijų atstovais, vietos verslo atstovais. Informacinių susitikimų metu buvo atliekama smulkesnių teritorinių vienetų poreikių analizė, taip pat aptariamos projektų idėjos, galinčios integruoti smulkiųjų teritorinių vienetų projektus į bendrąjį Plungės rajono vietovių plėtros vaizdinį.

Renginiai, kurių metu buvo identifikuoti Plungės rajono VVG gyventojų problemos ir poreikiai, aptartos projektų idėjos ir jų nauda rajonui vyko: 2022-09-27 darbinio pobūdžio informacinis renginys; 2022-11-03 darbinio pobūdžio informacinis renginys; 2022-11-04 darbinio pobūdžio informacinis renginys; 2023-01-19 visuotinis susirinkimas, kuriame informavome apie naują laikotarpį; 2022-12-08 Nuotolinis susitikimas su ekspertais dėl naujos 2023 - 2027 metų laikotarpio strategijos parengimo; 2023-02-22 valdybos narių susirinkimas; 2023-03-22 Asociacijos „Plungės



kraštas“ visuotinis susirinkimas, kuriame bendruomenėms pristatėme, numatomas priemones ir sumas projektams.

Taigi, teritorinis principas reiškia VPS įgyvendinimą visoje VVG teritorijoje, vietos gyventojų poreikių, išteklių identifikavimą ir puoselėjimą. Specifinių teritorijos poreikių tenkinimas ir teritorijos ypatumų išnaudojimas – pagrindinis teritorinio principo laikymosi požymis ir pridėtinė vertė.

### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

Siekiant užtikrinti darnią Plungės rajono VVG teritorijos plėtrą bendrais veiksmais vykdomos veiklos savivaldybės gyventojų gyvenimo kokybei gerinti, planuojama bendromis pastangomis siekti strateginių tikslų įgyvendinimo. Vietos gyventojų, nevyriausybinių organizacijų, verslo ir valdžios atstovų bendradarbiavimas ir veikimas kartu užtikrina tolygią, integruotą Plungės rajono VVG teritorijos plėtrą. Siekiant tinkamai panaudoti vietos išteklius bei užtikrinti vietos interesų grupių bendradarbiavimą buvo pasirinktos kelios sritys: numatyta skatinti verslumą ir darbo vietų kūrimą, tokiu būdu mažinant kaimo gyventojų, ypač jaunų žmonių, išvykimą, gerinti aplinką ir gyvenimo kokybę kaime (vandentvarkos ir viešųjų erdvių projektai), skatinti aktyvumą. Numatytos plėtros sritys pareikalauja įvairių interesų grupių bendradarbiavimo, gebėjimo veikti kartu, o tai didins VVG teritorijos gyvybingumą, stiprins vietos gyventojų atsakomybę už ilgalaikę ir nenutrūkstamą teritorijos plėtrą, bendromis žiniomis ir bendru sutarimu bus sukuriama pagrindas, leidžiantis tos vietovės gyventojams atrasti aplinkos privalumus bei aktyviai plėtoti išteklius. Vietos išteklių tinkamas panaudojimas, apspręstas vietos interesų grupių glaudaus bendradarbiavimo, taps vietovės ekonominio stabilumo ir tolimesnio klestėjimo pagrindu, sukurs didesnę pridėtinę vertę. Visose Plungės rajono VVG teritorijos seniūnijose yra įgyvendinti vietos projektai.

## 13.2. „Iš apačios į viršų“ principas

### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Taikant „iš apačios į viršų“ principą Plungės rajono VVG teritorijoje rengiant VPS suteikta galimybė įvairioms vietos organizacijoms ir gyventojams dalyvauti formuojant ir įgyvendinant vietos politiką, inicijuoti permainas VVG teritorijoje ir aktyviai jas įgyvendinti, siekta įtraukti į problemų nustatymo ir sprendimo procesus visus bendruomenės narius, galinčius pasiūlyti įvairių teritorijoje esančių problemų sprendimo būdų. Nevyriausybinių organizacijų, kiti pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai buvo įtraukti į visus vietos plėtros strategijos rengimo etapus:

- tiriant VVG teritorijos socialinę, ekonominę ir aplinkos situacijas ir SSGG. Vietos bendruomenė buvo įtraukta: 1) organizuojant susitikimus (juose vyko įvairiems sektoriams atstovaujančių gyventojų diskusijos apie vietovės dabartinę situaciją, vietovės stiprybes ir silpnybes, pageidaujamus pokyčius iki 2027 m.); 2) pateikiant reikalingus Plungės rajono VVG duomenis (pvz., seniūnijos teikė informaciją apie VVG teritorijos gyventojus; savivaldybės administracijos skyrių specialistai teikė duomenis apie švietimo, socialinės srities būklę, ES fondų pritraukimą į teritoriją; savivaldybei pavaldžios įstaigos teikė informaciją apie savo veiklą ir t. t.);
- nustatant VVG teritorijos gyventojų poreikius ir problemas. Vietos gyventojai buvo kviečiami į viešus susitikimus, kurių metu buvo galimybės išreikšti savo nuomonę dėl Plungės rajono VVG gyventojų poreikių. Vietos gyventojai buvo raginami diskutuoti tarpusavyje dėl naujo VPS laikotarpio galimybių, susitarti tarpusavyje dėl pageidaujamų pokyčių ir kryptių naujuoju programos laikotarpiu ir išsakyti savo nuomonę.
- nustatant VPS priemones; planuojant VPS įgyvendinimą; planuojant VPS įgyvendinimo finansinius išteklius. Susitikimų metu vykusios diskusijos su vietos gyventojais apie naujo laikotarpio planus ir galimybes leido susidaryti vaizdą, kokių pokyčių nauju laikotarpiu tikimasi ir kokiais būdais vietos bendruomenė yra pasirengusi įsitraukti į pokyčių kūrimą. Išgryninant

prioritetus bei priemones, rengiant finansinį planą bei VPS įgyvendinimo etapus buvo atsižvelgta į vietos bendruomenės prioritetus ir lūkesčius.

### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

Iš apačios į viršų“ principo taip pat bus laikomasi ir įgyvendinant vietos plėtros strategiją. Strategijos įgyvendinimo metu bus bendradarbiaujama su skirtingais sektoriais ir visuomeninėmis organizacijomis, bendruomenėmis.

**Rengiant kvietimus teikti vietos projektams dokumentaciją** apie tai iš anksto bus skelbiama interneto svetainėje <http://www.plungesvvg.lt/>, Plungės rajono VVG nariai skleis informaciją asmeniškai. Projekto dokumentai bus paskelbti jau minėtoje interneto svetainėje, vietos gyventojai bus kviečiami per nustatytą laiką pateikti pastabas ir pasiūlymus.

**Kvietimai teikti vietos projektų paraiškas** bus skelbiami ne tik Plungės rajono VVG interneto svetainėje, bet ir asmeniškai kreipiantis į bendruomenės lyderius, jog šie informaciją apie galimybes pasinaudoti VPS parama paskleistų savo rate informacija talpinama socialiniuose tinklapiuose.

Vietos gyventojai galės siūlyti vietos projektų atrankos kriterijus, kuriuos apsvarstys Plungės rajono VVG valdyba. Atliekant surinktų vietos projektų vertinimą, informacija apie atskirų vertinimo etapų rezultatus bus skelbiama interneto svetainėje <http://www.plungesvvg.lt/>.

**VPS įgyvendinimo rezultatai** reguliariai bus pristatomi jau minėtoje Plungės rajono VVG interneto svetainėje ir susitikimų su vietos bendruomene metu. Vietos lyderių bus prašoma pagalbos organizuojant susitikimus. Taip pat bus vykdomos gyventojų apklausos, jų metu bus prašoma išsakyti, kiek naudingi Plungės rajono VVG teritorijai yra įgyvendinti projektai, ar jų poveikis toks, kokio buvo tikimasi ir pan. Tai padės Plungės rajono VVG valdybai įvertinti, ar VPS projektų įgyvendinimas vyksta pagal planą, o gal yra reikalingi pakeitimai.

Plungės rajono VVG teritorijos aktyvinimo veiklos bus organizuojamos nuolat tikslinantis, kokios paramos labiausiai reikia potencialiems vietos projektų pareiškėjams. Vietos gyventojai, įstaigos ir organizacijos bus kviečiami išreikšti nuomonę dėl pageidaujamų paramos formų. Plungės rajono VVG ketina kviešti daugiau projektinės patirties turinčius gyventojus ir organizacijas prisidėti perteikiant savo patirtį mažiau patyrusiems.

### 13.3. Partnerystės principas

#### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Plungės rajono VVG rengdama vietos plėtros strategiją bei priimdama sprendimus dėl jos priemonių, veiklos sričių ir finansinio plano, didelį dėmesį skyrė partnerystės principo laikymuisi. Plungės rajono VVG yra atvira naujiems nariams, užtikrina jiems lygias galimybes naujų narių priėmimo tvarkoje. Plungės rajono VVG veikia partnerystės, grindžiamos trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios, principu.

Pagrindinė priemonė stiprinti partnerystės ryšius visuomenės, verslo ir vietos valdžios VPS rengimo metu – tiesioginis bendradarbiavimas, kviečiant skirtingų sektorių atstovus į susitikimus ir aktyvios diskusijos susitikimuose, ieškant bendrų ir visiems tinkamų sprendimų. Nedidelė Plungės rajono VVG teritorija suteikia galimybę palaikyti glaudžius ryšius tiek su vietos valdžios atstovais, tiek su bendruomeninių organizacijų ir kitų NVO atstovais, tiek su verslo atstovais.

Buvo organizuojami susitikimai su Plungės rajono VVG valdyba (kartu vietos plėtros strategijos rengimo darbo grupe“, pristatomi gyventojų poreikiai, esama rajono situacija, suformuojami galimi prioritetai ir priemonės, paskirstomas vietos plėtros strategijos biudžetas. 2023 metų vasario 22 dieną vykusiam valdybos posėdyje apibrėžtos galimos VPS priemonės, vietos projektų biudžetas, preliminarūs rodikliai. 2023 metų kovo 22 dieną vykusiam Asociacijos „Plungės kraštas“ visuotiniame narių susirinkime pristatytos numatomos VPS priemonės, sumos projektams bei išgryninti gyventojų poreikiai. 2023 metų balandžio 06 dieną vykusiam Plungės rajono savivaldybės VVG visuotiniame narių susirinkime pristatytos numatomos VPS priemonės, sumos projektams bei išgryninti gyventojų poreikiai.

### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

VVG veikla grindžiama partneryste tarp 3 sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios, todėl visi su VPS įgyvendinimu susiję sprendimai bus priimami bendru partnerių sutarimu. Plungės rajono VVG įstatuose numatyta VVG valdybos narių rotacija (kas 3 metai keičiant ne mažiau kaip trečdalį valdybos narių) taip pat prisidės užtikrinant lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią VVG veiklą.

- Įgyvendinant VPS, VVG sieks toliau užtikrinti konstruktyvią pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios partnerystę sėkmingos bei tvarios Plungės rajono plėtros labui.
- VPS įgyvendinimo laikotarpiu VVG valdymo organas išlaikys proporcingą pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovavimą.
- Įgyvendinant VPS bus organizuojami susitikimai su vietos bendruomenėmis siekiant pristatyti VPS įgyvendinimo eigą, paskatinti vykdyti vietos projektus. Į susitikimus bus kviečiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.
- Į VPS įgyvendinimo stebėseną ir kontrolę bus įtraukiami pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios atstovai.
- Gyventojų aktyvinimo veiklos bus orientuotos į partnerystės stiprinimą, siekiant inicijuoti tęstinius, vienas kitą papildančius projektus. Plungės rajono VVG teritorijos parengtoje vietos plėtros strategijoje yra numatytos specialios priemonės, kurios tikslingai skatins įvairių sektorių pareiškėjų bendradarbiavimą ir partnerystę.

### 13.4. Bendradarbiavimo principas

#### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Įgyvendinti projektai bendradarbiaujant su kitomis Lietuvos VVG:

1. Bendradarbiaujant su VVG „Pajūrio kraštas“, Plungės r. sav. VVG „Lamatos žemė“, Kretingos rajono kaimo plėtros organizacija bei Šilalės rajono partnerystės VVG įgyvendino projektą „Maistas, kurį galima valgyti“;
2. Bendradarbiaujant su VVG „Rietavo iniciatyvos“, Kupiškio r. VVG, Telšių rajono VVG bei Plungės r. sav. VVG įgyvendino projektą „Pieno kelias: nuo vietos gamintojo iki vartotojo“;
3. Bendradarbiaujant su Kretingos r. kaimo plėtros asociacija, Skuodo VVG bei Plungės r. sav. VVG įgyvendino projektą „Ekonomikos ir vietos turizmo skatinimas Kretingos, Plungės ir Skuodo rajonuose sukuriant dviračių maršrutą“.

Įgyvendinti projektai bendradarbiaujant su tarptautinėmis VVG:

1. Bendradarbiaujant su Latvijos Saldus VVG, Šiaurės vakarų Lietuvos VVG, Švedijos LEADER Nedre Dalalven bei LEADER Malardalen VVG vadove, VVG įgyvendino projektą „Akademija Nuotykių LEADER“ (ACADEMY ADVENTURE LEADER);

VPS rengimo metu bendradarbiavimo principo buvo laikomasi:

- Dalyvaujant VVG tinkle, LEADER renginiuose, kurie susiję su VPS rengimu ir pasirengimu ją įgyvendinti.

#### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

VPS įgyvendinimo metu bendradarbiavimo principo bus laikomasi:

- Dalyvaujant VVG tinkle, nacionaliniuose ir Europos tinkluose, LEADER renginiuose, kurie susiję su VPS rengimu ir pasirengimu ją įgyvendinti.
- Bendradarbiaujant su kitomis Lietuvos VVG. Plungės rajono savivaldybės VVG dalyvaus regiono VVG susitikimuose pasitarti dėl neaiškumų, kilusių įgyvendinant VPS.
- Įgyvendinant strategiją Plungės rajono savivaldybės VVG ketina inicijuoti vietos lygmens bendradarbiavimą (tarp miesto ir kaimo).
- Bendradarbiaujant su kitomis užsienio VVG. Palaikysime santykius su esamais partneriais ir ieškosime naujų partnerių bei kitų galimybių įgyvendinti tarptautinių projektų idėjas.

### 13.5. Inovacijų principas

#### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Plungės rajono VVG atstovai susitikimuose su vietos gyventojais viešai deklaravo būtinybę diegti kuo daugiau inovatyvių sprendimų.

Ieškant VPS pagrindinių sprendimų buvo akcentuojami visos teritorijos plėtros poreikiai, kuriuos galima spręsti socialinės partnerystės pagrindu. Todėl naujuoju laikotarpiu galimybės spręsti vietos plėtros klausimus yra siejamos ne tiek su atskirų naujų socialinių, ekonominių, aplinkosauginių ar technologinių sprendinių parengimu, kiek su naujomis strateginėmis VPS kryptimis ir valdymo inovacijomis.

VPS rengimo metu buvo aprobuotos naujos VPS strateginės kryptys: vietos bendruomenės įgalinimas veikti tinkluose; bendruomenės įgalinimas kurti ir stiprinti socialinės ekonomikos sektorių, įveiklinant viešuosius pastatus ir vykdant visuomenei naudingą veiklą; novatoriškų verslo projektų įgyvendinimas efektyviai panaudojant vietos išteklius ir didinant jų pridėtinę vertę; jaunimo vaidmens didinimas taikant naujas užimtumo formas.

Renginių dėl VPS rengimo dalyviai buvo supažindinti su Lietuvai vis dar nauja socialinio verslo praktika (užsienio gerosios patirties pavyzdžiais), buvo diskutuota apie VVG teritorijos savanorystės potencialą ir jo panaudojimo galimybes inicijuojant ir įgyvendinant VVG teritorijos mastu novatoriškas iniciatyvas.

#### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

Inovacijų diegimo sprendimai (plačiąja prasme) yra numatyti visose VPS priemonėse.

Vietos projektų pareiškėjai bus konsultuojami vietos projektų paraiškų rengimo metu, prireikus bus organizuojama metodinė pagalba inovacijų diegimo klausimais; vietos projektų įgyvendinimo taisyklėse bus detalizuoti reikalavimai vietos projektams, užtikrinantys novatorišką vietos projektų pobūdį. Vietos projektų atrankos metu taikoma balų sistema leis atrinkti pačius geriausius novatoriškus vietos projektus, kuriems bus skirtas finansavimas iš VPS.

VPS įgyvendinimo viešinimo kampanijos metu novatoriški projektai bus pristatomi kaip pavyzdiniai, prieš kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas bus papildomai informuojama, kokie yra reikalavimai vietos projektų novatoriškumui.

### 13.6. Jaunimas

#### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Plungės rajono VVG veiksmai, susiję su principo laikymusi rengiant VPS:

Jauni asmenys buvo pasitelkti atliekant VVG teritorijos socialinės, ekonominės ir aplinkos situacijos analizę bei SSGG:

- jauni asmenys kartu su visais bendruomenės nariais buvo kviečiami dalyvauti susitikimuose, kurių metu buvo analizuojama dabartinė VVG teritorijos situacija. Buvo surengtas fokus grupių interviu su jaunimo atstovais, kurių metu surinkta informacija apie jaunų asmenų situaciją, gyvenamosios vietovės privalumus (stiprybes) ir trūkumus (silpnybes).

- jau minėtuose susitikimuose su vietos bendruomenės nariais dalyvavo ir jauni asmenys, kurie išsakė savo nuomonę apie jaunimo poreikius. Susitikimai buvo skirti aptarti prioritetinius jaunimo poreikius naujuoju programavimo laikotarpiu. Susitikimų metu buvo užfiksuoti svarbiausi jaunimo žmonių poreikiai – tai jaunimo užimtumo galimybių didinimas (tiek organizuojant veiklas, skirtas jaunimui, tiek gerinant viešąją infrastruktūrą), jaunimo veiklos koordinavimas, jaunimo galimybių įsijungti į ekonominę veiklą (ypač turistų aptarnavimą) sudarymas.

- jaunų asmenų svarbiausi poreikiai užfiksuoti ir jau minėtos gyventojų anketinės apklausos metu. Jauni asmenys atsakinėjo į klausimą, kokios sritys turėtų būti finansuojamos naujuoju

programavimo laikotarpiu. Užfiksuota, jog aktualiausi poreikiai yra susiję su naujomis darbo vietomis ir paslaugų gyvenamojoje vietovėje plėtra.

### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

Jauni asmenys bus įtraukti į atskirus VPS administravimo ir įgyvendinimo procesus:

- organizuojant Plungės rajono VVG valdymo organo darbą, visu VPS įgyvendinimo laikotarpiu bus laikomasi principo, jog ne mažiau kaip 2 asmenys iki 29 metų būtų VVG valdyboje.
- kviečiant teikti vietos projektų paraiškas, papildomai bus teikiama informacija, kokios yra galimybės vietos jaunimui, įgyvendinant VPS lėšomis finansuojamus projektus ir atkreipiamas dėmesys, jog projektams, kurių naudos gavėjai arba projektų dalyviai yra 14-29 m. ar 30-40 m. asmenys, bus papildomai skiriami naudos ir kokybės balai;
- bus atrenkami tik patys geriausi vietos projektai, atitinkantys 14-29 m. ir 30-40 m. asmenų poreikius. Vietos projektų paraiškose esant nepakankamai informacijos apie projekto naudą jauniems asmenims, vietos projektų pareiškėjų bus prašoma pateikti papildomą informaciją, kaip vietos projektas pakeis jaunų asmenų situaciją ilgalaikės perspektyvos požiūriu. Bus atsisakoma remti vienkartinės akcijas, skirtas 14-29 m. ar 30-40 m. asmenims. Projekto pareiškėjų bus prašoma pagrįsti, jog projektas, kurio tikslinė grupė yra jauni asmenys, priklausantys 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei (arba kurį įgyvendinant šie asmenys dalyvauja), teikia ilgalaikę naudą;
- pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus bus atrenkami pavyzdiniai, 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus asmenims skirti projektai, kurie bus viešinami kaip gerosios praktikos pavyzdžiai. Vietos projektų pareiškėjai bus raginami atsižvelgti į jaunų asmenų poreikius ir į projekto rengimą įtraukti asmenis, priklausančius 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei;
- vykdant VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus konsultuojami individualiai apie galimybes parengti jaunų asmenų (priklausančių 14-29 m. ar 30-40 m. amžiaus grupei) poreikius atitinkančius projektus. Prireikus bus organizuojamos specialistų konsultacijos. Vietos bendruomenė bus raginama kartu, sutelkta gerinti jaunų asmenų gyvenimo kokybę, suplanuojant tokias projektų veiklas, kurios būtų priimtinos įvairių amžiaus grupių gyventojams, tačiau būtina ir jauniems asmenims.

### **13.7. Lyčių lygybė ir nediskriminavimas**

#### **Principo laikymasis rengiant VPS:**

Į VPS rengimo procesą buvo raginami įsitraukti visi vietos gyventojai, neišskiriant gyventojų pagal lytį, amžių, įsitikinimus ir pan. Vietos gyventojų anketinė apklausa aprėpė vyrus ir moteris, jaunimą ir vyresnio amžiaus gyventojus, taip pat skirtingų profesijų, skirtingo socialinio statuso ir skirtingo dydžio pajamas uždirbančius gyventojus

#### **Principo laikymasis įgyvendinant VPS:**

- administracijos darbuotojai bus atrenkami tik pagal jiems taikomus kvalifikacijos reikalavimus. Kliūtimi dirbti VVG administracijoje negalės būti tokie kriterijai kaip tautinė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, šeimyninė padėtis, lytinė orientacija;
- organizuojant VVG valdybos darbą visu VPS įgyvendinimo laikotarpiu bus išlaikomas kriterijus, jog VVG valdyboje būtų įvairaus amžiaus (t. y. ne mažiau kaip 2 VVG valdybos nariai būtų iki 29 m. amžiaus jų išrinkimo į VVG valdybą dieną) ir abiejų lyčių (santykiu 40:60) atstovų. Bus laikomasi principo, jog būti išrinktam VVG valdybos nariu kliūtimi negali būti tautinė kilmė, religija ar įsitikinimai, negalia, šeimyninė padėtis, lytinė orientacija;
- kviečiant teikti vietos projektų paraiškas bus taikoma tinkamumo sąlyga pagrįsti, kad vietos projektas prisideda prie moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo ir/arba neturės neigiamos įtakos šio principo įgyvendinimui;

- bus tvirtinami tik projektai, atitinkantys reikalavimą nepažeisti moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo;
- pristatant VPS įgyvendinimo rezultatus bus pateikiami gerosios praktikos pavyzdžiai (jau įgyvendinti projektai), kuriais buvo prisidedama prie moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo. Potencialiems vietos projektų pareiškėjams bus nuolat primenama apie būtinybę imtis veiksmų, kad būtų prisidedama prie minėto principo įtvirtinimo Plungės rajono VVG teritorijoje;
- vykdant Plungės rajono VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiklas potencialūs vietos projektų pareiškėjai bus individualiai konsultuojami moterų ir vyrų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimo principo įgyvendinimo klausimais, esant poreikiui potencialiems pareiškėjams bus teikiama kita metodinė pagalba.

## 14. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiksmai

### 14.1. Informacija apie VPS viešinimą ir derinimą su visuomene VPS rengimo metu

VPS rengimo metu gautos pastabų ir veiksmų, kurių buvo imtasi reaguojant į pastabas, suvestinė pateikta **6 priede**.

### 14.2. VPS viešinimo ir VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo strategija VPS įgyvendinimo metu

Rengiant VPS siekiama pristatyti ir stiprinti „Iš apačios į viršų“ principo įgyvendinimą. Puoselėjant ir populiarinant kuriamus produktus ir paslaugas, siekiama atkreipti dėmesį į rajono vertybių išsaugojimą bei tokiu būdu mažinti socialinę atskirtį rajone. Parengta viešinimo strategija (pateikiama žemiau) skirta viešinti VPS, pasiekti kuo daugiau tikslinės grupės atstovų bei efektyviai informuoti visuomenę kiekviename strategijos įgyvendinimo etape.

VPS viešinimo strategija siekiama didinti Plungės rajono VVG bei vietos plėtros strategijos žinomumą, prieinamumą visiems gyventojams. Įgyvendinat viešinimo strategiją vadovausimės šiais žingsniais nustatant:

#### **Viešinimo tikslai:**

- ✓ Skatinti rajono gyventojus ir organizacijas kurti ir plėsti verslo iniciatyvas;
- ✓ Didinti užimtumą ir socialinę įtrauktį;
- ✓ Modernizuoti kaimo vietas;
- ✓ Skatinti tvarią ūkinę veiklą.

Atsižvelgiant į pateiktus viešinimo tikslus, bus kuriama darni vidinė bei išorinė komunikacija.

#### **Viešinimo uždaviniai:**

- ✓ Informuoti potencialius pareiškėjus bei naudos gavėjus apie galimybes dalyvauti įgyvendinant VPS;
- ✓ Teikti praktinius patarimus;
- ✓ Vykdyti abipusę komunikaciją su tikslinėmis grupėmis, sukuriant ilgalaikį žinomumo efektą.

#### **Tikslinė grupė:**

- ✓ VVG teritorijos gyventojai;
- ✓ VVG teritorijoje veikiančios įmonės, įstaigos ir organizacijos;
- ✓ VVG teritorijos socialiai pažeidžiami asmenys ir (arba) jų grupės;
- ✓ VVG teritorijos poilsiautojai;
- ✓ Vietos ir užsienio turistai;
- ✓ VVG teritorijos darbingi asmenys.

#### **Viešinimo strategijos veiksmų planas:**

- 1) **Viešieji ryšiai.** Nuolat įgyvendinamas komunikacijos užtikrinimas tarp sektoriaus

organizacijų ir potencialių pareiškėjų bei naudos gavėjų gyvuose susitikimuose ir ryšio priemonėmis.

2) **Žiniasklaidos programa.** Reguliariai įgyvendinamos programos, kurių pagrindinis dėmesys skiriamas tikslinės auditorijos didinimui, informacijos parengimas ir perdavimas žiniasklaidos priemonėms (Plungės VVG internetinėje svetainėje, savivaldybės ir jos biudžetinių įstaigų internetinės svetainės, vietinė spauda).

3) **Tiesioginės rinkodaros programa.** Reguliarus informacijos ir kitos medžiagos parengimas, ir išplatintas tikslinei auditorijai.

#### **Viešinimo kanalai:**

- ✓ Visa su VPS rengimu ir įgyvendinimu susijusi informacija bus pateikta svetainėse: [www.plungesvvg.lt](http://www.plungesvvg.lt); [www.plunge.lt](http://www.plunge.lt);
- ✓ Socialiniai tinklai - Facebook;
- ✓ Žiniasklaidos priemonės – savivaldybės ir jos biudžetinių įstaigų interneto svetainėse, vietinėje spaudoje;
- ✓ Susitikimai su tikslinėmis grupėmis (gyvi ir ryšio priemonėmis);
- ✓ Viešinimo plakatas.

Viešinimo strategija bus naudojama rengiant kvietimus teikti vietos projektų paraiškas, vykdamas vietos projektų atranką ir viešinant įgyvendinimo rezultatus.

Potencialiems pareiškėjams bei projektų vykdytojams bus nuolat vykdomos sekančios veiklos:

- Nuolatinis VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimas apie parengtą VPS, jos tikslus bei priemones;
- Nuolatinis VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimas projektinių idėjų atitikimo VPS priemonėms klausimais;
- Reguliarūs potencialių vietos projektų vykdytojų mokymai paraiškų pildymo, mokėjimo prašymų ir ataskaitų pildymo ir su jais susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;
- Reguliariai vykdomos viešųjų ryšių kampanijos, bendravimas su vietos žiniasklaida;
- Organizuojami reguliarūs susitikimai su potencialiais projektų vykdytojais ir VPS įgyvendinimo pristatymai, kurie užtikrins, kad įgyvendinant VPS būtų laikomasi visų LEADER metodo bei horizontaliųjų principų.

Šios VPS įgyvendinimo bei pareiškėjų ir projektų vykdytojų informavimo priemonės pasirinktos atsižvelgiant į 2014-2020 metų vietos plėtros strategiją, kadangi įgyvendinant strategiją šių priemonių įgyvendinimas efektyviausias. Naujuoju laikotarpiu, atsižvelgiant į šiuolaikinę visuomenę bei inovatyvių technologijų panaudojimą, daugiau veiklų bus vykdoma nuotoliniu būdu, konsultuojant, organizuojant susitikimus elektroninėmis ryšio priemonėmis.

## **15. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistema**

### **15.1. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo sistemos apibūdinimas**

Plungės rajono VVG sukurta horizontalios ir vertikalios partnerystės principu, vienija pilietinės visuomenės atstovus. VVG valdymo sistema ir organizacinė struktūra vykdoma pagal Plungės rajono VVG numatytus įstatus, Plungės rajono VVG administracijos vidaus darbo tvarką, Plungės rajono VVG valdybos darbo reglamentą). VVG narių skaičius yra kintantis, nes ji yra atvira naujiems nariams – tiek juridiniams, tiek fiziniams, veikiančiams ar gyvenantiems VVG teritorijoje, kas numatyta Narystės Plungės rajono VVG tvarkos apraše. VVG užtikrina lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) priėmimo tvarką.

VVG valdymą ir stebėseną reglamentuoja įstatai. Juose apibrėžta kiekvieno valdymo organo funkcijos ir veiklos ribos. Valdyme išskiriamos trys pakopos:

- vietos veiklos grupės narių visuotinis susirinkimas;
- vietos veiklos grupės valdyba;
- vietos veiklos grupės pirmininkas.

Už nediskriminuojančių ir skaidrių VPS vykdymo ir stebėsenos procedūrų įgyvendinimą atsakinga Plungės rajono VVG. Įgyvendinant VPS bus laikomasi horizontaliųjų principų.

Horizontalieji principai reiškia vertybių ir praktikos rinkinį, kuriame pirmenybė teikiama teisingumui, įtraukčiai ir demokratiniam sprendimų priėmimui. Jie bus naudojami kuriant ir įgyvendinant projektus bei pačią VPS. Vertinant projektus ir atrenkant projektų vykdytojus vadovausimės šiais principais:

- **lygybė:** į VPS valdymo ir stebėsenos procedūras įtrauksime visų lyčių atstovus ir sieksime pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat sudarysime sąlygas visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį.
- **įtraukimas:** visiems asmenims sieksime suteikti vienodas galimybes dalyvauti tiek VPS įgyvendinime, tiek stebėsenoje turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Be to, vadovaujantis šiuo principu sieksime skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai.
- **dalyvavimas sprendimų priėmime:** teiksime pirmenybę dalyvaujamesiems sprendimų priėmimo procesams, kai visi turi vienodą žodį priimant sprendimus. Šis principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas, priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų.
- **skaidrumas:** sieksime užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principą, informuodami visuomenę apie savo veiklą, priimtus sprendimus ir kitus svarbius dalykus.
- **atskaitomybė:** teiksime pirmenybę atskaitomybei už sprendimų priėmimo procesus ir rezultatus ir sieksime užtikrinti, kad sprendimus priimantys asmenys būtų atsakingi už savo veiksmus.
- **savitarpio pagalba:** skatinsime savitarpio pagalbą ir bendradarbiavimo veiksmus, pabrėždami bendruomenės paramos ir solidarumo svarbą. Šis principas yra svarbus, kadangi jis padeda užtikrinti socialinį teisingumą ir lygybę, atsakomybę bei solidarumą veikloje. Taip pat jis labai svarbus siekiant užtikrinti socialinę gerovę ir teisingumą projektų vykdytojams, nes tik įgyvendinant savitarpio pagalbos principą galima pasiekti harmoningą ir solidaria VVG veiklą.

Horizontalieji principai teikia pirmenybę teisingumui, įtraukčiai, demokratiniam sprendimų priėmimui ir kolektyviniams veiksams, kurie gali duoti teisingesnių ir tvaresnių rezultatų socialiniame, politiniame ir vystymosi VVG veiklos kontekste.

## 15.2. VPS įgyvendinimo vidaus valdymo, stebėsenos ir vertinimo funkcijos pagal subjektus



15.2.1.	VVG nariai	<b>VVG nariai</b> susipažįsta su VVG pirmininko, valdybos ataskaita apie VPS vykdymą; teikia rekomendacijas/siūlymus VVG valdybai dėl VPS vykdymo, renka VVG pirmininką bei valdybos narius
15.2.2.	VVG kolegialaus valdymo organo nariai	<b>VVG valdyba</b> svarsto ir tvirtina VPS vykdymo, priežiūros ir stebėsenos tvarkas bei pakeitimus; priima sprendimą dėl VPS valdymo; svarsto ir tvirtina VPS vykdymo ataskaitas ir pakeitimus
15.2.3.	VPS administravimo vadovas	<b>VPS administravimo vadovas</b> teikia pasiūlymus dėl VPS vykdymo ir stebėsenos tvarkų; teikia pasiūlymus VVG valdybai dėl VPS vykdymo ir priežiūros grupės sudarymo (narių ir jų keitimo); koordinuoja ir prižiūri VPS vykdymo ir stebėsenos grupės veiklą, valdybos pritarimu sudaro darbo sutartis, kitas sutartis.
15.2.4.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	<b>VVG finansininkas</b> identifikuoja VPS vykdymo problemas, surenka, išanalizuoja duomenis iš įvairių šaltinių apie VPS vykdymą; saugo su VPS vykdymu ir stebėseną susijusius dokumentus.
15.2.5.	VPS administratorius (-iai)	<b>VPS administratorius</b> identifikuoja VPS vykdymo problemas, renka ir sistemina informaciją iš įvairių šaltinių apie VPS vykdymo pažangą; rengia kvietimų medžiagą, ruošia VPS vykdymo ataskaitas; konsultuoja vietos projektų vykdytojus; atlieka vietos projektų vertinimą ir kitas funkcijas, numatytas pareigybės aprašyme.
15.2.6.	VPS viešųjų ryšių specialistas (-ai)	<b>VPS viešųjų ryšių specialistas</b> konsultuoja galimus pareiškėjus, inicijuoja susitikimus su vietos gyventojais, skelbia informaciją viešinimo priemonėse, viešina VPS plano pakeitimus (VVG interneto svetainė, spauda ir informaciniai bukletai).

## IV dalis: VPS priedai

<b>Priedas</b>	<b>Priedo pavadinimas</b>
1 priedas	VVG narių sąrašas
2 priedas	VVG kolegialaus valdymo organo narių sąrašas
3 priedas	VVG administracijos darbuotojų pareigybės ir funkcijos
4 priedas	VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas
5 priedas	VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)
6 priedas	VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė
7 priedas	Išplėstinis remtinių veiklų sąrašas
8 priedas	Išnašos
9 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
10 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
11 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
12 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
13 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
14 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.
15 priedas	Norėdami įvesti tekstą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.

## 1 priedas. VVG narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6
1.	Plungės rajono Kulių krašto bendruomenė „Alantas“	Agnė Alčauskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Kulių sen.	
2.	Babrungo seniūnijos šeimų bendruomenė „Tėviškė“	Airida Montvydienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Babrungo sen.	
3.	Visuomeninė organizacija Platelių bendruomenė	Rigonda Pereverzeva	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Platelių sen.	
4.	Plungės rajono Žemaičių Kalvarijos seniūnijos bendruomenė „Gardai“	Bronius Kleinauskas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Ž. Kalvarijos sen.	
5.	Asociacija „Vizijos“	Stasė Mačiulskienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Šateikių sen.	
6.	Bendruomenė „Gintališkės sodžius“	Justinas Uščinas	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Platelių sen.	
7.	Gegrėnų bendruomenė	Donatas Kaktys	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Ž. Kalvarijos sen.	
8.	Grumblių seniūnaitijos bendruomenė „Varnakalnis“	Siga Jackevičienė	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Paukštakių sen.	
9.	Plungės rajono Alsėdžių seniūnijos bendruomenė	Žydrūnas Purauskis	Pilietinės visuomenės (socialiniai interesai)	Alsėdžių sen.	
10.	Plungės rajono Karklėnų	Alma Milieškienė	Pilietinės visuomenės	Nausodžio sen.	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
	kaimo šeimų bendruomenė „Karkluoja“		sektorius (socialiniai interesai)		
11.	Plungės rajono Milašaičių kaimo šeimų bendruomenė „Sruoja“	Rūta Endrijauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Stalgėnų sen.	
12.	Plungės rajono Stalgėnų seniūnijos šeimų bendruomenė „Gija“	Jurgita Latakienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Stalgėnų sen.	
13.	Prūsalių bendruomenė „Liepupė“	Roma Žilinskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Nausodžio sen.	
14.	Žlibinų seniūnijos šeimų bendruomenė „Kalnas“	Aušra Juškienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Žlibinų sen.	
15.	Stanelių kaimo bendruomenė „Pietuvė“	Tomas Reminas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Paukštakių sen.	
16.	Šarnelės kaimo bendruomenė	Rima Jokubauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Ž. Kalvarijos sen.	
17.	Narvaišių kaimo bendruomenė	Vilija Gedgaudienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šateikių sen.	
18.	Šateikių bendruomenė	Milda Ripkauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šateikių sen.	
19.	Varkalių kaimo bendruomenė	Vaidotas Skierus	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Nausodžio sen.	
20.	Žlibinų bendruomenė	Inga Bumblaukaitė	Pilietinės visuomenės	Žlibinų sen.	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
			sektorius (socialiniai interesai)		
21.	Bendruomenė „Rotinėnai“	Romas Šambarys	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Žemaičių Kalvarijos sen.	
22.	Moterų klubas „Plungės Guoda“	Rūta Endrijauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Stalgėnų sen.	
23.	Asociacija „Plungės kraštas“	Rima Jokubauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Plungės miesto sen.	
24.	Asociacija „Žemaitijos turizmo klasteris“	Elena Klimienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Plungės miesto sen.	
25.	Pakutuvėnų Šv. Antano Paduviečio vienuolynas	Gediminas Numgaudis	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šateikių seniūnija	
26.	VšĮ „Susitaikinimo sodyba“	Danutė Raškevičiūtė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Šateikių seniūnija	
27.	Jaunimo klubas „Kartu kvadratu“	Inga Mylimienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Ž. Kalvarijos sen.	
28.	Glaudžių seniūnaitijos bendruomenė "Dvarkiemis"	Irma Kvizikevičienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)	Babrungo seniūnija	
29.	Žemaitijos kaimo turizmo asociacija	Jurgita Krištopienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Platelių sen.	
30.	Plungės smulkiojo verslo asociacija	Aurika Matavičiūtė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Plungės miesto sen.	
31.	A. Daukinčio GKĮ	Artūras Daukintis	Verslo sektorius (privatūs	Alsėdžių sen.	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	Papildoma informacija
			ekonominiai interesai)		
32.	Plungės pramonininkų sąjunga	Kristina Gelumbickienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Plungės m. sen.	
33.	Lietuvos respublikos ūkininkų sąjungos Plungės skyrius	Donatas Kaktys	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Plungės m. sen.	
34.	Kaimo turizmo sodyba „Pas tėvukus“	Marija Striaukienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Platelių sen.	
35.	UAB „Žemaitijos sėklos“	Rolandas Mačiutis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Babrungo sen.	
36.	UAB „Plieno sprendiniai	Viktoras Mikuckis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)	Paukštakių. sen.	
37.	Plungės rajono savivaldybė	Regimantas Kavaliauskas Žaneta Vaitkuvienė Robertas Šimkus	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius	Plungės m. sen.	
38.	Fizinis asmuo	Jūratė Garčinskaitė	Kita	Plungės m. sen.	

## 2 priedas. VVG kolegialaus valdymo organo (KVO) narių sąrašas

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
1	2	3	4	5	6	7
1.	Asociacija „Plungės kraštas“	Vilija Gedgaudienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2022-02-23	
2.	Bendruomenė „Rotinėnai“	Romas Šambarys	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2021-05-05	
3.	Asociacija „Plungės kraštas“	Ina Stuopelienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2021-05-05	
4.	Moterų klubas „Plungės Guoda“	Rūta Endrijauskienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2021-05-05	
5.	Visuomeninė organizacija Platelių bendruomenė	Rigonda Pereverzeva	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2018-05-16	
6.	Stanelių kaimo bendruomenė „Pietuvė“	Tomas Reminas	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2023-04-07	
7.	Jaunimo klubas „Kartu kvadratu“	Inga Mylimienė	Pilietinės visuomenės sektorius (socialiniai interesai)		2018-05-16	
8.	Žemaitijos kaimo turizmo asociacija	Jurgita Krištopienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)		2018-05-16	
9.	Plungės smulkiojo verslo asociacija	Aurika Matavičiūtė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)		2022-02-23	

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovo vardas ir pavardė	Atstovaujamas sektorius	Atstovaujama VVG teritorijos savivaldybė (jei aktualu) ir seniūnija	KVO narys nuo	Papildoma informacija
10.	A. Daukinčio GKĮ	Artūras Daukintis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)		2018-05-16	
11.	Plungės pramonininkų sąjunga	Kristina Gelumbickienė	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)		2023-04-06	
12.	Lietuvos respublikos ūkininkų sąjungos Plungės skyrius	Donatas Kaktys	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)		2018-05-16	
13.	UAB „Plieno sprendiniai“	Viktoras Mikuckis	Verslo sektorius (privatūs ekonominiai interesai)		2023-04-06	
14.	Alsėdžių Stanislovo Narutavičiaus gimnazijos direktorius	Regimantas Kavaliauskas	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius		2022-05-26	
15.	Platelių seniūnas	Robertas Šimkus	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius		2022-05-26	
16.	Plungės rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vedėja	Žaneta Vaitkuvienė	Viešojo administravimo (valdžios) sektorius		2018-05-16	



## 3 priedas. VVG administracijos darbuotojai

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
1.	VPS administravimo vadovas	<p><b>Kvalifikacijos reikalavimai:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. turėti aukštąjį išsilavinimą (socialinių mokslų srityje) ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje;</li> <li>2. būti susipažinusi su Lietuvos 2014 – 2020 m. kaimo Plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus;</li> <li>3. žinoti ir išmanyti Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus nukreiptus asociacijos iškeltų tikslų įgyvendinimui;</li> <li>4. turėti ES bei kitų finansavimo šaltinių projektinės dokumentacijos rengimo ir įgyvendinimo patirties;</li> <li>5. mokėti kaupti, sisteminti, apibendrinti informaciją, gebėti organizuoti komandos darbą, greitai orientotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus, mokėti reprezentuoti organizaciją, būti patikimas, būti lojalus organizacijai;</li> </ol>	<p><b>Funkcijos:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. koordinuoja, kontroliuoja, vykdo strategijos įgyvendinimą, užtikrina sėkmingą strategijos įgyvendinimą pagal veiklos planą;</li> <li>2. nuolat seka visus projekto įgyvendinimo aspektus, teikia informaciją valdybai apie numatomas arba esamas problemas ir vėlavimus vietos projektų rengime ir jų įgyvendinime;</li> <li>3. ruošia sutartis, pasirašo jas su tiekėjais ar klientais bei kontroliuoja šių sutarčių vykdymą ir atsiskaitymą;</li> <li>4. bendrauja su vietos projektų teikėjais, juos konsultuoja, informuoja, teikia metodinę pagalbą vietos projektų rengimo ir įgyvendinimo klausimais;</li> <li>5. kontroliuoja vietos projektų įgyvendinimą;</li> <li>6. užtikrina terminų laikymąsi strategijos įgyvendinimo laikotarpiu, laiku teikiamų dokumentų ir duomenų teisingumą;</li> <li>7. kontroliuoja ar laiku pateikti ir tinkamai parengti mokėjimo prašymai Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau - NMA);</li> <li>8. užtikrina tinkamą strategijos įgyvendinimo mokėjimo prašymų ir ataskaitų parengimą NMA;</li> <li>9. užtikrina tinkamą strategijos įgyvendinimo dokumentų parengimą, registravimą, vykdymą, kontrolę;</li> </ol>	Erika Šimkienė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>6. išmanyti dokumentų rengimo, tvarkymo, apskaitos reikalavimus, kalbos kultūros normas;</p> <p>7. gebėti rengti paraiškas paramai gauti, apskaičiuoti paraiškos biudžetus, gebėti rengti mokėjimo prašymus, ataskaitas, žinoti sutarčių sudarymo tvarką;</p> <p>8. mokėti dirbti kompiuteriu, programomis, skirtomis raštams kurti ir redaguoti, programomis Word, Excel, PowerPoint, kita organizacine technika;</p> <p>9. turėti vairuotojo pažymėjimą ir ne mažiau 2 metų lengvojo automobilio vairavimo praktikos;</p> <p>10. turėti ne mažesnę nei 3 metų projektų rengimo ir įgyvendinimo patirtį.</p>	<p>10. inicijuoja ir rengia kitus projektus, kurie padės kurti patrauklią aplinką gyventi ir dirbti kaimo vietovėse, didinant gyventojų užimtumą, skatinant bendruomenių verslumą;</p> <p>11. palaiko glaudžius ryšius su NMA, Žemės ūkio ministerija, VVG tinklu, Kaimo tinklu, rajono savivalda, bendruomenėmis, su įvairiomis organizacijomis, verslininkais, rėmėjais ir kitomis organizacijomis dalinantis informacija, patirtimi sprendžiant strategijos įgyvendinimo ir kitus klausimus;</p> <p>12. sprendžia, iškilusius su strategijos įgyvendinimu, juridinius klausimus;</p> <p>13. kelia kvalifikaciją, gilina žinias, reikalingas tinkamai administracijos vadovo darbui atlikti;</p> <p>14. formuluoja darbo užduotis ir pavedimus administracijos vadovui atskaitingiems asmenims;</p> <p>15. ruošia medžiagą Vietos veiklos grupės visuotiniams ir valdybos susirinkimams, vykdo VVG pirmininko įsakymus, valdybos raštiškus pavedimus;</p> <p>16. nagrinėja organizacijų ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, pasiūlymus, skundus ir nustatyta tvarka teikia atsakymus, kiek leidžia jo kompetencija;</p> <p>17. vykdo Vietos projektų patikras ir rengia ataskaitas apie jų įgyvendinimą;</p> <p>18. vykdo kitas VVG valdybos suformuluotas užduotis;</p> <p>19. laikosi darbo tvarkos taisyklių, saugos ir</p>	

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
			sveikatos, priešgaisrinių saugos norminių aktų reikalavimų bei kirų organizacijos nustatytų taisyklių; 20. Administracijos vadovas vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, nenuolatinio pobūdžio VVG pirmininko ar valdybos teisėtus nurodymus.	
2.	VPS finansininkas ir (arba) buhalteris	<p><b>Kvalifikacijos reikalavimai:</b></p> <p>1. turėti aukštąjį ekonominį, finansinį ar buhalterinį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant vietos plėtros strategiją;</p> <p>2. turi būti diplomatiškas, patikimas, atsakingas, sąžiningas, komunikabilus, kruopštus, būti pasiruošęs bendradarbiauti, turėti gerus bendravimo įgūdžius, sugebėti dirbti savarankiškai ir komandoje, pasižymėti lojalumu organizacijai;</p> <p>3. mokėti kaupti, sisteminti, analizuoti, apibendrinti informaciją, išmanyti dokumentų rengimo, tvarkymo, apskaitos reikalavimus;</p> <p>4. mokėti dirbti kompiuteriu, kita organizacine technika, Word, Excel ir buhalterinės apskaitos programomis;</p>	<p><b>Funkcijos:</b></p> <p>1. laikydamasis apskaitos taisyklių ir instrukcijų, organizuoja finansinę – buhalterinę apskaitą, užtikrina finansinių – ūkinių operacijų teisėtumo, organizacijos lėšų naudojimo įstatymų nustatyta tvarka ir tinkamo dokumentų įforminimo kontrolę;</p> <p>2. laiku ir kokybiškai parengia ir pateikia finansines ataskaitas reikiamoms instancijoms;</p> <p>3. taiko apskaitos ir skaičiavimo darbų kompiuterizavimo šiuolaikines priemones, tobulesnes buhalterinės apskaitos formas bei metodus;</p> <p>4. taip organizuoja buhalterinę apskaitą, kad būtų vykdomi šie reikalavimai:</p> <p>4.1. apskaitomos visos piniginės lėšos, prekinės ir materialinės vertybės bei pagrindinės priemonės ir laiku fiksuojamos buhalterinės apskaitos dokumentuose operacijos, susijusios su lėšų cirkuliacija;</p> <p>4.2. tiksliai apskaitomos visos piniginės lėšos, pajamų ir išlaidų operacijų tikslingumui patvirtinti ir ataskaitom pildyti;</p> <p>4.3. tvarkoma organizacijos ūkinės veiklos</p>	Aistė Šeršniovaitė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>5. privalo išmanyti Lietuvos Respublikos įstatymus, reglamentuojančius nepelno organizacijų buhalterinę apskaitą, darbo santykius ir raštvedybą, būti susipažinęs su ES ir kitų paramos fondų apskaitos specifika;</p> <p>6. turėti ne mažiau kaip 2 metų buhalterinės apskaitos tvarkymo patirtį. Būti susipažinęs (arba turėti patirtį) ne pelno organizacijų buhalterinės apskaitos tvarkymo ypatumais</p>	<p>finansinių rezultatų apskaita;</p> <p>4.4. teisingai apskaičiuotas ir laiku praveistas fizinių asmenų pajamų mokestis ir kitos įmokos į biudžetą, valstybinio socialinio draudimo įnašai, gražintos bankams paskolos, įsiskolinimai juridiniams ir fiziniams asmenims;</p> <p>4.5. buhalterinės apskaitos formos pildomos pagal buhalterinius įrašus bei pirminius dokumentus ir nustatytu laiku pateikiamos aukštesnėms instancijom;</p> <p>4.6. tinkamai saugomi buhalteriniai dokumentai, pagal reikalavimus įforminamos jų bylos ir nustatyta tvarka perduodamos į archyvą.</p> <p>5. rengia ir teikia informacinę, konsultacinę ir metodinę pagalbą vietos projektų rengėjams finansiniais klausimais;</p> <p>6. atlieka vietos projektų paraiškų vertinimo kontrolę ir priežiūrą;</p> <p>7. rengia finansines ataskaitas ir kitus atskaitomybės dokumentus susijusius su paramos fondų reikalavimais;</p> <p>8. rengia projektų biudžetus, rengia mokėjimų prašymus NMA, rengia informaciją administracijos vadovui apie projekto biudžeto vykdymą;</p> <p>9. rengia dokumentus darbuotojų priėmimui ir atleidimui iš darbo, pildo darbo apskaitos žiniaraščius, teisingai ir laiku apskaičiuoja ir išmoka darbuotojams darbo užmokestį</p>	
3.	VPS administratorius			
4.	VPS viešųjų ryšių	<b>Kvalifikacijos reikalavimai:</b>	<b>Funkcijos:</b>	Gražina Baužienė

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
	specialistas	<p>1. turėti aukštąjį išsilavinimą (socialinių mokslų srityje), turėti ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje;</p> <p>2. būti susipažinusi su Lietuvos 2014 – 2020 m. kaimo Plėtros programa (KPP), gerai išmanyti Leader metodo įgyvendinimo tikslus;</p> <p>3. žinoti ir išmanyti Lietuvos Respublikos įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų norminių aktų reikalavimus ir nutarimus nukreiptus asociacijos iškeltų tikslų įgyvendinimui;</p> <p>4. turėti ES bei kitų finansavimo šaltinių projektinės dokumentacijos rengimo ir įgyvendinimo patirties;</p> <p>5. mokėti kaupti, sisteminti, apibendrinti informaciją, greitai orientuotis situacijoje, mokėti logiškai mąstyti, turėti puikius bendravimo įgūdžius, stiprius analitinius sugebėjimus, turėti strategijos įgyvendinimo pagal Leader metodą konsultavimo pagrindus, mokėti reprezentuoti organizaciją, būti patikimas, būti lojalus organizacijai;</p> <p>6. išmanyti dokumentų rengimo, tvarkymo, apskaitos reikalavimus, kalbos kultūros normas;</p> <p>7. mokėti dirbti kompiuteriu,</p>	<p>1. vykdo nuolatinį VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų informavimą apie parengtą VPS, jos tikslus, prioritetus bei priemones;</p> <p>2. vykdo VVG teritorijos gyventojų, organizacijų, verslo subjektų konsultavimą projektinių idėjų atitikimo VPS klausimais;</p> <p>3. vykdo potencialių vietos projektų vykdytojų mokymą paraiškų pildymo, mokėjimo prašymų ir ataskaitų pildymo ir su jais susijusių papildomų dokumentų rengimo klausimais;</p> <p>4. rengia pranešimus žiniasklaidai apie vietos plėtros strategijos ir kitų projektų įgyvendinimo eigą, rezultatus, užtikrina sėkmingą strategijos ir kitų projektų viešinimą pagal veiklos planą;</p> <p>5. nuolat seka visus VPS ir kitų projektų įgyvendinimo aspektus, savo iniciatyva siūlo pirmininkui pranešimų žiniasklaidai temas;</p> <p>6. bendrauja su vietos projektų teikėjais, juos konsultuoja, informuoja, teikia metodinę pagalbą vietos projektų rengimo ir įgyvendinimo klausimais;</p> <p>7. organizuoja ir rengia informacinius renginius, mokymus, viešųjų ryšių kampanijas, VVG veiklos pristatymus;</p> <p>8. suderina renginių dalyviams tinkamą laiką, parengia programą, kurią iš anksto išplatina visiems renginio dalyviams, parengia ir operatyviai išplatina pranešimą įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis;</p> <p>9. kviečia VVG narius į visuotinius ir valdybos</p>	

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
		<p>programomis, skirtomis raštams kurti ir redaguoti, programomis Word, Excel, PowerPoint, kita organizacine technika; 8. turėti vairuotojo pažymėjimą ir ne mažiau 2 metų lengvojo automobilio vairavimo praktikos</p>	<p>posėdžius, rengia posėdžių protokolus; 10. dalyvauja valdybos ir visuotiniuose narių posėdžiuose ir susirinkimuose, operatyviai informuoja visuomenę apie priimtus svarbiausius sprendimus, juos skelbia VVG internetinėje svetainėje ir kitomis viešinimo priemonėmis; 11. organizuoja susitikimus su potencialiais projektų vykdytojais ir vykdo reguliarius VPS įgyvendinimo pristatymus, užtikrina, kad įgyvendinant VPS būtų laikomasi visų LEADER metodo bei horizontaliųjų principų; 12. administruoja vietos projektus: atlieka projektų vykdytojų pateiktų veiklų grafiko priežiūrą bei pakeitimų derinimą; vertina savanoriškų darbų apskaitos lenteles ir jose pateiktą informaciją; atlieka nemokamų savanoriškų darbų patikras vietoje; priima ir tikrina vietos projektų ataskaitas ir papildomus dokumentus; vertina pateiktas paraiškas; 13. administruoja VVG interneto svetainę, rengia, įkelia ir prižiūri ten esančią informaciją; 14. administracijos vadovo nurodymu rengia kalbas, sveikinimus, pranešimus; 15. veda spaudos konferencijas, pristatymus, pagal galimybes užtikrina žiniasklaidos dalyvavimą šiuose renginiuose; 16. palaiko glaudžius ryšius su NMA, Žemės ūkio ministerija, VVG tinklu, Kaimo tinklu, rajono savivalda, bendruomenėmis, su įvairiomis organizacijomis, verslininkais,</p>	

Eil. Nr.	Pareigybė	Reikalavimai išsilavinimui ir kvalifikacijai	Funkcijos	Darbuotojo vardas ir pavardė
1	2	3	4	5
			<p>rėmėjais ir kitomis organizacijomis dalinantis informacija, patirtimi sprendžiant strategijos įgyvendinimo ir kitus klausimus;</p> <p>17. dalyvauja VVG rengiamų programų, inicijuojamų projektų darbo grupių veikloje;</p> <p>18. kelia kvalifikaciją, gilina žinias, reikalingas tinkamai viešųjų ryšių specialisto darbui atlikti;</p> <p>19. atsako į visuomenei, rajono gyventojams su VPS įgyvendinimu susijusius rūpimus klausimus bei suteikia informaciją telefonu bei elektroniniu paštu;</p> <p>20. operatyviai reaguoja į žiniasklaidoje pasirodžiusią su VVG veikla susijusią neteisingą ar kritinę informaciją;</p> <p>21. nagrinėja organizacijų ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, pasiūlymus, skundus ir nustatyta tvarka teikia atsakymus, kiek leidžia jo kompetencija;</p> <p>22. siekdamas užtikrinti darbų tęstinumą, pirmininko pavedimu pavaduoja kitą administracijos darbuotoją jo nesant;</p> <p>23. laikosi darbo tvarkos taisyklių, saugos ir sveikatos, priešgaisrinių saugos norminių aktų reikalavimų bei kirų organizacijos nustatytų taisyklių;</p> <p>24. viešųjų ryšių specialistas vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas, nenuolatinio pobūdžio VVG pirmininko ar valdybos teisėtus nurodymus, siekdamas įgyvendinti VVG strateginius tikslus.</p>	

## 4 priedas. VPS priemonių rezultato rodikliai ir jų reikšmių pagrindimas

## 1. VPS priemonių rezultato rodikliai (ES bendrieji):

Rodiklio kodas	Rodiklis	Iš viso	1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė
			Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius	Vietos išteklių grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
<b>A</b>	<b>ES bendrieji rezultato rodikliai:</b>					
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius	0	0	0	0	0
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas	8,00	2,00	1,00	0,00	5,00
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kurių naudojamasi pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius	11	4	2	0	5
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius	2 750	1 600	80	270	800
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius	70	0	30	40	0

## 2. VPS rodikliai (produkto, rezultato) VPS priemonių lygiu:

 Netaikoma Taikoma

## 3. VPS priemonių rezultato rodiklių reikšmių pagrindimas:

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
-----------------------	--------------	--------------------------------	-------------------------------



VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.3	Žemės ūkio sektoriaus skaitmeninimas. Ūkių, pagal BŽŪP gaunančių paramą skaitmeninėms ūkininkavimo technologijoms plėtoti, skaičius		
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	0	
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	0	
3 priemonė	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius	0	
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	0	
R.37	Ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas kaimo vietovėse. BŽŪP projektais remiamas naujų darbo vietų kūrimas		
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	2	Pagal priemonę planuojama paremti 8 viešųjų paslaugų plėtros projektus. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo. DV kūrimas yra privalomas kiekviename projekte, ne mažiau 0,25 DV. DV gali būti sukurta kaip papildoma jau dirbančiam asmeniui ir (arba) naujam darbuotojui.
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	1	Planuojama paremti 2 socialinio verslo projektus. Projektus įgyvendins du juridiniai asmenys. DV kūrimas yra privalomas, ne mažiau 0,5 DV. DV gali būti sukurta kaip papildoma jau dirbančiam asmeniui ir (arba) naujam darbuotojui.
3 priemonė	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius	0	Netaikoma - veiklų projektai
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	5	Planuojama paremti 5 projektus, 3 projektus verslo pradžiai ir 2 projektus verslo plėtrai. DV kūrimas yra privalomas: verslo pradžios atveju ne mažiau kaip po 1 DV, viso 3 DV, verslo plėtros atveju ne mažiau kaip po 1 DV, viso 2 DV.

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
R.39	Kaimo ekonomikos plėtojimas. Kaimo verslo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, kuriamų naudojantis pagal BŽŪP skiriama parama, skaičius		
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	4	Pagal priemonę planuojama paremti 4 tęstinius viešųjų paslaugų prieinamumo didinimo projektus, kurie bus rengiami kartu su VP. Skaičiuojami unikalūs viešieji juridiniai asmenys gavę paramą viešųjų paslaugų kūrimui ir (arba) plėtrai.
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	2	Planuojama paremti 2 socialinio verslo projektai. Projektus įgyvendins du juridiniai asmenys.
3 priemonė	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	0	Netaikoma - veiklų projektai
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	5	Pagal priemonę planuojama paremti 5 projektus, 3 projektus verslo pradžiai ir 2 projektus verslo plėtrai. Skaičiuojami unikalūs privatūs juridiniai ir (arba) fiziniai asmenys gavę paramą verslo pradžiai ar plėtrai.
R.41	Europos kaimo tinklų kūrimas. Kaimo gyventojų, kuriems, naudojantis BŽŪP parama, sudarytos palankesnės sąlygos naudotis paslaugomis ir infrastruktūra, skaičius		
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	1600	Pagal priemonę planuojama paremti 8 viešųjų paslaugų plėtros projektus. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo, tikėtina, kad iš skirtingų seniūnijų. Skaičiuojama, kad potencialiai galintys pasinaudoti viešomis paslaugomis asmenys po vieno projekto įgyvendinimo bus 200 asm.

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	80	Pagal priemonę planuojama paremti 2 socialinio verslo projektus. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo. Skaičiuojama, kad potencialiai vieno socialinio verslo klientais arba projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galės pasinaudoti po 40 asm.
3 priemonė	Puodelėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	270	Pagal priemonę planuojama paremti 9 veiklos projektus. Vieną projektą įgyvendins vienas juridinis asmuo. Skaičiuojama, kad potencialiai vieno projekto veiklų dalyviais ir (arba) naudos gavėjais galėtų būti po 30 asm. Viso 270 asm.
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	800	Pagal priemonę planuojama paremti 5 VP, 3 projektus verslo pradžiai ir 2 projektus verslo plėtrai. Skaičiuojama, kad potencialiai privataus verslo klientais galėtų būti ir projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galėtų naudotis po 160 asm. Viso apie 5 proc. rajono gyventojų.
R.42	Socialinės įtraukties skatinimas. Asmenų, kuriems taikomi remiami socialinės įtraukties projektai, skaičius		
1 priemonė	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	0	
2 priemonė	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	30	Planuojama paremti 2 socialinio verslo projektus. Skaičiuojama, kad potencialiai socialinio verslo klientais arba projekto metu sukurtomis paslaugomis ir (arba) produktais galės pasinaudoti 110 asm., iš jų ne mažiau kaip 30 asm. socialiai pažeidžiami asmenys.

VPS priemonės numeris	VPS priemonė	Kiekybinis tikslas iki 2029 m.	Kiekybinio tikslo pagrindimas
3 priemonė	Puodelėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	40	Pagal priemonę planuojama paremti 9 VP. Atrankos kriterijuose planuojama nurodyti, kad ne mažiau kaip 5 asm. visų potencialiai galimų veiklų dalyvių ir (arba) naudos gavėjų iš planuojamų 30 asm. kiekviename VP būtų mažiau galimybių turintys asmenys arba jų grupė. (Viso 270 asm. - 15 proc. 40 asm.)
4 priemonė	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	0	

4. Įgyvendinant VPS planuojamų sukurti darbo vietų paskirstymas pagal amžių ir lytį:

Netaikoma

Taikoma

	N.37	1 priemonė	2 priemonė	3 priemonė	4 priemonė
	Iš viso	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Puodelėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra
Kiekybinis tikslas iki 2029 m. (rodiklis R.37)	8	2	1	0	5
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal lytį?	X	Ne	Ne	Ne	Ne
Ar aktualus darbo vietų paskirstymas pagal amžių?		Ne	Ne	Ne	Ne
<b>Sukurtų DV pasiskirstymas pagal lytį:</b>	8	2	1	0	5
Sukurtų darbo vietų skaičius moterims	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius vyrams	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurios lyties asmenims	8	2	1	netaikoma	5
<b>Sukurtų DV pasiskirstymas pagal amžių:</b>	8	2	1	0	5

Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims iki 40 m. (imtinai)	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius asmenims nuo 41 m.	0	netaikoma	netaikoma	netaikoma	netaikoma
Sukurtų darbo vietų skaičius bet kurio amžiaus asmenims	8	2	1	netaikoma	5

## 5 priedas. VPS sąsaja su VVG teritorijos strateginiais dokumentais ir Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)

Eil. Nr.	Strateginis dokumentas	VPS sąsajos pagrindimas	
1.	VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginis planas	<b>Plungės rajono savivaldybės 2024-2028 metų vietos plėtros strategija</b>	<b>Plungės rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2021-2030 m.</b>
		<b>Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinasi emocine ir materialine gyventojų gerove</b> <b>Priemonės:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra;</li> <li>2. Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai;</li> <li>3. Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius;</li> <li>4. Vietos ištekliams grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra.</li> </ol>	<b>Plungės rajono savivaldybės SPP prioritetai:</b> <i><b>I prioritetas Kokybiškų viešųjų paslaugų parkas</b></i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Aktyvi, pilietiška visuomenė;</li> <li>- Į klientą besiorientuojanti, visiems prieinama ir kokybiškos administracinės ir viešosios paslaugos.</li> </ul> <i><b>II prioritetas Inovacijų, verslo ir pramonės parkas</b></i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Dėmesys miesto ir kaimiškų vietovių gyventojų verslumo skatinimui;</li> <li>- Patraukli darbo vietų kūrimui ir verslo plėtrai.</li> </ul> <i><b>III prioritetas Gamtos parkas</b></i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Įveiklinanti gamtos objektų išteklius</li> </ul> Ir plėtojanti infrastruktūrą aplink juos. <i><b>IV prioritetas Kultūros ir aktyvaus laisvalaikio parkas</b></i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- plėtojanti aktyvaus laisvalaikio, maitinimo ir apgyvendinimo paslaugų įvairovę ir infrastruktūrą;</li> <li>- Puoselėjanti krašto tradicijas – kuriančių žmonių rajonas.</li> </ul>
2.	VVG teritorijoje patvirtintas regiono plėtros planas	<b>Plungės rajono savivaldybės 2024-2028 metų vietos plėtros strategija</b>	<b>2022-2030 Telšių regiono plėtros planas</b>

		<p><b>Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinasi emocine ir materialine gyventojų gerove</b></p> <p><b>Priemonės:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><u>1.</u> Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra;</li> <li><u>2.</u> Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai;</li> <li><u>3.</u> Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius;</li> <li><u>4.</u> Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra</li> </ol>	<p><b>Tikslas:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Didinti regiono ekonominį ir turistinį patrauklumą.</li> </ol> <p><b>Uždaviniai:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.1. Padidinti turizmo ir kultūros objektų pasiekiamumą ir sudaryti sąlygas paslaugų plėtrai;</li> <li>1.2. Modernizuoti ir sukurti investicijoms ir verslo plėtrai palankią aplinką.</li> </ol> <p><b>Tikslas:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><u>5.</u> Didinti socialinių ir sveikatos Priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę</li> </ol> <p><b>Uždaviniai:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>5.1. Plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir paslaugų įvairovę</li> </ol>
3.	Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)	<p><b>Plungės rajono savivaldybės 2024-2028 metų vietos plėtros strategija</b></p> <p><b>Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinasi emocine ir materialine gyventojų gerove</b></p> <p><b>Priemonės:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><u>1.</u> Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra;</li> <li><u>2.</u> Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai;</li> <li><u>3.</u> Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius;</li> <li><u>4.</u> Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra.</li> </ol>	<p><b>Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija (ESBJRS)</b></p> <p><b>Priority: 1 - Innovative societies</b>  <b>Programme objective</b> 1.1. Resilient economies and communities  <b>Programme objective</b> 1.2. Responsive public services</p> <p><b>Priority: 3 - Climate-neutral societies</b>  <b>Programme objective</b> 3.1. Circular economy  <b>Programme objective</b> 3.2. Energy transition  <b>Programme objective</b> 3.3. Smart green mobility</p>

4.	Viensektorės žuvininkystės VVG VPS (taikoma, kai tokia VPS yra patvirtinta VVG teritorijoje)	Netaikoma	
5.	Interreg VI-A Lithuania-Poland cooperation programme (Programme)	<b>Plungės rajono savivaldybės 2024-2028 metų vietos plėtros strategija</b>	<b>Interreg VI-A Lithuania-Poland cooperation programme (Programme)</b>
		<b>Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinasi emociine ir materialine gyventojų gerove</b> <b>Priemonės:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra;</li> <li>2. Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai;</li> <li>3. Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius;</li> <li>4. Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra.</li> </ol>	<b>Priority: 1</b> Promoting environmental wellbeing  <b>Specific Objective 1.1:</b> Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution  <b>Priority: 2</b> Promoting physical, emotional and cultural wellbeing  <b>Specific Objective 2.1:</b> Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation <b>Specific Objective 2.2:</b> Enhancing the role of culture and sustainable tourism in economic development, social inclusion and social innovation



## 6 priedas. VPS rengimo metu gautų pastabų suvestinė

Eil. Nr.	Pastabos autorius (vardas, pavardė, organizacija), gavimo būdas (žodžiu, raštu, VPS pristatymo, susitikimo metu ar pan.)	Pastabos gavimo data	Pastaba	VVG atsakymas ir veiksmai reaguojant į pastabą
1	2	3	4	5
1.	Ekspertė pagal sutartį Nr. 22/09/19-004, UAB „Eurointegracijos projektai“ pastaba pateikta žodžiu	2022 11 10	Tema suformuluota tinkamai ir atitinka analizę bei gyventojų poreikius, tačiau siūloma temos pavadinimą perfrazuoti iš Įtraukus- fizine, emocine ir materialine gyventojų gerove besirūpinantis Plungės rajonas į Įtraukus Plungės rajonas - vieta, kurioje rūpinamasi emocine ir materialine gyventojų gerove.	Siūloma pritarti ir perfrazuoti temos pavadinimą
2.	Ekspertė pagal sutartį Nr. 22/09/19-004, UAB „Eurointegracijos projektai“ pastaba pateikta žodžiu	2023 02 21	Siūloma papildyti 4 priemonę Vietos išteklių grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra prie tinkamų pareiškėjų pridedant ir fizinius asmenis	Siūloma pritarti ir prie tinkamų pareiškėjų įtraukti fizinius asmenis
3.	Ekspertė pagal sutartį Nr. 22/09/19-004, UAB „Eurointegracijos projektai“ pastaba pateikta žodžiu	2023 02 21	Siūloma SSGG analizę papildyti stiprybe apie veikiančias nevyriausybinės organizacijas	Siūlymui pritarti, įtraukta 7 stiprybė
4.	Ekspertė pagal sutartį Nr. 22/09/19-004, UAB „Eurointegracijos projektai“ pastaba pateikta žodžiu	2023 02 21	Siūloma SSGG analizę papildyti galimybe apie augantį mokyklinio amžiaus vaikų skaičių, kadangi siekiama pritraukti jaunų šeimų gyventi rajone	Siūlymui pritarta, galimybė įtraukta
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

## 7 priedas. Išplėstinis remtinių veiklų sąrašas

**1. PAŽANGAUS KAIMO KONCEPCIJOJE** išreiškiamas glaudus bendruomenių, gamybos ir vartojimo būdų, jų kultūros ir aplinkos, kurioje gyvena, ryšys. Toks ryšys egzistuoja prioritetą teikiant vietos ekonomikai. Stiprinant vietos ekonomiką diegiami dalijimosi, žiedinės, bioištekliais pagrįstos ekonomikos principai. Nauji gamybos ir vartojimo modeliai sudaro sąlygas mokyti žmones, skatinti jų supratingumą apie maistą ir aplinkosaugą, gilinti gamintojų žinias ir saugoti skirtingą kultūrinį tapatumą. Ūkininkai, kaimo gyventojai ir kaimo socialinės infrastruktūros institucijų darbuotojai yra pagrindiniai pažangos kaime skatintojai.

Pagrindiniai pažangaus kaimo vystymo principai:

- **Tikslusis ūkininkavimas (žemdirbystė):** mažinant sąnaudas, maksimaliai išnaudojant jutiklius ir sprendimų palaikymo sistemas, kartu gerinant maisto tiekimo grandinę, tausoiant dirvožemį, apsaugant išteklius ir aplinką.
- **Skaitmeninės ir kitos inovacijoms atviros platformos,** kur siūlomos visos pagrindinės paslaugos, pvz., e. mokymai, e. sveikata (geresnė prieiga prie medicininės priežiūros), e. administravimas, transportavimas, maitinimas, socialinės paslaugos, apeinant oligopolines mažmeninės prekybos struktūras, geresnė produktų kokybė ir didesnis pasirinkimas
- **Dalijimosi ekonomika:** brangiais techniniais sprendimais ir įranga
- **Žiedinė ekonomika,** padedanti mažinti atliekas ir tausoti išteklius
- **Bioištekliais (atsinaujinančiais) pagrįsta ekonomika,** besiremianti moksliniais tyrimais, inovacijomis ir technologijomis
- **Atsinaujinančioji energija** ypač svarbi kaimo vietovėse, kurios pasižymi ne tik erdve, bet ir lengva prieiga prie reikiamų gamtos išteklių (vėjo, saulės, vandens, dirvožemio, medienos, biomasės)
- **Kaimo turizmas,** apimantis ekologinį, sveikatai palankų maistą ir poilsį, rekreacinį turizmą, sudaro galimybes kurti naujas didelės vertės darbo vietas
- **Socialinės inovacijos** kaimo paslaugų ir verslumo srityje
- **Įtraukios socialinės infrastruktūros,** partnerystės organizacinio mechanizmo kūrimas ir diegimas (gyvosios laboratorijos, klasteriai, tinklai).

## 2. LĒTOJO TURIZMO MODELIS - Lėtas turizmą apimantys tipai

Pirmiausia lėtas turizmas yra apibrėžiamas kaip bendras požiūris į turizmą. Kuris yra kaip „skėtis“ – prekės ženklas apimantis skirtingus turizmo tipus. Tyrimuose patvirtintas požiūris, kad lėtas turizmas apima: ekologišką, bei gamtos turizmą, agrarinį/kaimo turizmą, sveikatos turizmą, kultūrinį turizmą, maisto turizmą, religinį turizmą bei piligriminius žygius.



### 3. EKOLOGINIS IR (ARBA) TVARUS TURIZMAS:

- Vietovės, kurios yra populiarijantis ekologinio turizmo objektai, dažnai stengiasi remtis vietiniu maistu ir žaliavomis, kad sumažintų transporto išlaidas ir poveikį aplinkai. Tai skatina regionų ekonomiką ir vietos maisto gamintojus, o taip pat prisideda prie mažesnės anglies dioksido emisijos.

- Rinkdamiesi ekologinį turizmą, keliautojai dažnai rūpinasi, kad jų maistas būtų ekologiškas ir atitiktų tvarumo principus. Tokios pastangos yra svarbios, nes ekologiškas maistas yra mažiau kenksmingas aplinkai, nes jame naudojami mažiau pesticidų ir cheminių medžiagų.

- Tai taip pat apima tvaraus maisto vartojimą, pavyzdžiui, vengiant plastikinių pakuočių ar vienkartinio naudojimo gaminių, kurie gali turėti neigiamą poveikį gamtai

- Tvaraus turizmo vietose dažnai skatinama vietinių maisto produktų vartojimas ir ekologiškų valgių rinkimas. Tai ne tik prisideda prie vietos ūkininkų ir maisto gamintojų ekonominės gerovės, bet ir padeda išlaikyti vietinę kultūrą ir tradicijas.

- Turizmas ir sveikata yra glaudžiai susiję. Tai apima teisingą ir mitybišką maisto vartojimą. Tvarus turizmas gali skatinti sveiką mitybą ir sudaryti galimybes mėgautis vietiniu, šviežiu veiku maistu, kuris gali būti naudingas ir vietiniams gyventojams, ir keliautojams.

- Tvarus maistas, taip pat gali padėti sumažinti maisto suvartojimo atliekų kiekį, nes dažnai skatinama vengti maisto švaistymo ir išmesti mažiau.

Siekiant užtikrinti tvarų turizmą, svarbu užtikrinti, kad maisto tiekimas ir vartojimas turizmo sektoriuje būtų subalansuotas ir atitiktų ekologines bei sveikatos principus. Tai reikalauja sąmoningumo ir bendradarbiavimo tarp turistų, vietos gyventojų, maisto gamintojų ir turizmo pramonės veikėjų. Darnus požiūris į maistą ir sveikatą turizme gali turėti teigiamą poveikį ne tik aplinkai, bet ir žmonių bei gyvūnų gerovei.

**4. Socialiai pažeidžiami asmenys ir (arba) jų grupės (kaip nurodyta ĮSAKYME "DĖL SOCIALINĖS APRĖPTIES DIDINIMO 2020–2023 METŲ VEIKSMŲ PLANO PATVIRTINIMO" 2019 m. gruodžio 20 d. Nr. A1-791“.**

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
1.	Vietos vertybėmis grįsto, aplinkai draugiško, sveikatai palankaus poilsio ir (arba) veiklos plėtra	Viešųjų paslaugų prieinamumo didinimas (ne pelno)	<b>Remtinios veiklos:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Viešųjų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas;</li> <li>2. Lėtojo turizmo modelio (konceptijos) įgyvendinimas;</li> <li>3. Aktyvaus turizmo ir poilsio konceptijos įgyvendinimas;</li> <li>4. Dviračių ir pėsčiųjų eismui bei kitoms nemotorizuotoms judėjimo formoms ir turizmui skatinti skirtų priemonių įgyvendinimas;</li> <li>5. Šiuolaikinių, skaitmeninių ir interaktyvių turizmo produktų kūrimas, siekiant įtraukti naujus operatorius ir vietos bendruomenes teikti turizmo, poilsio ir susijusias paslaugas;</li> <li>6. Kultūros paveldo objektų ir vietovių išsaugojimas ir plėtra, kultūros ir paveldo vaidmens stiprinimas kuriant darbo vietas ir skatinant vietos ekonominę plėtrą;</li> <li>7. Prieigos prie vertingų gamtos ir poilsio objektų</li> </ol>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>gerinimas, parkų ir draustinių (dviračių, pažintinių ir pėsčiųjų takai), sporto aikštynai, laisvalaikio zonos ir kt.;</p> <p>8. Ekologinio ir tvaraus turizmo ir poilsio plėtra;</p> <p>9. Bendrų turizmo ir kultūros maršrutų, produktų ir paslaugų kūrimas;</p> <p>10. Naujų technologijų diegimas, gamtos išteklių ir kultūros paveldo išsaugojimui, panaudojimui skaitmeninimas, skirtas stebėti lankytojų srautus ir keistis duomenimis tarp partnerių (pvz., skaitmeninis kultūros paveldo vertybių ir kitų objektų išsaugojimas; kultūros institucijų bendradarbiavimas, skaitmeninių edukacinių, švietimo programų diegimas, skaitmeninių technologijų pagalba sukurti virtualūs gidai ir (arba) kitos iniciatyvos ir pan.);</p> <p>11. Naujų turizmo maršrutų kūrimas ar esamų atnaujinimas ir aktualizavimas;</p> <p>12. Turizmo ir poilsio sektoriaus atstovų gebėjimų ugdymas, taikant tvaraus ir žiedinio verslo modelių principus, leidžiančius užtikrinti, kad sektorius išliktų konkurencingas, atsparus ir aplinkos, socialiniu ir ekonominiu požiūriu tvarus;</p> <p>13. Gebėjimų ugdymas ir kiti veiksmai, skirti ekologiškam ir skaitmeniniam perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui, reikalingi siekiant užtikrinti atsparias ir tvarias darbo vietas turizmo sektoriuje;</p> <p>14. Didinti el. paslaugų teikimo mastą, kokybę ir piliečių naudojimąsi šiomis paslaugomis, ypatingą dėmesį skiriant kaimo vietovėms ir vyresnio amžiaus žmonėms bei bendradarbiavimui tarp sektorių;</p> <p>15. Gyvenimo kokybės gerinimas, įskaitant taršos mažinimą, saugumą, socialinių, kultūrinių, sveikatinimo ir kt. poreikių geresnį tenkinimą;</p> <p>16. Lokalių, įvairias paslaugas koncentruojančių centrų kūrimas;</p> <p>17. Bendruomenės, senjorų, jaunimo centrų ar erdvių kūrimas ir plėtra;</p> <p>18. Jaunų ir (arba) 55+ specialistų ugdymui reikalingas technologijų, kultūros ir bendradarbiavimo centrų (tinklų) kūrimas;</p> <p>19. Socialinių paslaugų efektyvumo didinimas ir diversifikavimas taikant įrodymais pagrįstas priemones, naujus požiūrius, priemones, metodus ir kt.;</p> <p>20. Tinklų kūrimas, mokymai, keitimasis patirtimi, dalijimasis gerąja patirtimi tarp suinteresuotųjų šalių, dalyvaujančių teikiant socialines paslaugas;</p> <p>21. Skatinti socialinės įtraukties priemones, skirtas</p>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinės veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>kovoti su socialinės atskirties rizika, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių;</p> <p>22. Socialinių paslaugų pasiekiamumas, ryšių tarp erdvių, funkcijų ir žmonių veiklų kūrimas;</p> <p>23. Efektyvus paslaugų pasiekiamumas, socialinės įvairovės ir lygybės didinimas;</p> <p>24. Investicijos į pažangaus (sumanaus) kaimo kūrimą, klimatą ir ekologiškumą, tvarios infrastruktūros vystymą, technologinius ir skaitmeninius sprendimus.</p>
2.	Sveiki, socialiai ir ekonomiškai atsakingi Plungės rajono gyventojai	Socialinis verslas	<p><b>Remtinės veiklos:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Priemonės, didinančios vietos ekonominę plėtros potencialą ir taip netiesiogiai sprendžiančios socialinės įtraukties, socialinių vietos bendruomenių tvarumo problemas, pvz. propaguojant mažiau žinomas didelio potencialo turizmo vietas, naujoviškos socialinių paslaugų teikimas turizmo ir kultūros srityse, palengvinant prieigą prie kultūros ir turizmo pasiūlymų pritraukiant naujas ir nepalankias auditorijas, skatinant su turizmu susijusių socialinių verslumą, leidžiantį kurti ir subalansuoti socialinę naudą ir ekonomines vertybes;</li> <li>2. Integruotų paslaugų, apjungiančių socialinius ir (arba), švietimo ir (arba), fizinės ir psichologinės sveikatos elementus, plėtojimas;</li> <li>3. Socialinių inovacijų įgyvendinimas neformalaus švietimo (ugdymo) ir užimtumo srityse, ypač ikimokyklinio ir pradinio amžiaus vaikams;</li> <li>4. Sveikatingumo ugdymas ir visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimas;</li> <li>5. Veiksmai ir bendradarbiavimas skatinant aktyvų ir sveiką senėjimą (pvz., fizinio aktyvumo veiklos, reguliarūs sveikatos patikrinimai, medicininė pagalba ir kt.);</li> <li>6. Socialinės infrastruktūros ir paslaugų, skirtų šeimai, vaikui, senjorui ar kitai tikslinei grupei, kūrimas ir (arba) plėtra;</li> <li>7. Dalinimosi platformų kūrimas ir visuomenės švietimo apie jų naudą skatinimas;</li> <li>8. Darnaus vartojimo ir antrinio dizaino idėjos plėtojimas, saugesnės ir sveikesnės aplinkos kūrimas;</li> <li>9. Visuomenės saugumo beglobių ir (arba) su psichikos gyvūnų atžvilgiu užtikrinimas;</li> <li>10. Visuomenės saugumo užtikrinimas beglobių ir (arba) su psichikos sutrikimų turinčių gyvūnų atžvilgiu;</li> <li>11. Naminių gyvūnų priežiūros ir sveikatinimo centrų kūrimas;</li> <li>12. Bendruomeninių prekybos centrų, prekybos vietų kūrimas siekiant sumažinti ekonominius skirtumus</li> </ol>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinės veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
			<p>tarp miesto ir kaimo;</p> <p>13. Klimato kaitos švelninimas ir prisitaikymas prie jos;</p> <p>14. Psichikos sveikatos gerinimas (pvz., jaunimui ir vyresnio amžiaus žmonėms, netektį patyrusiems žmonėms, patyrusiems smurtą šeimoje, vaikų prievartą, priklausomybę, atskirtį dėl gyvenamosios vietovės ir kt.);</p>
3.	Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius	Veiklos projektai	<p><b>Remtinės veiklos:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Veiklos, susijusios su kūrybinėmis industrijomis, amatais, kultūriniais renginiais, aktyvaus laisvalaikio galimybėmis, edukacine ir interaktyvia veikla, gastronomija ir kt.) ir jų pozicionavimo tam tikroms turistų, lankytojų ir keliautojų grupėms gerinimas, ypač motyvuojantis nakvynes ir grįžtančius turistus, stiprinant vietos ekonomiką ir prisidedant prie turizmo sezoniškumo mažinimo;</li> <li>2. Tinklų kūrimas, mokymai, keitimasis patirtimi, dalijimasis gerąja patirtimi tarp įvairių sektorių ir organizacijų;</li> <li>3. Skatinti socialinės įtraukties priemones, skirtas kovoti su socialinės atskirties rizika, kylančia dėl su klimatu susijusių iššūkių (stovyklos, neformalus ugdymas ir pan.);</li> <li>4. Bendrų iniciatyvų ir sąmoningumo didinimo veiklų kūrimas, siekiant palengvinti socialinį ir verslumo vystymąsi;</li> <li>5. Remti bendrųjų kompetencijų, įskaitant skaitmeninius įgūdžius ir inovacijų valdymą, įgijimą, daugiausia dėmesio skiriant teritorinių ir socialinių skirtumų mažinimui;</li> <li>6. Jaunų ir (arba) 55+ specialistų ugdymui reikalingas technologijų, kultūros ir bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir neformalus ugdymas;</li> <li>7. Sveikatingumo ir visuomenės supratimo apie sveiką gyvenimą ugdymas;</li> <li>8. Visuomenės edukavimas apie gamtinės aplinkos ir jos išsaugojimo svarbą;</li> <li>9. Socialinių ryšių tarp žmonių ir organizacijų kūrimas;</li> <li>10. Visuomenės įgalinimas kuriant ir dalyvaujant regionų kultūros raidoje;</li> <li>11. Sociokultūrinės aplinkos gerinimas;</li> <li>12. Didinti įvairaus amžiaus grupių gyventojų motyvaciją įsitraukti į bendruomenės kultūrinį gyvenimą, saugoti tradicijas bei papročius;</li> <li>13. Sporto ir sveikos gyvenimo propagavimo iniciatyvų, programų kūrimas ir galimų sprendimų išbandymas vietos lygmeniu.</li> </ol>

Eil. Nr.	VPS priemonė	VPS priemonės rūšis	Remtinios veiklos pagal 10.18 VPS EXEL punktą
1	2	3	4
4.	Vietos ištekliais grįsto smulkaus verslo kūrimas ir plėtra	Ne žemės ūkio verslo kūrimas ir plėtra	<p><b>Tinkamumo sąlyga pareiškėjams:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li><b>UAB; MB; ūkininkas, fizinis asmuo</b>, teikiantis verslo plėtros projektą veiklą vykdo ne mažiau kaip vienerius pilnus ataskaitinius finansinius metus iki paraiškos pateikimo ir turi ne mažiau kaip 1 DV.</li> <li><b>UAB; MB; ūkininkas, fizinis asmuo</b> teikiantis verslo pradžios projektą veiklą vykdo ne ilgiau nei 6 mėn. iki paraiškos pateikimo.</li> </ol> <p><b>Remtinios veiklos:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Verslo, kuris apima viso ir (arba) dalies žiedinės ekonomikos ciklo įgyvendinimas;</li> <li>Aplinkai draugiško, vietos tradicijomis ir ištekliais grįsto verslo kūrimas ir (arba) plėtra;</li> <li>„Praktinių dirbtuvių“ privataus verslo sektoriuje, kūrimas;</li> <li>Aktyvaus ir (arba) pasyvaus turizmo ir poilsio plėtra Pačiose MVĮ arba joms teikiamų turizmo paslaugų plėtojimas ir populiarinimas;</li> <li>Didinti informacinių ir ryšių technologijų, įskaitant pagalbinę infrastruktūrą ir paslaugas, naudojimą mažosiose ir vidutinėse įmonėse; Ugdyti mažųjų ir vidutinių įmonių darbuotojų skaitmeninius įgūdžius, siekiant padidinti tų įmonių našumą;</li> <li>Skatinti tiesioginį vietinių produktų gamybą ir (arba) pardavimą (ūkiuose, vietinėse parduotuvėse, festivaliuose ir mugėse ir pan.).</li> </ol>

1. Savivaldybės žemėlapis. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieiga internete: <https://www.geoportal.lt/savivaldybes/plunge>
2. Nacionalinė Žemės Tarnyba. Prie Žemės Ūkio Ministerijos. Valstybės Įmonė Valstybės Žemės Fondas. LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS FONDAS 2022 M. SAUSIO 1D. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieiga internete: [https://zis.lt/wp-content/uploads/2022/02/Lietuvos\\_Respublikos\\_zemes\\_fondas\\_20220101.pdf](https://zis.lt/wp-content/uploads/2022/02/Lietuvos_Respublikos_zemes_fondas_20220101.pdf)
3. Gauti duomenys iš Plungės rajono savivaldybės seniūnijų. Žiūrėta [2023-02-20].
4. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
5. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - natūrali gyventojų kaita. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/> <https://www.geoportal.lt/savivaldybes/plunge>
6. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė - atvykusieji ir imigrantai; išvykusieji ir emigrantai. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
7. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Neto tarptautinė migracija. Žiūrėta [2023-01-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
8. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – 2021 m. būstų ir gyventojų surašymo duomenys. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
9. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – nedarbo lygis. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
10. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje; Užimtumo tarnybos statistika. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>; <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/88>
11. Plungės r. VVG internetinis puslapis. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieiga internete: <http://www.plungesvvg.lt/>.
12. Lietuvos statistikos departamentas. Statistinių rodiklių analizė – Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje; nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/>
13. Švietimo Valdymo Informacinė Sistema (ŠVIS). Klasės ir mokiniai rugsėjo 1 d. Žiūrėta [2023-02-20]. Prieigai internete: <https://www.svis.smm.lt/>
14. 2022 m. Plungės r. savivaldybės Socialinių Paslaugų Planas. Žiūrėta [2023-02-20].
15. Žemės ūkio naudmenų našumo balas. Žiūrėta [2023-02-20] Prieigai internete: <https://www.de2.lt/naudinga-informacija/lentel%C4%97s/660-%C5%BEem%C4%97s-%C5%ABkio-naudmen%C5%B3-na%C5%A1umo-balai>